

INFORMATOR

300 najistotniejszych pytań dotyczących ochrony międzynarodowej udzielanej w Polsce

Autor: Magdalena Sadowska

Stan prawny na 31 lipca 2020

Informator opublikowany przez Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych dla celów powszechnej dystrybucji. Wszelkie prawa zastrzeżone.

O ile nie zaznaczono inaczej, wszelkie informacje, dane, opinie i wyjaśnienia niekoniecznie odzwierciedlają oficjalne stanowisko UNHCR, stanowiąc wyraz pracy autora. Publikacja zawiera treści jedynie informacyjne.

Informator dla uchodźców – 300 najistotniejszych pytań dotyczących ochrony międzynarodowej udzielanej w Polsce

WSTĘP

Celem niniejszego informatora jest dostarczenie w prosty i przejrzysty sposób informacji dotyczących podstawowych procedur prawnych i zasad społecznych, z którymi zetkną się w Polsce cudzoziemcy ubiegający się o ochronę międzynarodową. Pamiętaj, że informacje zawarte w informatorze mają charakter ogólny i nie zawsze będą pasowały do Twojej indywidualnej sytuacji.

Mając na uwadze cel informatora nie wyczerpuje całego tematu postępowania azylowego i nie porusza tematyki legalizacji pobytu migrantów ekonomicznych. Aby uzyskać więcej informacji lub zindywidualizowaną pomoc prawną, należy skontaktować się z organizacjami pozarządowymi, UNHCR lub urzędami, których adresy znajdują się na końcu broszury.

W celu łatwiejszego odnalezienia informacji, które Państwa bezpośrednio interesują, pytania zostały pogrupowane w działy, których kolejność odpowiada chronologicznemu ciągłowi zdarzeń, od przyjazdu do Polski przez procedurę w sprawie nadania uchodźcy do decyzji ostatecznej.

Mając na uwadze, że informator nie jest adresowany do prawników lecz osób o różnym wykształceniu, pochodzeniu i wieku starano się zastąpić zwroty pochodzące z języka prawniczego ich prostszymi odpowiednikami lub zastosowano metodę opisową.

Wstęp	2
Spis treści	3
Dział I – Wiadomości wstępne	22
Rozdział I - Podstawowe informacje	22
1. Jaka jest różnica między migrantem ekonomicznym a uchodźcą?	22
2. Chcę dołączyć do mojego małżonka, któremu udzielono w Polsce ochrony międzynarodowej. Czy jestem uchodźcą, czy migrantem ekonomicznym?	23
3. Jaka jest różnica w znaczeniu pojęć „osoba ubiegająca się o status uchodźcy” a „uchodźca”?	24
4. Co to jest ochrona międzynarodowa?	24
5. Czy władze mojego kraju dowiedzą się, że ubiegałem się w Polsce o ochronę międzynarodową?	25
6. Kto może uzyskać w Polsce ochronę międzynarodową?	26
7. Jakie ograny administracyjne wydają decyzję w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej?	26
8. Udzielono mi w Polsce ochrony międzynarodowej. Czy mogę pojechać do kraju pochodzenia?	27
9. Czy w trakcie postępowania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej mogę pojechać do innego kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen?	28
a) status uchodźcy	28
10. W jakim przypadku może mi zostać nadany w Polsce status uchodźcy?	28
11. Czy, aby nadać mi status uchodźcy wystarczy, że uprawdopodobnię, że odczuwam subiektywną obawę przed prześladowaniem?	29
12. Co oznacza zwrot „prześladowanie” używany w trakcie postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej?	29
13. W jakich formach może wystąpić prześladowanie?	30
14. Czy pojęcia „prześladowanie” i „dyskryminacja” oznaczają to samo?	31

15.	Czy są takie przestanki, które same w sobie nie stanowią podstawy do nadania statusu uchodźcy?	31
16.	Jakie formy może przybierać prześladowanie „z powodu religii”?	32
17.	Czy obawa przed prześladowaniem musi opierać się na moich doświadczeniach?	33
18.	Udowodniłem, że byłem w przeszłości prześladowany w kraju pochodzenia. Czy organ może wydać decyzję o odmowie nadania mi statusu uchodźcy?	33
19.	Prześladowania z czyjej strony stanowią podstawę do nadania statusu uchodźcy?	33
20.	Czy mogę powoływać się na uzasadnioną obawę przed prześladowaniem, spowodowaną wydarzeniami, które nastąpiły po opuszczeniu przeze mnie kraju pochodzenia?	34
21.	Czy ma znaczenie fakt, że okoliczności uzasadniające moją obawę przed prześladowaniem dotyczą tylko części terytorium mojego kraju pochodzenia? .	35
22.	Jako żołnierz brałem udział w konflikcie zbrojnym. Czy mimo to mogę zostać uznany za uchodźcę?	35
23.	Czy mogę zostać uznany za uchodźcę z powodu niedostosowania się do surowego kodeksu społecznego?	36
24.	Kiedy nie może zostać mi nadany status uchodźcy?	36
b) ochrona uzupełniająca.....		37
25.	Co to jest ochrona uzupełniająca?	37
26.	Kiedy mogę otrzymać ochronę uzupełniająca?	37
27.	Kiedy zostanie mi odmówione nadanie ochrony uzupełniającej?	38
28.	Czym różni się status uchodźcy od ochrony uzupełniającej?	39
Rozdział II - Słowniczek podstawowych pojęć		40
29.	Co rozumiemy pod pojęciem „rasa”?	40
30.	Co rozumiemy pod pojęciem „religia”?	40
31.	Co rozumiemy pod pojęciem „narodowość”?	40
32.	Co rozumiemy pod pojęciem „przekonania polityczne”?	40

33.	Co rozumiemy pod pojęciem „grupa”?	41
Dział II – Przekroczenie polskiej granicy i złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej		42
Rozdział 1 - Przekroczenie granicy		42
34.	Czy, aby wjechać do Polski w celu ubiegania się o ochronę międzynarodową muszę mieć dokument uprawniający mnie do tego np. wizę?	42
Rozdział II - Złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej		42
35.	Czy jest jakiś formularz, na którym składa się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?	42
36.	Kto wypełnia formularz o udzielenie ochrony międzynarodowej?	44
37.	Gdzie mogę złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?	44
38.	Do kogo adresuje się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?	45
39.	Czy funkcjonariusz Straży Granicznej ma obowiązek wypełnienia ze mną wniosku w tym samym dniu, w którym się stawiłem w placówce Straży Granicznej?	45
40.	Czy muszę złożyć wniosek osobiście?	46
41.	Jakie działania podejmuje funkcjonariusz Straży Granicznej przyjmując wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?	47
42.	Czy funkcjonariusz Straży Granicznej może dokonać kontroli osobistej?	48
43.	W jakich warunkach powinno się odbyć składanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej?	49
44.	Czy mogę odmówić poddania się czynnościom zmierzającym do ustalenia mojej tożsamości i nie udzielić odpowiedzi na stawiane mi pytania? Czy mogę odmówić osoby w imieniu których występuję?	49
45.	Czy mogę złożyć wniosek w imieniu innych członków rodziny?	50
46.	Jakie uprawnienia ma mój małżonek w sytuacji, gdy został objęty moim wnioskiem?	51
47.	Jakie są konsekwencje złożenia wspólnego wniosku?	52
48.	Czy małżonek może cofnąć zgodę na złożenie wniosku w jego imieniu?	52
49.	Czy osoby, w imieniu których składam wniosek muszą być obecne w chwili złożenia wniosku?	52

50.	Czy istnieje taka możliwość, że ja, jako wnioskodawca, dostanę decyzję o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej, a osoby objęte moim wnioskiem otrzymają decyzję pozytywną?.....	53
51.	Tylko ja spełniam przesłanki do otrzymania ochrony międzynarodowej. Czy to oznacza, że decyzja w zakresie dotyczącym innych członków mojej rodziny będzie negatywna?	53
52.	Co jeśli do wydania decyzji zmieni się moja sytuacja rodzinna: moje dziecko uzyska pełnoletniość / rozwiodę się?	53
Dział III – Procedura.....		55
Rozdział I – Tryb zwykły.....		55
a) Postępowanie dowodowe		55
53.	W jaki sposób będę informowany o czynnościach podjętych w mojej sprawie, wydanych postanowieniach i decyzjach?	55
54.	Na jaki adres będę otrzymywać korespondencję z urzędu?	55
55.	Jaki jest termin na wydanie decyzji w sprawie o udzieleniu ochrony międzynarodowej?	56
56.	Czy możliwe jest, aby postępowanie trwało dłużej niż 6 miesięcy?	56
57.	Czy w wypadku, gdy postępowanie trwa dłużej, niż wskazano w ustawie przysługuje mi jakieś uprawnienie?	57
58.	Jakie mam prawa w trakcie trwania procedury?	58
59.	Jakie są moje obowiązki w trakcie trwania procedury?	59
60.	Kto może być moim pełnomocnikiem?	60
61.	W jakiej formie udziela się pełnomocnictwa?	60
62.	W jakim języku jest gromadzony materiał dowodowy w sprawie?	60
63.	Czy muszę składać dowody przetłumaczone na język polski?	61
64.	Czy w trakcie trwania procedury mogę składać nowe wnioski dowodowe?	61
65.	Co może być uznane za dowód w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej?	62

66.	Nie posiadam dowodów potwierdzających okoliczności, o których wskazałem w uzasadnieniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Czy mimo to organ może uznać te okoliczności za udowodnione?	62
67.	Co to jest „przesłuchanie”?	63
68.	Czy ktoś oprócz urzędnika prowadzącego sprawę oraz mnie ma prawo uczestniczyć w przesłuchaniu?	64
69.	Czy każdy wnioskodawca jest przesłuchiwany?	64
70.	Czy osoby, w imieniu których występuję też zawsze biorą udział w przesłuchaniu?	65
71.	Nie znam języka polskiego/ mówię bardzo słabo po polsku. W jakim języku będę porozumiewał się z osobą prowadzącą przesłuchanie?	65
72.	Czy organ może utrwalić przebieg przesłuchania za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk?	66
b) Decyzja administracyjna w sprawie o udzieleniu ochrony międzynarodowej		66
73.	W jakiej formie jest wydawana decyzja?	66
74.	Jakie informacje zawiera decyzja?	66
75.	Czy przed wydaniem decyzji o udzieleniu mi statusu uchodźcy lub ochrony międzynarodowej Urząd występuje o opinię innych organów lub służb?	68
76.	Czy organ może pozostawić mój wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej bez rozpoznania?	69
77.	Kiedy mój wniosek może zostać uznany za niedopuszczalny i jakie są tego konsekwencje?	69
78.	Jakie rozstrzygnięcia może zawierać decyzja w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej?	71
79.	Kiedy właściwy organ musi wydać decyzję o umorzeniu postępowania?	71
80.	Czy istnieje możliwość podjęcia postępowania na nowo?	72
c) Odwołanie od decyzji w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej		73
81.	Do kogo mogę się odwoływać od decyzji?	73
82.	Ile mam czasu na złożenie odwołania?	73

83.	Co powinienem napisać w odwołaniu?	75
84.	Czy złożenie odwołania coś kosztuje?	76
85.	Udzielono mi ochrony uzupełniającej, a chciałbym dostać status uchodźcy. Czy jeśli się odwołam, to jest ryzyko, że Rada cofnie mi udzieloną ochronę?	76
86.	Nie złożyłem odwołania w terminie. Co teraz mogę zrobić?	77
87.	Czy mogę poprosić o bezpłatną pomoc prawną do sporządzenia odwołania?	77
88.	Jakie dokumenty cudzoziemiec musi podpisać przed otrzymaniem nieodpłatnej pomocy prawnej od adwokata, radcy prawnego lub pracownika organizacji pozarządowej?	77
89.	Co obejmuje nieodpłatna pomoc prawna?	78
90.	Kto udziela nieodpłatnej pomocy prawnej?	79
91.	Czy adwokat, radca prawny lub pracownik organizacji pozarządowej może odmówić udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej?	79
92.	Jakie dokumenty cudzoziemiec musi pokazać adwokatowi, radcy prawnemu lub pracownikowi organizacji pozarządowej przed otrzymaniem nieodpłatnej pomocy prawnej?	79
93.	Nie złożyłem odwołania od decyzji Szefa Urzędu. W jakim czasie powinienem wyjechać z Polski?	80
94.	Co zrobić w takim wypadku z tymczasowym zaświadczeniem tożsamości?	80
95.	Kiedy i gdzie będę mógł odebrać swój dokument podróży?	80
96.	Gdzie będę mógł odebrać swój dokument podróży?	81
97.	Czy mogę nie odebrać dokumentu podróży?	82
98.	Co to jest Rada do Spraw Uchodźców?	82
99.	Jakie rozstrzygnięcie może wydać Rada w przedmiocie mojej decyzji? ..	82
100.	Czy Rada jest związana ustaleniami merytorycznymi dokonanyymi przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców?	83
101.	Co stanowi podstawę wydawanych decyzji?	83
102.	Czy Rada zawsze wzywa na przesłuchanie?	83

103.	Czy w trakcie trwania procedury w Radzie mogę przeglądać dokumentację zgromadzoną w mojej sprawie?	84
104.	Po wydaniu pierwszej decyzji dostarczono mi nowe dowody w mojej sprawie. Kiedy mogę je złożyć?	84
d) Postępowanie przed sądami administracyjnymi.....		84
105.	Otrzymałem decyzję negatywną od Rady do Spraw Uchodźców. Co mogę zrobić w sprawie?	84
106.	Przegapiłem termin do złożenia skargi do sądu. Co teraz?	85
107.	Do kogo adresuję skargę?	85
108.	W jakim języku powinienem napisać skargę?	85
109.	Czy złożenie skargi do sądu coś kosztuje?	86
110.	Czy złożenie skargi legalizuje mój pobyt w Polsce?	86
111.	Czy po złożeniu skargi mogę złożyć nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?	86
112.	Jaki wyrok może wydać Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie?	86
113.	Dostałem wyrok utrzymujący w mocy negatywną decyzję Rady do Spraw Uchodźców. Czy coś jeszcze mogę zrobić?	88
Rozdział II – Tryb przyspieszony		89
114.	Kiedy mój wniosek będzie rozpatrywany w trybie przyspieszonym?	89
115.	Jakie są konsekwencje rozpatrywania wniosku w trybie przyspieszonym?	90
116.	Czy to, że mój wniosek będzie rozpatrywany w trybie przyspieszonym zmienia standardy postępowania przez organ?	91
Rozdział III – Procedura Szczególna		91
a) Małoletni bez opieki.....		91
117.	Kto to jest małoletni bez opieki?	91
118.	Nie mam ukończonych osiemnastu lat, a wyglądam na dużo starszego. Nie posiadam też żadnych dokumentów potwierdzających mój wiek. Czy zostanę uznany za dorosłego?	92
119.	Czy mogę nie wyrazić zgody na przeprowadzenie badania sprawdzającego mój wiek? Jakie będą tego konsekwencje?	93

120.	Nie mam ukończonych osiemnastu lat, a mój opiekun prawny znajduje się poza Polską. Jakie są tego konsekwencje?.....	93
121.	Kto to jest „kurator”?	94
122.	Czy mam prawo wskazać osobę, którą chciałbym mieć za kuratora?	94
123.	Czy mogę samodzielnie złożyć wniosek o udzielenie mi ochrony międzynarodowej?	94
124.	Nie posiadam przy sobie żadnych pieniędzy. Jak zapłacę za swoje utrzymanie?.....	95
125.	Czy ja również będę przesłuchiwany?	95
126.	Jak wygląda takie przesłuchanie?	95
127.	Jakie uprawnienia ma w trakcie mojego przesłuchania mój kurator?	96
128.	Kiedy wyjechałem ze swojego kraju byłem jeszcze mały i niewiele pamiętam na temat sytuacji tam panującej. Czy stanowi to problem?	96
129.	Czy mój wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej może być rozpatrywany w trybie przyspieszonym?	97
130.	Czy mogę dostać decyzję o odmowie nadania statusu uchodźcy?	97
131.	Co się ze mną stanie, jeśli otrzymam decyzję o odmowie nadania mi statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej?	97
b) Osoby o szczególnych potrzebach.....		97
132.	Kto to jest „osoba o szczególnych potrzebach”?	97
133.	Kto i na jakiej podstawie dokonuje sprawdzenia, czy jestem osobą o szczególnych potrzebach?	98
134.	Kiedy uznaje się, że wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje wymaga szczególnego traktowania w zakresie pomocy socjalnej?	99
135.	W jakich warunkach będą wykonywane czynności w postępowaniu o udzielenie mi ochrony międzynarodowej w przypadku, gdy jestem osobą wymagającą szczególnego traktowania?	99
136.	Czy podczas udzielania mi pomocy socjalnej będą uwzględnione moje potrzeby jako osoby wymagającej szczególnego traktowania?	100
Dział IV – Prawa i uprawnienia cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej.....		102

Rozdział I – pomoc socjalna 102

137. Nie mam wystarczających środków na utrzymanie się w Polsce, czy mogę liczyć na jakąś pomoc socjalną? 102
138. Czy każdy cudzoziemiec, który ubiega się o międzynarodową ochronę może otrzymać taką pomoc? 102
139. Kiedy przysługuje mi pomoc socjalna i prawo do darmowej opieki medycznej? 103
140. Moja żona i ja mieszkamy w ośrodku. Złożyliśmy odrębne wnioski o nadanie statusu uchodźcy. Do kiedy będziemy otrzymywali pomoc, jeśli otrzymamy decyzję ostateczną w innym terminie? 104
141. Czy mieszkając w ośrodku dla cudzoziemców mogę otrzymać pomoc finansową? 104
142. Co obejmuje pomoc socjalna? 105
143. Kto i na jakiej podstawie wydaje decyzję w sprawie udzielenia pomocy socjalnej? 106
144. Kiedy i na podstawie czyjej decyzji mogę zostać pozbawiony pomocy socjalnej? 106
145. Czy pomoc socjalna może zostać przywrócona? 107
146. Czy pomoc socjalna może zostać wstrzymana? 107
147. Jaki jest zakres darmowej opieki medycznej? 107
148. Jak wygląda procedura przyjęcia do ośrodka dla uchodźców? 108
149. Jakie dokumenty potrzebuję w chwili przyjęcia do ośrodka dla uchodźców? 108
150. Czy mogę odmówić wyrażenia zgody na badania lekarskie lub niezbędne zabiegi sanitarne ciała i odzieży? Czym taka odmowa skutkuje? 109
151. Czy organ może podjąć decyzję o przeniesieniu mnie do innego ośrodka dla cudzoziemców? 109
152. Kiedy będę zmuszony opuścić ośrodek? 110
153. Czy w trakcie trwania postępowania w sprawie udzielenia mi ochrony międzynarodowej mogę legalnie pracować od razu po złożeniu wniosku? 110

Rozdział II - Tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca 111

154.	Co to jest tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca?	111
155.	Kto wydaje tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca i ile jest ważne?	111
156.	Jakie informacje zawiera zaświadczenie?	112
157.	Kiedy muszę wymienić swoje zaświadczenie tożsamości?	113
158.	W jakim trybie wydawane są zaświadczenia?	113
159.	Zgubiłem swoje zaświadczenie. Co teraz?	114
160.	Znalazłem swoje stare zaświadczenie, które zgłosiłem jako zagubione. Co teraz powinienem zrobić?	114
161.	Czy organ może mi odmówić wydania kolejnego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca?	114
162.	Czy muszę zwrócić swoje zaświadczenie tożsamości?	115
Rozdział III – Pomoc w dobrowolnym powrocie		115
163.	Chcę wyjechać do kraju, do którego mam prawo wjazdu. Nie stać mnie jednak na pokrycie kosztów podróży. Czy mogę liczyć na jakąś pomoc?	115
164.	Czy muszę złożyć wniosek, aby otrzymać pomoc w dobrowolnym powrocie?	116
165.	Kto może skorzystać z procedury dobrowolnego powrotu?	116
166.	Co obejmuje pomoc w dobrowolnym powrocie organizowanym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców?	116
167.	Kto wydaje decyzję o przyznaniu pomocy w dobrowolnym powrocie zorganizowanym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców?	117
168.	Kto organizuje dobrowolny powrót?	117
169.	Czy w chwili, gdy zdecyduję się na dobrowolny powrót mogę liczyć tylko na pomoc Urzędu do Spraw Cudzoziemców?	117
170.	Kto może skorzystać z pomocy udzielanej przez Międzynarodową Organizację do spraw Migracji (IOM)?	117
171.	Co obejmuje pomoc świadczona przez Międzynarodową Organizację do spraw Migracji (IOM)?	118
172.	Już raz skorzystałem z procedury dobrowolnego powrotu. Wróciłem jednak do Polski i złożyłem ponowny wniosek udzielenie ochrony	

międzynarodowej. Czy również w takiej sytuacji mogę liczyć na pomoc w dobrowolnym powrocie?..... 118

Dział V - Zatrzymanie cudzoziemca oraz umieszczenie go w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie aresztu dla cudzoziemców w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy 119

173. Kiedy mogę zostać zatrzymany? 119

174. Kiedy występuje prawdopodobieństwo ucieczki wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje? 119

175. Co to są alternatywne środki do umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców?..... 120

176. Czy mam prawo się odwołać od postanowienia Straży Granicznej w przedmiocie zastosowania środka alternatywnego do umieszczenia w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców?..... 121

177. Kto dokonuje zatrzymania? 122

178. Gdzie umieszcza się zatrzymane osoby? 122

179. Kiedy można zostać umieszczonym w areszcie dla cudzoziemców?..... 122

180. Mam małe dzieci/ choruję na chorobę przewlekłą/ jestem w zaawansowanej ciąży. Czy mogę zostać umieszczona w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców? 122

181. Kto wydaje postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców? 123

182. Czy sąd również może zastosować środki alternatywne do umieszczenia w ośrodku strzeżonym? 123

183. Czy można się odwołać od postanowienia sądu o zastosowaniu środków alternatywnych do umieszczenia w strzeżonym ośrodku? 124

184. Czy czas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców może zostać przedłużony? 124

185. Na jak długo sąd może orzec umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców? 126

186. Jaki jest maksymalny czas na jaki cudzoziemiec może być umieszczony w strzeżonym ośrodku w związku z ubieganiem się o ochronę międzynarodową? 126

187. Kto wydaje postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców? 127

188.	Czy mogę ponownie zostać umieszczony w ośrodku strzeżonym?	127
189.	Jakie prawa ma mieszkaniec strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców?	128
190.	Czy możliwe jest zabronienie osobistego kontaktowania się osoby umieszczonej w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców organizacjami zajmującymi się świadczeniem pomocy uchodźcom?	128
191.	Czy mieszkaniec strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców może odwołać się od decyzji o ograniczeniu lub całkowitym wyłączeniu możliwości osobistego kontaktu z organizacjami mającymi za zadanie pomoc uchodźcom?	129
192.	Czy istnieje możliwość wcześniejszego zwolnienia ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców?	129
193.	Czy przysługuje odwołanie od decyzji Szefa Urzędu o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców?	131
194.	Czy można się odwołać od postanowienia Straży o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców?	131
195.	Czy po zwolnieniu ze strzeżonego ośrodka będę mógł swobodnie zmieniać miejsce zamieszkania?	132
196.	Czy można wydać nakaz przebywania w określonym miejscu osobom, które nie mogą być umieszczone w strzeżonym ośrodku?	132
197.	Czy po opuszczeniu strzeżonego ośrodka mogę zamieszkać w ośrodku dla cudzoziemców o charakterze otwartym?	133
DZIAŁ VI – Przekazanie cudzoziemca do innego kraju		135
Rozdział I – Postępowanie Dublińskie		135
198.	Czy w trakcie postępowania o udzielenie mi ochrony międzynarodowej mogę udać się do innego kraju Unii Europejskiej?	135
199.	Co oznacza popularne określenie „postępowanie dublińskie”?	135
200.	Przyjechałem do Polski z innego kraju członkowskiego Unii Europejskiej. Czy ma to znaczenie z perspektywy procedury o udzielenie ochrony międzynarodowej?	136

201.	Jestem niepełnoletni, a w Polsce nie przebywa żaden z moich opiekunów prawnych. Członkowie mojej rodziny przebywają zgodnie z prawem w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. Mogę do nich dotrzeć?	136
202.	Członek mojej rodziny ma status uchodźcy w innym kraju członkowskim Unii Europejskiej. Czy ma to znaczenie z perspektywy procedury o nadanie statusu uchodźcy?	137
203.	Posiadam ważny dokument stałego pobytu / wizę wydany przez państwo członkowskie Unii Europejskiej. Czy to państwo będzie właściwe do rozpatrzenia mojego wniosku?	137
204.	Przybyłem na terytorium Unii Europejskiej nielegalnie. Jakie państwo będzie właściwe do rozpatrzenia mojego wniosku?	137
205.	Po otrzymaniu decyzji o odmowie udzielenia mi ochrony międzynarodowej wyjechałem z terytorium strefy Schengen i Unii Europejskiej. Jakie państwo będzie odpowiedzialne za rozpatrzenie mojego wniosku?	138
Rozdział II- Przesiedlenie i relokacja		138
206.	Co to jest „przesiedlenie”?	138
207.	Co to jest „relokacja”?	138
208.	Chcę otrzymać w Polsce status uchodźcy w ramach przesiedlenia lub relokacji. Gdzie mogę złożyć odpowiedni wniosek?	139
209.	Gdzie będzie się odbywało moje przesłuchanie?	139
Dział VII – Otrzymałem ostateczną decyzję – Co dalej?		140
Rozdział I – Wiadomości wstępne		140
210.	Otrzymałem status uchodźcy. Czy mimo to polskie władze mogą dokonać mojej ekstradycji?	140
Rozdział II – Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu do kraju pochodzenia		140
211.	W jakim trybie jest wszczynane postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu do kraju pochodzenia?	140
212.	Co to jest deportacja?	141
213.	Jakie rozstrzygnięcia zawiera decyzja w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu?	141

214.	Co to jest zgoda na pobyt ze względów humanitarnych i kiedy ją mogę otrzymać w Polsce?	142
215.	Kto wydaje decyzję o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych?	143
216.	Czy można odmówić zgody na pobyt ze względów humanitarnych? ...	143
217.	Czy można cofnąć zgodę na pobyt ze względów humanitarnych?	144
218.	Czy zgoda na pobyt humanitarny może wygasnąć?	145
219.	Czy w trakcie postępowania w sprawie o zobowiązanie do powrotu mogę składać wnioski dowodowe?	145
220.	Czy przysługuje mi jakiś polski dokument tożsamości?	146
221.	Kto wydaje i wymienia kartę pobytu?	146
222.	Jak długo jest ważna karta pobytu?	146
223.	Co to jest pobyt tolerowany?	146
224.	Kiedy mogę otrzymać zgodę na pobyt tolerowany?	146
225.	Kto udziela zgody na pobyt tolerowany?	148
226.	Otrzymałem zgodę na pobyt tolerowany. Czy mogę teraz swobodnie zmieniać miejsce zamieszkania?	149
227.	Czy zgoda na pobyt tolerowany może zostać cofnięta?	149
228.	W jakiej formie zostaje cofnięta zgoda na pobyt tolerowany?	149
229.	Kto wydaje decyzję o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany?	150
230.	Czy zgoda na pobyt tolerowany może wygasnąć?	150
231.	Kiedy organ może orzec o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu? ...	150

Rozdział III – Inne rodzaje ochrony i pobytu udzielane cudzoziemcom na terytorium

Polski	151	
a) Azyl	151	
232.	W jakim stanie faktycznym mogę otrzymać azyl?	151
233.	W jaki sposób wszczynane jest postępowanie o nadanie azylu?	151
234.	Czy osoba posiadająca azyl to uchodźca?	151

235.	Jaką formą legalizacji pobytu jest azyl?	151
236.	Jakie są moje obowiązki w trakcie trwania procedury o udzielenie azylu?	152
237.	Co się stanie jeśli odmówię pobrania linii papilarnych lub nie dołączę fotografii?	152
238.	Kto wydaje decyzję w sprawie udzielenia azylu?	152
239.	Czy w przypadku kiedy otrzymałem azyl mogę zostać zobowiązany do opuszczenia terytorium Polski?	152
240.	Czy mogę być pozbawiony azylu?	152
241.	Kto wydaje decyzję w sprawach pozbawienia azylu?	153
b) Ochrona czasowa cudzoziemców		153
242.	Kto może otrzymać ochronę czasową?	153
243.	Co to jest procedura prima facie?	153
244.	Na jak długo udzielana jest ochrona czasowa?	154
245.	Czy można odmówić cudzoziemcowi skorzystania z ochrony czasowej?	154
246.	Kto i kiedy wydaje decyzję o odmowie udzielenia ochrony czasowej? ..	154
247.	Jaką formą legalizacji pobytu jest ochrona czasowa?	155
248.	Na jaki okres otrzymam zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony?	155
249.	Kto wydaje decyzję o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i kartę pobytu?	155
250.	Czy będę musiał zapłacić za wizę, kartę pobytu, zezwolenie na pobyt czasowy?	155
251.	Jakie mam prawa w trakcie procedury i po utrzymaniu ochrony czasowej?	156
252.	Czy jest specjalne postępowanie w przypadku osób niepełnoletnich, które przebywają w Polsce bez opiekunów?	156
253.	Jakie mam obowiązki w trakcie korzystania z ochrony czasowej?	157

254.	Uciekając nie zabrałem ze sobą dokumentów podróży. Czy mogę otrzymać takie dokumenty wystawione przez polskie władze?	157
255.	Czas, na który otrzymałem ochronę czasową się skończył. Co teraz? ...	157
256.	Czy zły stan mojego zdrowia w chwili zakończenia ochrony czasowej ma znaczenie?	158
257.	Mój małżonek/ dziecko korzysta z ochrony czasowej na terytorium innego państwa. Czy to coś zmienia z perspektywy procedury prowadzonej w moje sprawie?	158
258.	Czy jest możliwość, abym został połączony z innymi bliskimi mi osobami korzystającymi z ochrony w innym państwie?	158
259.	Czy będę musiał zostać w Polsce, a moi bliscy przyjadą do mnie, czy istnieje możliwość, żebym to ja do nich pojechał?	159
260.	Jaki jest skutek opuszczenia przeze mnie Polski?	159
Dział VII - Prawa i obowiązki cudzoziemca, który posiada status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej		160
Rozdział I – Wiadomości wstępne		160
261.	Czy zostanę poinformowany o przysługujących mi prawach i obowiązkach, do których jestem zobowiązany?	160
262.	Jakie prawa mi przysługują?	160
Rozdział II- Indywidualny program integracyjny dla cudzoziemców, którym udzielono ochrony międzynarodowej		160
263.	Kto może się ubiegać o pomoc mającą na celu wspieranie procesu integracji?	160
264.	Kto udziela pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji ? ..	160
265.	W jakim trybie jest udzielana pomoc mającą na celu wspieranie procesu integracji?	161
266.	Gdzie i komu powinienem złożyć wniosek w celu uzyskania pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji ?	161
267.	Ile mam czasu na złożenie wniosku w celu uzyskania pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji ?	161
268.	Czy muszę złożyć osobny wniosek w celu uzyskania pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji dla małżonka i dzieci?	162

269.	Co zawiera wniosek w celu uzyskania pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji?	162
270.	Od kiedy będę otrzymywał pomoc mającą na celu wspieranie procesu integracji ?	163
271.	Czy jakieś osoby nie mogą otrzymać takiej pomocy?.....	163
272.	Jak długo będę otrzymywał pomoc?	163
273.	Co obejmuje pomoc mającą na celu wspieranie procesu integracji ? .	164
274.	Czy pomoc może zostać wstrzymana?	164
275.	Czy możliwe jest ponowne przywrócenie wstrzymanej pomocy?.....	165
276.	Kiedy odmawia się udzielenia pomocy?	165
Rozdział III – Dokumenty tożsamości i podróży		165
277.	Do otrzymania jakich dokumentów mam prawo jeśli nadano mi status uchodźcy?	166
278.	Do otrzymania jakich dokumentów mam prawo jeśli udzielono mi ochrony międzynarodowej?	166
279.	Kiedy powinienem wymienić dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej?	166
280.	Kto i w jakim trybie dokonuje wymiany dokumentów?	166
281.	Zgubiłem mój dokument podróży / kartę pobytu. Co teraz?	167
282.	Co to jest karta pobytu?	167
283.	Czy muszę odebrać kartę pobytu osobiście?	167
284.	Kiedy muszę wymienić kartę pobytu?.....	167
285.	Kiedy muszę zwrócić kartę pobytu?	168
286.	Ile mam czasu na zwrócenie karty pobytu?.....	168
Rozdział IV – Stały pobyt.....		169
287.	Po jakim czasie mogę ubiegać się o stały pobyt?	169
288.	Co oznacza „nieprzerwany pobyt”?	169
289.	Gdzie mogę złożyć wniosek o pobyt stały?	169

Dział IX – Pozbawienie cudzoziemca ochrony międzynarodowej.....	171
290. Kiedy zostanę pozbawiony statusu uchodźcy?	171
291. W jakim trybie jest wszczynane postępowanie w sprawie pozbawienia statusu uchodźcy?	172
292. Czy w postępowaniu w sprawie pozbawienia statusu uchodźcy też jest przesłuchanie?	172
293. Czy mogę zostać pozbawiony ochrony uzupełniającej?	173
294. Zostałem pozbawiony statusu uchodźcy. Co powinienem zrobić z otrzymanymi dokumentami?	174
295. Zostałem pozbawiony ochrony uzupełniającej. Co powinienem zrobić z otrzymanymi dokumentami?	175
296. Czy jest możliwe, że moja decyzja o nadaniu statusu uchodźcy albo udzieleniu ochrony uzupełniającej wygaśnie z mocy prawa?	175
Dział X – Odpowiedzialność karna.....	176
297. Jaka kara grozi za kradzież zaświadczenia tożsamości albo dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej lub używanie czyjegoś dokumentu?	176
298. Kiedy jeszcze grozi mi odpowiedzialność karna związana z toczącą się procedurą?	176
299. Jaka kara grozi za niewypełnianie nałożonych na mnie obowiązków wymienionych w poprzednim pytaniu?	176
300. Jaka kara grozi za nielegalne przekraczanie granicy?	177
Lista ośrodków dla uchodźców.....	178
a) tzw. „otwarte” ośrodki dla cudzoziemców	178
b) strzeżone ośrodki dla cudzoziemców	180
Organizacje i instytucje zajmujące się m.in. pomocą i wsparciem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową	182
Dodatek międzykulturowy.....	187
a) Zakaz dyskryminacji	187
b) Przemoc w rodzinie	188

c) Przemoc seksualna	189
d) Handel ludźmi.....	190
Gdzie zgłosić się z prośbą o pomoc?	190

ROZDZIAŁ I - PODSTAWOWE INFORMACJE

JAKA JEST RÓŻNICA MIĘDZY MIGRANTEM EKONOMICZNYM A UCHODŹCĄ?

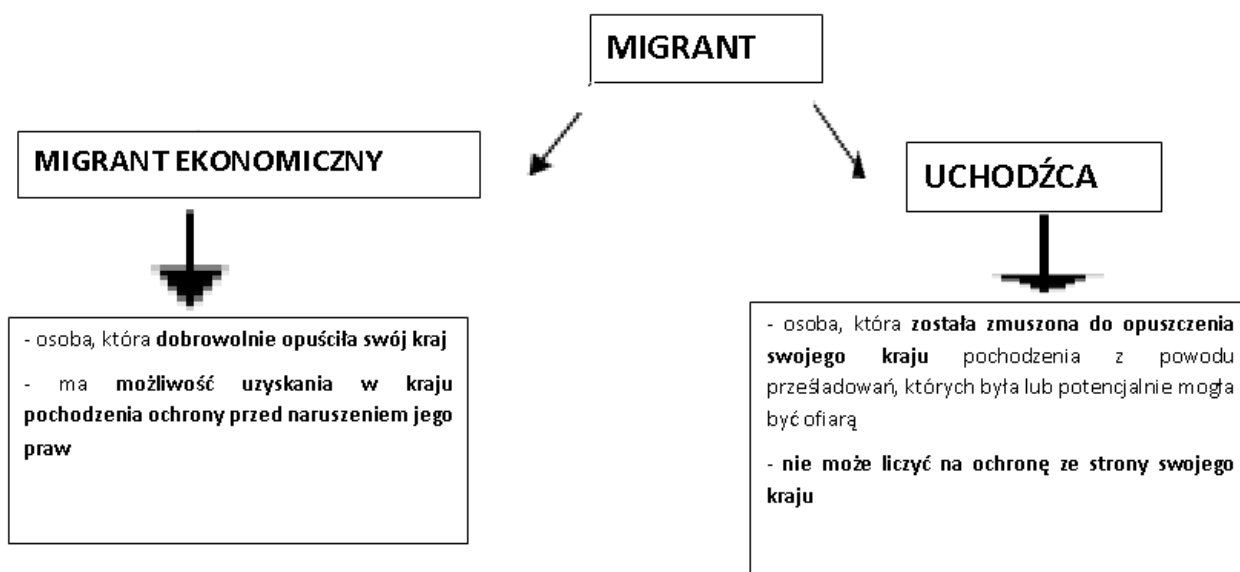
Migrantem jest każdy cudzoziemiec, który opuścił swój kraj pochodzenia i zamieszkuje i w innym państwie. Migrantów dzielimy na migrantów ekonomicznych i uchodźców.

Migrant ekonomiczny, to osoba, która **dobrowolnie opuściła swój kraj**. Migrant ekonomiczny ma możliwość uzyskania we własnym kraju pochodzenia ochrony przed naruszeniem jego praw.

UWAGA !!!

Migrantem ekonomicznym jest nie tylko osoba poszukująca pracy czy pracownik delegowany, lecz również student, osoba, która wyjechała ze swojego kraju w celu podjęcia leczenia lub rehabilitacji, którego nie otrzymałaby w swoim kraju czy osoba, która opuściła kraj w związku z sytuacją humanitarną, która nastąpiła po klęsce żywiołowej np. trzęsieniu ziemi lub powodzi.

Uchodźca, to osoba, która **została zmuszona do opuszczenia swojego kraju** pochodzenia z powodu prześladowań, których była lub potencjalnie mogła być ofiarą. Nie może liczyć na ochronę ze strony swojego kraju lub nie chce z niej korzystać z obawy przed prześladowaniem.

CHCĘ DOŁĄCZYĆ DO MOJEGO MAŁŻONKA, KTÓREMU UDZIELONO W POLSCE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ. CZY JESTEM UCHODźCĄ, CZY MIGRANTEM EKONOMICZNYM?

To zależy od Waszej indywidualnej sytuacji.

- **Możesz otrzymać w Polsce status uchodźcy, jeśli uciekłeś/aś do Polski przed prześladowaniem** z powodu Twoich osobistych przestępstw lub z powodów związanych z Twoim małżonkiem;
- **Możesz otrzymać w Polsce ochronę uzupełniającą**, jeżeli w kraju pochodzenia grozi Ci ryzyko doznania poważnej krzywdy;

W takiej sytuacji, możesz ubiegać się w Polsce o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej nawet jeżeli nie masz wizy uprawniającej Cię do wjazdu na terytorium Polski.

- **Jesteś migrantem ekonomicznym**, jeżeli w kraju pochodzenia **nie grozi Ci prześladowanie i nie grozi Ci ryzyko doznania poważnej krzywdy**, a jedynie pragniesz żyć w Polsce razem z mężem/ żoną, której udzielono w Polsce ochrony międzynarodowej nie jesteś uchodźcą.

Jeżeli nie masz podstaw do ubiegania się o ochronę międzynarodową i nie masz wizy uprawniającej Cię do wjazdu na terytorium Polski Straż Graniczna nie ma prawa wpuścić Cię do Polski nawet jeśli mieszka tu Twój mąż/ żona i dzieci.

Aby legalnie wjechać do Polski i zamieszkać w Polsce przed Twoim przyjazdem do Polski Twój małżonek, któremu udzielono w Polsce ochrony międzynarodowej powinien ubiegać się o otrzymanie dla Ciebie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną. Otrzymasz wówczas wizę, która uprawnia Cię do wjazdu na terytorium Polski.

UWAGA !!!

Jeżeli celem wjechania do Polski **złożyłeś na granicy wnioski o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej, w którego uzasadnieniu wskazałeś jedynie, że jedziesz do męża/żony, który ma w Polsce ochronę międzynarodową i nie wykazałeś w toku postępowania żadnych indywidualnych przestępstw uzasadniających Twoją obawę przed**

prześladowaniem Ciebie lub doznaniem przez Ciebie poważnej krzywdy otrzymasz decyzję o odmowie udzielenia Ci ochrony międzynarodowej.

JAKA JEST RÓŻNICA W ZNACZENIU POJĘĆ „OSOBA UBIEGAJĄCA SIĘ O STATUS UCHODźCY” A „UCHODźCA”?

Osoba ubiegająca się o status uchodźcy to ktoś, kto **twierdzi, że jest uchodźcą**, ale dopiero **trwa procedura prawna w odpowiednim urzędzie** mająca na celu zweryfikowanie tego twierdzenia. To znaczy, że **cudzoziemiec złożył już w Polsce wniosek o udzielenie mu ochrony międzynarodowej i nadal oczekuje na wydanie w jego sprawie ostatecznej decyzji.**

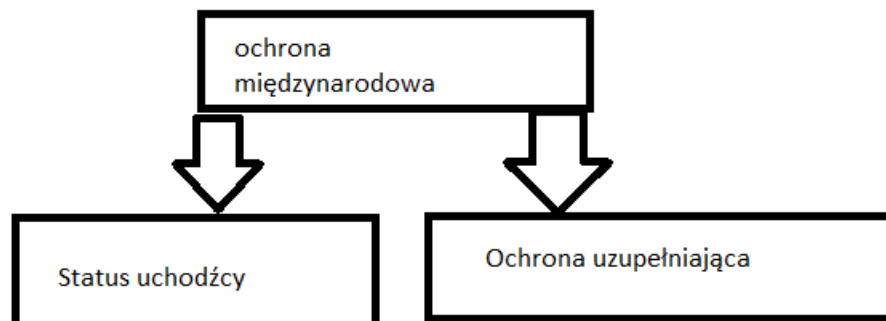
Uchodźca to osoba, w przypadku, której **odpowiedni urząd w trakcie postępowania administracyjnego potwierdził, że osoba ta był prześladowana w kraju pochodzenia**, a następnie, **w drodze decyzji administracyjnej przyznał tej osobie status uchodźcy.**

CO TO JEST OCHRONA MIĘDZYNARODOWA?

Ochrona międzynarodowa **jest to forma ochrony udzielana cudzoziemcom w innym państwie w sytuacji, gdy** zachodzi uzasadniona obawa, że dana osoba będzie w swojej ojczyźnie prześladowana lub dozna tam poważnej krzywdy.

Ochronę międzynarodową dzielimy na status uchodźcy i ochronę uzupełniającą.

UWAGA !!!

Zarówno możliwość nadania statusu uchodźcy, jak i udzielenia ochrony uzupełniającej są badane przez urząd administracyjny w trakcie tej samej procedury w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce. Oznacza to, że nie musisz składać dwóch wniosków: wniosku o udzielenie statusu uchodźcy oraz wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej - wystarczy, że **złożysz jeden wspólny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce.**

Urząd w tym samym postępowaniu najpierw bada, czy w sprawie spełnione są przesłanki umożliwiające nadanie statusu uchodźcy. W sytuacji, gdy ustali, że nie ma takiej możliwości automatycznie zaczyna badanie, czy istnieje możliwość udzielenia ochrony uzupełniającej.

Tym samym, w przypadku odmowy nadania statusu uchodźcy i udzielenia (lub nieudzielenia) ochrony uzupełniającej otrzymujesz w sprawie jedną wspólną decyzję - decyzję w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej, która zawiera dwa rozstrzygnięcia, w punkcie pierwszym dotyczące statusu uchodźcy oraz w punkcie drugim dotyczące ochrony uzupełniającej.

CZY WŁADZE MOJEGO KRAJU DOWIEDZĄ SIĘ, ŻE UBIEGAŁEM SIĘ W POLSCE O OCHRONĘ MIĘDZYNARODOWĄ?

NIE.

Polskie urzędy, sądy i służby nie mogą udostępniać władzom Twojego kraju pochodzenia informacji, na podstawie których jest możliwe ustalenie, że:

- 1) **w toku jest lub już się zakończyło postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej** albo azylu lub **pozbawienia statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej**, albo azylu
- 2) **nadano albo odmówiono nadania statusu uchodźcy,**
- 3) **udzielono albo odmówiono udzielenia azylu lub ochrony uzupełniającej**

UWAGA 1!!!

Polskie urzędy, sądy i służby nie mogą również wystąpić do władz Twojego kraju pochodzenia z prośbą o przekazanie im informacji istotnych dla nich w związku z wymienionymi postępowaniami. Oznacza to, że nie możesz prosić w czasie postępowania o udzielenie Ci w Polsce ochrony międzynarodowej, aby polskie władze potwierdziły u władz Twojego kraju zajście jakiegoś wydarzenia, czy wydanie konkretnego dokumentu.

UWAGA 2!!!

Wskazany zakaz informowania i zaciągania informacji w Twojej indywidualnej sprawie dotyczy również zakazu kontaktu polskich władz z podmiotami, wobec których istnieje uzasadnione domniemanie, że dopuszczają się prześladowań lub wyrządzają poważną krzywdę np. separatystami, którzy opanowali część terytorium Twojego kraju.

KTO MOŻE UZYSKAĆ W POLSCE OCHRONĘ MIĘDZYNARODOWĄ?

Ochrona międzynarodowa może udzielona wyłącznie cudzoziemcowi niebędącemu obywatelem Unii Europejskiej - jeżeli posiadasz obywatelstwo polskie lub obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej Twój wniosek zostanie uznany za oczywiście bezzasadny tj. otrzymasz decyzję o odmowie udzielenia Ci ochrony międzynarodowej.

JAKIE OGRANY ADMINISTRACYJNE WYDAJĄ DECYZJĘ W SPRAWIE UDZIELENIA OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

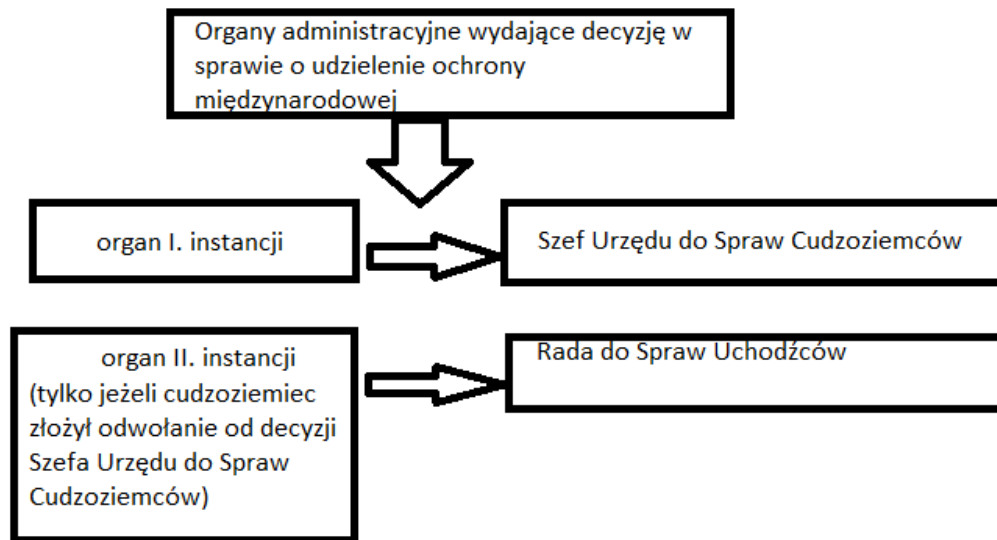
W Polsce mamy dwuinstancyjne postępowanie w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Pierwszym organem (tzn. „organem I instancji”), który będzie rozpatrywał Twój wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej będzie **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców** (dalej będziemy go nazywali urzędem).

W przypadku, gdy otrzymasz decyzję od Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzję o odmowie nadania Ci statusu uchodźcy lub decyzję o odmowie nadania Ci statusu uchodźcy oraz odmowie udzielenia Ci ochrony uzupełniającej możesz złożyć **odwołanie do Rady do Spraw Uchodźców (tzn. „organu II. instancji”).**

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że Straż Graniczna jedynie przyjmuje Twój wniosek o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej. Nie wydaje ona decyzji w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej i nie uczestniczy w postępowaniu dowodowym. Straż Graniczna może wszcząć i prowadzić postępowanie w sprawie zobowiązania Cię do powrotu, a następnie wydać decyzję o zobowiązaniu Cię do powrotu lub udzieleniu Ci zgody na pobyt ze względów humanitarnych. **PAMIĘTAJ**, że jest to osobne postępowanie od postępowania o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej.

UDZIELONO MI W POLSCE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ. CZY MOGĘ POJECHAĆ DO KRAJU POCHODZENIA?

NIE.

Jeśli wyjedziesz do kraju pochodzenia nawet na kilka godzin **polskie władze mogą wydać decyzję o pozbawieniu Cię statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej**. Bez znaczenia pozostaje fakt, czy udałeś się do tej części kraju pochodzenia, w której doznałeś prześladowań, czy zatrzymałeś się w innej części kraju oraz w jakim celu powrócisz do kraju pochodzenia.

Więcej na temat procedury w sprawie pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej – patrz pytanie 0.

CZY W TRAKCIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ MOGĘ POJECHAĆ DO INNEGO KRAJU UNII EUROPEJSKIEJ/ STREFY SCHENGEN?

NIE.

Powinieneś zostać w Polsce do dnia wydania Ci ostatecznej decyzji w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W przypadku, gdy opuścisz Polskę w trakcie trwania postępowania i złożysz w innym kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen wniosek o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej władze tamtego kraju przekażą Cię z powrotem do Polski (patrz pytanie 0). W takim stanie faktycznym możesz zostać (po powrocie do Polski umieszczony w Strzeżony Ośrodku dla Cudzoziemców w związku z wystąpieniem znacznego prawdopodobieństwa ucieczki (patrz pytania 0).

A) STATUS UCHODźCY

W JAKIM PRZYPADKU MOŻE MI ZOSTAĆ NADANY W POLSCE STATUS UCHODźCY?

Status uchodźcy może zostać Ci nadany jeżeli jesteś cudzoziemcem, który nie może lub nie chce korzystać z ochrony zapewnionej przez Twój kraj ojczysty z powodu uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu:

- o rasy,
- o religii,
- o narodowości,
- o przekonań politycznych,
- o przynależności do określonej grupy społecznej.

(dalej łącznie będziemy je nazywać: przyczynami nadania statusu uchodźcy).

UWAGA 1!!!

PAMIĘTAJ, że katalog powodów, które uzasadniają obawę przed prześladowaniem jest katalogiem zamkniętym. Oznacza to, że jeżeli czujesz się prześladowany z innego powodu nie możesz otrzymać statusu uchodźcy ALE nie oznacza to, że nie otrzymasz w Polsce ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

UWAGA 2!!!

Sama, nawet uzasadniona, **obawa o życie i zdrowie nie zawsze jest podstawą do przyznania statusu uchodźcy**. Tylko, jeżeli **przyczyny tej obawy są uzasadnione obiektywnie jedną z przyczyn wskazanych powyżej** skutkują wydaniem **pozytywnej decyzji**

UWAGA 3!!!

Nawet, jeżeli nie posiadasz żadnej z przyczyn uzasadniających nadanie statusu uchodźcy z powodu prześladowania, można uznać, iż **istnieje uzasadniona obawa** przed prześladowaniem w kraju Twojego pochodzenia, jeżeli **takie cechy są Ci przypisywane przez podmioty dopuszczające się prześladowań**. **PAMIĘTAJ** jednak, że w takiej sytuacji musisz udowodnić w sposób niebudzący wątpliwości jakie cechy są Ci przypisywane i na jakiej podstawie.

CZY, ABY NADAĆ MI STATUS UCHODŹCY WYSTARCZY, ŻE UPRAWDOPODOBNIĘ, ŻE ODCZUWAM SUBIEKTYWNĄ OBAWĘ PRZED PRZEŚLADOWANIEM?

NIE.

Odczuwana przez Ciebie obawa przed prześladowaniem musi być obiektywnie uzasadniona.

Podczas wydawania decyzji urząd, powinien mieć na uwadze **nie tylko Twoje subiektywne odczucia**, ale również ich obiektywne uzasadnienie. W tym celu powinien zbadać np. sytuację panującą w Twoim kraju pochodzenia mając na uwadze Twoją indywidualną sytuację i dotychczasowe doświadczenia.

CO OZNACZA ZWROT „PRZEŚLADOWANIE” UŻYWANY W TRAKCIE POSTĘPOWANIA O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

Aby nadano Ci status uchodźcy musisz udowodnić, że prześladowanie, którego byłeś ofiarą:

a) stanowiło ze względu na swoją istotę lub powtarzalność **poważne naruszenie praw człowieka**.

Za prześladowanie należy uznać przede wszystkim **naruszenia**:

- o prawa do życia

WYJĄTEK: przypadki śmierci będące wynikiem zgodnych z prawem działań wojennych.

- o zakazu tortur
- o zakazu niewolnictwa

b) Za prześladowanie może być uznana również kumulacja różnych działań lub zaniechań, w tym stanowiących naruszenie praw człowieka, których oddziaływanie jest równie dotkliwe jak wymienione w punkcie a) formy prześladowania.

W JAKICH FORMACH MOŻE WYSTĄPIĆ PRZEŚLADOWANIE?

Przykładowe formy prześladowania to:

- użycie przemocy fizycznej lub psychicznej, w tym przemocy seksualnej;
- zastosowanie środków prawnych, administracyjnych, policyjnych lub sądowych w sposób dyskryminujący lub o charakterze dyskryminującym;
- wszczęcie lub prowadzenie postępowania karnego albo ukaranie, w sposób, który ma charakter nieproporcjonalny lub dyskryminujący;
- brak prawa odwołania się do sądu od kary o charakterze nieproporcjonalnym lub dyskryminującym;
- wszczęcie lub prowadzenie postępowania karnego albo ukaranie z powodu odmowy odbycia służby wojskowej podczas konfliktu, jeżeli odbywanie służby wojskowej stanowiłoby:
  - o zbrodnię przeciwko pokojowi,
  - o zbrodnię wojenną,
  - o zbrodnię przeciwko ludzkości,

- o działania sprzeczne z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych,
- o wiązałyby się z popełnieniem zbrodni o charakterze innym niż polityczny

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że sam fakt dokonania przez Ciebie odmowy pełnienia służby wojskowej z powodów religijnych nie jest wystarczającą przestanką do nadania Ci statusu uchodźcy. Musisz wykazać, że Twoja odmowa nastąpiła w związku z przestankami wskazanymi powyżej lub fakt ukarania Cię za odmowę pełnienia służby wojskowej nosi znamiona prześladowania ze względu na wyznawaną przez Ciebie religię.

- czyny skierowane przeciwko osobom ze względu na ich płeć lub małość.

CZY POJĘCIA „PRZEŚLADOWANIE” I „DISKRYMINACJA” OZNACZAJĄ TO SAMO?

NIE.

Pojęcia „**prześladowanie**” i **dyskryminacja**” nie oznaczają tego samego. **Dyskryminacja** oznacza jedynie, **różnice w traktowaniu różnych grup społecznych** w danym społeczeństwie. Nie zawsze jednak inne (np. gorsze) traktowanie będzie uznane za prześladowanie. Tym samym, nie zawsze jeśli udowodnisz, że byłeś dyskryminowany w kraju pochodzenia otrzymasz w Polsce status uchodźcy.

CZY SĄ TAKIE PRZEŚLANKI, KTÓRE SAME W SOBIE NIE STANOWIĄ PODSTAWY DO NADANIA STATUSU UCHODźCY?

TAK.

Samodzielnej przestanki do nadania statusu uchodźcy nie można stanowić m.in.:

- **ogólna atmosfera braku bezpieczeństwa w kraju pochodzenia,**
- **sytuacja faktyczna i prawna istniejąca w kraju pochodzenia** np. powszechne nie przestrzeganie prawa przez organy państwa niewymierzone przeciwko konkretnej osobie,

- **złe warunki bytowe,**
- **gorsze, dyskryminujące traktowanie w kraju pochodzenia**

WYJĄTE: dyskryminacja może być uznana za prześladowanie, gdy prowadzi do krzywdzących następstw dla Ciebie i niebezpieczeństwa dla Twojej przyszłej egzystencji

- **zamieszki, wojna** na terytorium, z którego wyjechałeś,
- **brak wolności religijnej.**

JAKIE FORMY MOŻE PRZYBIERAĆ PRZEŚLADOWANIE „Z POWODU RELIGII”?

Prześladowanie „z powodu religii” może przybierać np.:

- **formę zabrania:**
  - przynależności do wspólnoty religijnej,
  - udziału w obrzędach publicznie lub prywatnie,
  - nauczania religii,
- **formę zmuszania do** uczestniczenia w praktykowaniu obrzędu lub kultu religijnego,
- **formę poważnej dyskryminacji** stosowanej wobec osób, które praktykują swoją religię lub należą do określonej wspólnoty religijnej.

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że **zasadniczo nie jest formą prześladowania z powodu wyznawanej religii konieczność poddania się powszechnej mobilizacji w czasie bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa dla Twojego kraju pochodzenia**. Za prześladowanie zostanie **jednak uznana sytuacja, gdy nie masz możliwości odbycia zastępczej służby wojskowej, a za odmowę poddania się mobilizacji grozi Ci nieproporcjonalnie i nieadekwatnie wysoka do Twojego czynu lub zaniechania kara.**

CZY OBAWA PRZED PRZEŚLADOWANIEM MUSI OPIERAĆ SIĘ NA MOICH DOŚWIADCZENIACH?

NIE.

Obawa przed prześladowaniem **niekoniecznie musi opierać się na Twoich osobistych doświadczeniach**. Może wynikać również np. z doświadczeń Twoich przyjaciół, krewnych, czy innych członków Twojej społeczności. **PAMIĘTAJ**, że w takiej sytuacji musisz udowodnić, że w Twojej sprawie zachodzi identyczny stan faktyczny np. jesteście tak samo bliskimi krewnymi danej osoby lub wyznawcami danej religii.

UDOWODNIŁEM, ŻE BYŁEM W PRZESZŁOŚCI PRZEŚLADOWANY W KRAJU POCHODZENIA. CZY ORGAN MOŻE WYDAĆ DECYZJĘ O ODMOWIE NADANIA MI STATUSU UCHODźCY?

TAK.

W sytuacji, **gdy istnieją uzasadnione powody** (np. w związku ze zmianą sytuacji w Twoim kraju pochodzenia), **aby uznać, że akty prześladowania, którymi byłeś bezpośrednio zagrożony lub którym zostałeś poddany się nie powtórzą** urząd może stwierdzić, że w przypadku Twojego powrotu do kraju pochodzenia **nie istnieje uzasadniona obawa przed przyszłym prześladowaniem i w związku z tym odmówić Ci udzielenia w Polsce ochrony międzynarodowej**.

PRZEŚLADOWANIA Z CZYJEJ STRONY STANOWIĄ PODSTAWĘ DO NADANIA STATUSU UCHODźCY?

Podmiotami dopuszczającymi się prześladowań mogą być:

- **organy władzy publicznej** kraju pochodzenia;
- **ugrupowania lub organizacje** kontrolujące kraj pochodzenia lub znaczną część jego terytorium;

- **inne podmioty**, w przypadku, gdy wymienione powyżej podmioty, w tym organizacje międzynarodowe, nie mogą lub nie chcą zapewnić ochrony przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy.

CZY MOGĘ POWOŁYWAĆ SIĘ NA UZASADNIONĄ OBAWĘ PRZED PRZEŚLADOWANIEM, SPOWODOWANĄ WYDARZENIAMI, KTÓRE NASTĄPIŁY PO OPUSZCZENIU PRZEZE MNIE KRAJU POCHODZENIA?

TAK.

W takim przypadku **uzasadniona obawa** przed prześladowaniem **może być spowodowana:**

- **Twoim działaniem podjętym przed opuszczeniem kraju pochodzenia**, ale którego skutki w postaci powstania przesłanki do nadania statusu uchodźcy powstały dopiero po opuszczeniu kraju pochodzenia

np. przed opuszczeniem kraju pochodzenia należałeś do partii politycznej, która po opuszczeniu przez Ciebie kraju pochodzenia została zdelegalizowana, a jej członkowie są prześladowani;

- **Twoim działaniem po opuszczeniu kraju pochodzenia**, w szczególności, gdy były one wyrazem i kontynuacją przekonań lub orientacji seksualnych posiadanych w kraju pochodzenia

np. jesteś osobą LGBT pochodzącą z kraju, w którym homoseksualizm jest karany, w Polsce aktywnie uczestniczysz w działaniach na rzecz osób homoseksualnych, otwarcie deklarując swoją przynależność do tej grupy;

- **obiektywnymi przesłankami, które zaistniały po opuszczeniu przez Ciebie kraju**

np. doszło do zamachu stanu w wyniku, którego mniejszość etniczna, do której należysz jest poddawana prześladowaniom.

Osoba, która powołuje się na uzasadnioną obawę przed prześladowaniem, spowodowaną wydarzeniami, które nastąpiły po opuszczeniu przez siebie kraju pochodzenia określana jest jako „uchodźca *sur place*”, a więc osoba, która została uznana za uchodźcę na podstawie przesłanek, które powstały po opuszczeniu przez nią kraju pochodzenia.

CZY MA ZNACZENIE FAKT, ŻE OKOLICZNOŚCI UZASADNIAJĄCE MOJĄ OBAWĘ PRZED PRZEŚLADOWANIEM DOTYCZĄ TYLKO CZĘŚCI TERYTORIUM MOJEGO KRAJU POCHODZENIA?

TAK.

Jeżeli:

- na części terytorium kraju pochodzenia nie zachodzą okoliczności uzasadniające Twoją obawę przed prześladowaniem i
- istnieje uzasadnione przypuszczenie, że będziesz bez przeszkód mógł zamieszkać na tej części terytorium,

organ uzna, że **nie istnieje uzasadniona obawa przed prześladowaniem w kraju pochodzenia.**

UWAGA !!!

Dokonując oceny, czy możesz zamieszkać w innej części kraju pochodzenia **urząd każdorazowo bierze pod uwagę Twoją indywidualną sytuację np. wiek, płeć, wykształcenie, stan zdrowia, znajomość języka obowiązującego w danej części kraju (w sytuacji, gdy jest inny niż w części kraju, z której pochodzisz), wyznawaną religię, przynależność do grupy etnicznej, licznosci członków Twojej rodziny.** Oznacza to, że jeżeli urząd uzna, że mając na uwadze Twoje indywidualne cechy możesz rozpocząć bezpieczne i w miarę normalne życie w innej części kraju odmówi Ci ochrony w Polsce, nawet jeśli udowodnisz, że byłeś ofiarą prześladowania.

UWAGA!!!

PAMIĘTAJ, że również w przypadku badania możliwości udzielenia Ci w Polsce ochrony uzupełniającej urząd sprawdzi według tych samych kryteriów, czy możesz zamieszkać w innej części kraju pochodzenia.

JAKO ŻOŁNIERZ BRAŁEM UDZIAŁ W KONFLIKCIE ZBROJNYM. CZY MIMO TO MOGĘ ZOSTAĆ UZNANY ZA UCHODŹCĘ?

TAK.

Jeżeli złożyłeś broń możesz otrzymać status uchodźcy, o ile nie jesteś pozbawiony tego prawa z innego powodu.

CZY MOGĘ ZOSTAĆ UZNANYM ZA UCHODźCĘ Z POWODU NIEDOSTOSOWANIA SIĘ DO SUROWEGO KODEKSU SPOŁECZNEGO?

TAK.

Można zostać uznany za uchodźcę z powodu niedostosowania się do surowego kodeksu społecznego, jeżeli kodeks ustanawia normy skutkujące **dyskryminacją lub niehumanitarnym traktowaniem np. zbrodnie honorowe, zemsta krwi**. Takie prześladowanie może być spowodowane przez władze lub inne podmioty niepaństwowe (np. rodzinę). Musi się to wiązać z brakiem zapewnienia odpowiedniej ochrony przez organy państwa. Tzn. jeśli w kraju pochodzenia obowiązują surowe normy społeczne np. kara honorowego zabójstwa za utrzymywanie pozamałżeńskich stosunków seksualnych, ale władze kraju pochodzenia są w stanie zapewnić realną ochronę potencjalnej ofierze takiego zabójstwa i zwalczają takie praktyki otrzymasz decyzję w przedmiocie odmowy nadania statusu uchodźcy.

KIEDY NIE MOŻE ZOSTAĆ MI NADANY STATUS UCHODźCY?

Organ **musi odmówić nadania** statusu uchodźcy, jeżeli:

- **nie istnieje uzasadniona obawa przed prześladowaniem** w kraju pochodzenia;

UWAGA !!!

Urząd **może odmówić** nadania statusu uchodźcy, jeżeli cudzoziemiec opiera swoją obawę przed prześladowaniem na **okolicznościach**, które **celowo wytworzył po opuszczeniu kraju pochodzenia** np. celowo umieszczał w ogólnodostępnych portalach Internetowych negatywne informacje na temat władz kraju pochodzenia.

- cudzoziemiec **korzysta z ochrony lub pomocy organów lub agencji Narodów Zjednoczonych innych niż Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców**, pod warunkiem, że w danych okolicznościach cudzoziemiec ma

praktyczną i prawną możliwość powrotu na terytorium, gdzie taka ochrona lub pomoc jest dostępna, bez zagrożenia jego życia, bezpieczeństwa osobistego lub wolności;

- istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że cudzoziemiec:
  - **popełnił:**
    - **zbrodnię** przeciwko pokojowi,
    - zbrodnię wojenną,
    - zbrodnię przeciwko ludzkości,
  - **jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych** określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych,
  - **popełnił zbrodnię o charakterze innym niż polityczny** poza terytorium Polski, przed złożeniem wniosku o nadanie statusu uchodźcy;
- istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że cudzoziemiec **podlegał albo w inny sposób brał udział** w popełnieniu wymienionych w punkcie poprzednim zbrodni lub czynów;
- jest uważany przez polskie organy za osobę **mającą prawa i obowiązki związane z posiadaniem obywatelstwa polskiego**.

B) OCHRONA UZUPEŁNIAJĄCA

CO TO JEST OCHRONA UZUPEŁNIAJĄCA?

Ochrona uzupełniająca to rodzaj ochrony międzynarodowej udzielanej na terytorium Polski.

KIEDY MOGĘ OTRZYMAĆ OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ?

Możesz otrzymać ochronę uzupełniającą w sytuacji, gdy:

- **nie spełniasz warunków do nadania statusu uchodźcy,**
- **gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić Cię na:**
  - **rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy** przez:

- orzeczenie kary śmierci;
- wykonanie egzekucji;
- tortury;
- nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie;
- **poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia** wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego,
- ze względu na to ryzyko nie możesz lub nie chcesz korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

KIEDY ZOSTANIE MI ODMÓWIONE NADANIE OCHRONY UZUPEŁNIAJĄCEJ?

Cudzoziemcowi **odmawia się udzielenia ochrony uzupełniającej, jeżeli:**

- **nie istnieje rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy;**
- **istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że:**
  - **popęłnił (lub podzegał do popęłnienia):**
    - zbrodnię przeciwko pokojowi,
    - zbrodnię wojenną,
    - zbrodnię przeciwko ludzkości;
  - **jest winny działań (lub podzegał do popęłnienia działań) sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych;**
  - **popęłnił na terytorium Polski (lub podzegał do popęłnienia) zbrodnię lub popęłnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego**

UWAGA !!!

Cudzoziemcowi, który przed przybyciem na terytorium Polski **popęłnił inny niż określony wyżej czyn, który jest przestępstwem według prawa polskiego zagrożonym karą pozbawienia wolności, można odmówić udzielenia ochrony uzupełniającej, jeżeli opuścił on kraj pochodzenia wyłącznie w celu uniknięcia kary.**

- o **stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub społeczeństwa polskiego.**

CZYM RÓŻNI SIĘ STATUS UCHODźCY OD OCHRONY UZUPEŁNIAJĄCEJ?

Status uchodźcy od ochrony uzupełniającej różni się:

- **Powodami udzielenia ochrony:**
  - o **Status uchodźcy** jest nadawany w przypadku **istnienia zindywidualizowanej i uzasadnionej obiektywnie obawy przed prześladowaniem** z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej;
  - o **Ochrona uzupełniająca** jest udzielana w przypadku istnienia **uzasadnionej obawy przed rzeczywistym ryzykiem doznania poważnej krzywdy tzn. nie musisz wykazywać w sposób zindywidualizowany, że obawa dotyczy wyłącznie Twojej osoby z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej, wystarczy, że na terenie całego kraju pochodzenia ma miejsce konflikt zbrojny stanowiący** poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia.
- **Wydawanymi dokumentami:**
  - o Uchodźcy otrzymują kartę pobytu oraz tzw. paszport genewski, który zastępuje dokument podróży kraju pochodzenia;
  - o Osoby, którym udzielono ochrony uzupełniającej otrzymują kartę pobytu. Zachowują oni dokument podróży kraju pochodzenia, dlatego też NIE OTRZYMUJĄ tzw. paszportu genewskiego. Mogą jednak w uzasadnionych ustawowo sytuacjach ubiegać się o wydanie dokumentu podróży, który nazywa się polski dokument podróży dla cudzoziemca.

ROZDZIAŁ II - SŁOWNICZEK PODSTAWOWYCH POJĘĆ

CO ROZUMIEMY POD POJĘCIEM „RASA”?

Pojęcie „rasa” obejmuje w szczególności:

- kolor skóry,
- pochodzenie,
- przynależność do określonej grupy etnicznej.

CO ROZUMIEMY POD POJĘCIEM „RELIGIA”?

Pojęcie „religia” obejmuje w szczególności:

- posiadanie przekonań teistycznych, nieateistycznych lub ateistycznych,
- udział lub powstrzymanie się od udziału w obrzędach religijnych, sprawowanych publicznie lub prywatnie, indywidualnie lub zbiorowo,
- inne akty o charakterze religijnym, wyrażanie przekonania lub formy zachowania indywidualnego lub zbiorowego, wynikające z wierzeń religijnych lub z nimi związane.

CO ROZUMIEMY POD POJĘCIEM „NARODOWOŚĆ”?

Pojęcie „narodowość” **nie jest ograniczone do posiadania obywatelstwa lub jego braku.**

Obejmuje w szczególności **przynależność do grupy określonej przez:**

- tożsamość kulturową, etniczną lub językową;
- wspólne pochodzenie geograficzne lub polityczne;
- powiązanie z ludnością w innym państwie.

CO ROZUMIEMY POD POJĘCIEM „PRZEKONANIA POLITYCZNE”?

Pojęcie „przekonania polityczne” obejmuje w szczególności **posiadanie opinii, myśli lub przekonań w sprawach polityki lub metod działania związanych z dopuszczającymi się prześladowań:**

- **organami władzy publicznej** kraju pochodzenia;
- **ugrupowaniami lub organizacjami** kontrolującymi kraj pochodzenia lub znaczną część jego terytorium;
- **innymi podmiotami**, w przypadku, gdy podmioty, o których mowa wyżej, w tym organizacje międzynarodowe, nie mogą lub nie chcą zapewnić ochrony przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy.

UWAGA !!!

Nie ma znaczenia, czy osoba, która ubiega się o nadanie statusu uchodźcy, **działała zgodnie z tą opinią, myślą lub przekonaniem.**

CO ROZUMIEMY POD POJĘCIEM „GRUPA”?

Za grupę jest uznawana **określona grupa społeczna**, w szczególności, jeżeli:

- **posiada odrębną tożsamość w kraju pochodzenia** przez postrzeganie jej, jako odrębnej od otaczającego społeczeństwa i
- jej członkowie:
  - mają wspólne cechy wrodzone lub wspólne pochodzenie, których nie można zmienić, albo
  - mają wspólne cechy lub przekonania o takim znaczeniu dla ich tożsamości lub świadomości, że członek grupy nie może być zmuszony do ich zmiany.

DZIAŁ II – PRZEKROCZENIE POLSKIEJ GRANICY I ZŁOŻENIE WNIOSKU O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ
ROZDZIAŁ 1 - PRZEKROCZENIE GRANICY

CZY, ABY WJECHAĆ DO POLSKI W CELU UBIEGANIA SIĘ O OCHRONĘ MIĘDZYNARODOWĄ MUSZĘ MIEĆ DOKUMENT UPRAWNIAJĄCY MNIE DO TEGO NP. WIZĘ?

NIE.

Jeżeli przybyłeś do Polski w celu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej **bezpośrednio z kraju, na którego terytorium grozi Ci niebezpieczeństwo**, to nie potrzebujesz takiego dokumentu.

PAMIĘTAJ, że w takiej sytuacji musisz **niezwłocznie (tzn. najszybciej, jak to tylko jest możliwe)** podczas kontroli granicznej złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce.

PAMIĘTAJ, że jeżeli nie posiadasz również paszportu zagranicznego Straż Graniczna ma prawo zatrzymać Cię w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców celem ustalenia Twojej tożsamości (patrz pytanie: 0).

ROZDZIAŁ II - ZŁOŻENIE WNIOSKU O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

CZY JEST JAKIŚ FORMULARZ, NA KTÓRYM SKŁADA SIĘ WNIOSEK O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

TAK.

Zawiera on m.in.:

- dane osobowe Twoje oraz osoby, w imieniu której występujesz,
- informacje na temat ostatniego miejsca zamieszkania i miejsca pracy w kraju pochodzenia, o odbyciu służby wojskowej w kraju pochodzenia oraz o znajomości języków;
- określenie waszego kraju pochodzenia,

- określenie powodów ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym informacje o zatrzymaniu, aresztowaniu, prowadzonych postępowaniach karnych oraz wydanych orzeczeniach w postępowaniach sądowych w stosunku do Ciebie lub członków Twojej rodziny w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska;
- informacje dotyczące Twojego stanu zdrowia i osoby, w imieniu której wnioskodawca występujesz, oraz doznanej przez nich przemocy.

UWAGA 1!!!

W formularzu musisz wskazać języki, którymi się posługujesz oraz w jakim stopniu nimi władasz. Informacja ta wpływa na to w jakim języku będzie przeprowadzone przesłuchanie w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz w jakim języku będziesz otrzymywał pisma. Dlatego **PAMIĘTAJ**, żeby nie zawyżać poziomu znajomości języka i zawsze wskazać konkretny język z wszystkich wymienionych, którym władasz najlepiej. Urząd będzie się starał zapewnić Ci tłumacza z tego konkretnego języka. Dopiero jeśli okaże się to nie możliwe lub znaczenie utrudnione będzie mógł skorzystać z kolejnego wskazanego przez Ciebie języka.

Jeśli w trakcie składania wniosku podałeś język, który znasz, ale nie posługujesz się nim w stopniu, który umożliwiłby Ci komunikowanie się w nim jak najszybciej poinformuj pisemnie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o tym fakcie, aby mógł on dokonać zmiany w języku wybranym do komunikacji z Tobą. Tylko wtedy będziesz miał pewność, że dokładnie zrozumiesz pytania zadane w trakcie przesłuchania i udzielisz na niewyczerpującej odpowiedzi oraz zrozumiesz treść adresowanych do Ciebie pism.

UWAGA 2!!!

PAMIĘTAJ, że ponosisz w pełni konsekwencje za informacje podane we wniosku (w tym ponosisz odpowiedzialność karną za podanie nieprawdy).

Na późniejszych etapach postępowania organy będą dokładnie porównywały Twój wniosek z innymi informacjami, które im przekazałeś. Dlatego zawsze jak najdokładniej udzielaj odpowiedzi na zadane Ci przez funkcjonariusza Straży Granicznej pytania.

Zawsze podawaj tylko te informacje, których jesteś w pełni pewny.

Jeśli czegoś nie pamiętasz lub masz wątpliwości – powiedz o tym funkcjonariuszowi, który wypełnia wniosek, a on umieści właściwą adnotację.

Po wypełnieniu wniosku poproś funkcjonariusza, żeby przeczytał Ci jeszcze raz Twoje odpowiedzi. Jeżeli funkcjonariusz odmówi – masz prawo odręcznie napisać swoją

adnotację o tym fakcie na wniosku. Tylko w przypadku umieszczenia takiej adnotacji nie możesz ponieść negatywnych konsekwencji zawarcia we wniosku błędnych informacji.

Jeśli sporządzasz samodzielnie pisemne uzasadnienie do wniosku, PAMIĘTAJ, że zawsze możesz poprosić o dodatkową kartkę papieru jeśli zabraknie Ci miejsca we wniosku.

KTO WYPEŁNIA FORMULARZ O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

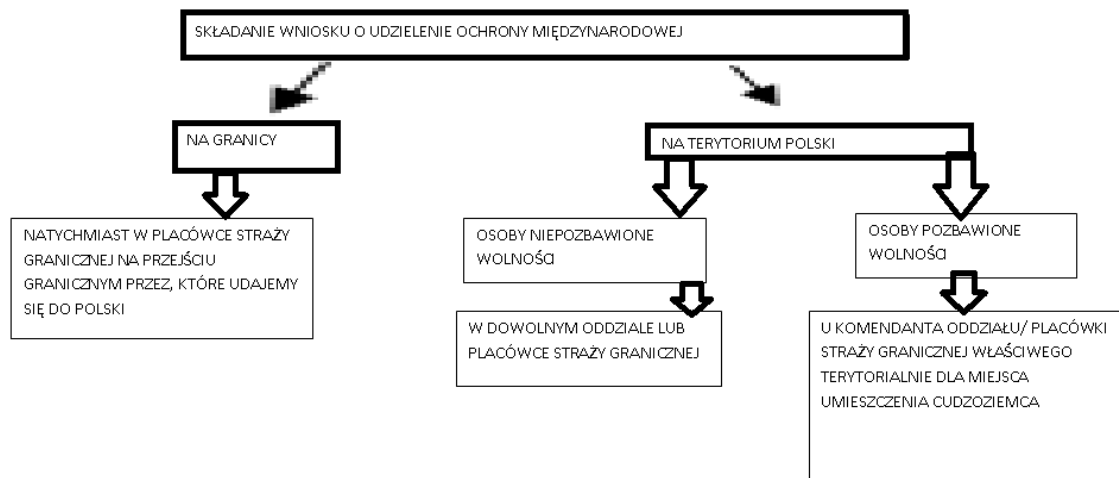
Formularz wypełnia **funkcjonariusz Straży Granicznej** przyjmujący Twój wniosek.

GDZIE MOGĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej można złożyć:

- **jeśli dopiero wjeżdżasz do Polski - na przejściu granicznym**, przez które **przekraczasz granicę** Polski;
- jeśli w chwili składania wniosku **mieszkaś w Polsce** lub jest to twój kolejny wniosek - **w dowolnym oddziale lub placówce Straży Granicznej**;
- jeśli przebywasz **w strzeżonym ośrodku, zakładzie karnym, areszcie dla cudzoziemców lub areszcie śledczym - za pośrednictwem obejmującego terytorialnie zasięgiem działania siedzibę ośrodka, zakładu lub aresztu, w którym się znajdujesz.**

DO KOGO ADRESUJE SIĘ WNIOSEK O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

Wniosek adresuje się **do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców**.

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że wnioski składa do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców za pośrednictwem **komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej**. Oznacza to, że po wypełnieniu przez Ciebie wniosku wraz z funkcjonariuszem Straży Granicznej Twój wniosek automatycznie zostanie przesłany przez odpowiednie organy Straży Granicznej do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Nie musisz więc go samodzielnie nigdzie wysłać lub zanieść.

CZY FUNKCJONARIUSZ STRAŻY GRANICZNEJ MA OBOWIĄZEK WYPEŁNIENIA ZE MNĄ WNIOSKU W TYM SAMYM DNIU, W KTÓRYM SIĘ STAWIŁEM W PLACÓWCE STRAŻY GRANICZNEJ?

NIE.

W przypadku gdy z **przyczyn leżących po stronie organu Straży Granicznej nie jest możliwe przyjęcie wniosku** o udzielenie ochrony międzynarodowej na formularzu **w dniu, w którym stawieś się osobiście w siedzibie tego organu i zadeklarował zamiar złożenia takiego wniosku**, organ Straży Granicznej ma obowiązek poinformować Cię w języku dla Ciebie zrozumiałym o terminie i miejscu przyjęcia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz sporządzenia protokołu z tej czynności.

UWAGA !!!

Nie zapomnij wziąć kopii protokołu zawierającego informacje kiedy zgłosiłeś wolę złożenia wniosku o udzielenie Ci międzynarodowej ochrony i z jakich powodów przełożono termin złożenia wniosku, a także w jakim dniu powinieneś ponownie osobiście się stawić w celu złożenia wniosku o udzielenie Ci międzynarodowej ochrony.

CZY MUSZĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK OSOBIŚCIE?

TAK.

Wymaga się, aby wniosek był złożony osobiście.

WYJĄTEK: w przypadku gdy jesteś:

- osobą niepełnosprawną,
- osobą w podeszłym wieku,
- kobietą ciężarną,
- osobą samotnie wychowującą dziecko,
- osobą przebywającą w:
  - pieczy zastępczej,
  - szpitalu,
  - areszcie śledczym,
  - zakładzie karnym

i nie możesz stawić się osobiście w siedzibie organu Straży Granicznej, pisemna deklaracja zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej może być złożona za pośrednictwem Poczty Polskiej. W takim wypadku wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej przyjmuje i rejestruje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce Twojego pobytu.

UWAGA !!!

W takim przypadku, **przyjęcie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i jego rejestracja następują niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni roboczych od dnia przyjęcia deklaracji zamiaru złożenia takiego wniosku**, a w razie masowego napływu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu uzyskania ochrony międzynarodowej - w terminie 10 dni roboczych.

JAKIE DZIAŁANIA PODEJMUJE FUNKCJONARIUSZ STRAŻY GRANICZNEJ PRZYJMUJĄC WNIOSEK O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

Funkcjonariusz Straży Granicznej przyjmujący wniosek:

- ustala Twoją tożsamość oraz tożsamość osoby, w imieniu której występujesz,
- fotografuje Ciebie oraz osobę, w imieniu której występujesz,
- pobiera od Was odciski linii papilarnych za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków,

WYJĄTEK: osoby, które nie ukończyły 14 lat.

- uzyskuje informacje i dane w zakresie niezbędnym do wypełnienia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- ustala, czy posiadacie dokumenty uprawniające do przekroczenia granicy lub czy przebywacie na terytorium Polski legalnie,
- zapewnia przeprowadzenie badań lekarskich i niezbędnych zabiegów sanitarnych ciała,
- informuje Cię, w języku dla Ciebie zrozumiałym, o:
  - zasadach i trybie postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy,
  - przysługujących Ci prawach, ciążących na Tobie obowiązkach i skutkach prawnych ich niewykonania,
  - możliwości wyrażenia zgody na udzielanie przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców informacji o przebiegu postępowania oraz przeglądanie akt sprawy i sporządzanie z nich notatek i odpisów,
  - organizacjach, do których zadań statutowych należy pomoc uchodźcom,
  - zakresie pomocy socjalnej i opieki medycznej, okresie ich przysługiwania, możliwości ubiegania się o pomoc w postaci świadczenia pieniężnego oraz zasadach przyjęcia do ośrodka dla cudzoziemców,
  - trybie i zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz podmiotach świadczących tę pomoc,
  - adresie ośrodka recepcyjnego

WYJĄTEK: wskazałeś we wniosku o udzielenie międzynarodowej ochrony inny adres, pod którym będziesz przebywał, albo przebywasz w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;

- informuje Twojego małżonka, w języku dla niego zrozumiałym, o skutkach wyrażenia zgody na wystąpienie przez Ciebie w jego imieniu i w imieniu jego dzieci
- zapewnia osobom niepełnosprawnym, w podeszłym wieku, samotnie wychowującym dzieci oraz kobietom ciężarnym, których dotyczy wnioski, transport do ośrodka recepcyjnego, oraz w uzasadnionych przypadkach, wyżywienie podczas tego transportu;
  - rejestruje niezwłocznie wniosek odpowiednim rejestrze i w ciągu 48 godzin od złożenia wniosku przekazuje go Szefowi Urzędu;
- przeprowadza z Tobą indywidualną rozmowę,
- zatrzymuje w depozycie u Szefa Urzędu Twój paszport zagraniczny.

CZY FUNKCJONARIUSZ STRAŻY GRANICZNEJ MOŻE DOKONAĆ KONTROLI OSOBISTEJ?

TAK.

W przypadkach **uzasadnionych względami bezpieczeństwa i porządku** funkcjonariusz Straży Granicznej może dokonać szczegółowego sprawdzenia osoby, której dotyczy wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Szczegółowe sprawdzenie osoby, której dotyczy wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, polega na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez tę osobę lub należących do niej.

UWAGA!!!

Oględziny ciała oraz sprawdzenie odzieży, bielizny i obuwia przeprowadza się w pomieszczeniu, bez obecności osób nieupoważnionych, osób odmiennej płci oraz z poszanowaniem godności osoby, której dotyczy sprawdzenie.

W JAKICH WARUNKACH POWINNO SIĘ ODBYĆ SKŁADANIE WNIOSKU O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

Zawsze złożenie wniosku powinno się odbyć **w warunkach zapewniających odpowiedni stopień poufności i pozwalających Ci na wyczerpujące przedstawienie powodów złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej**. Jeśli z jakiś powodów np. uwarunkowań kulturowych warunki te nie są zachowane – zwróć na to uwagę osobie przyjmującej od Ciebie wniosek i poproś o dostosowanie ich w miarę możliwości do Twoich potrzeb, a w przypadku odmowy o wpisanie tego faktu do protokołu z przyjęcia wniosku w sprawie o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej.

Złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odbywa się **bez udziału innych osób, na których obecność jako wnioskodawca nie wyrazisz zgody**.

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że dotyczy to również obecności Twojego męża, żony lub rodzica (jeśli jesteś osobą pełnoletnią).

Jeśli nie władasz językiem polskim musi być zapewniona przy składaniu wniosku pomoc tłumacza lub strażnika granicznego, który zna język, którym się posługujesz.

CZY MOGĘ ODMÓWIĆ PODDANIA SIĘ CZYNNOŚCIOM ZMIERZAJĄCYM DO USTALENIA MOJEJ TOŻSAMOŚCI I NIE UDZIELIĆ ODPOWIEDZI NA STAWIANE MI PYTANIA? CZY MOGĄ ODMÓWIĆ OSOBY W IMIENIU KTÓRYCH WYSTĘPUJĘ?

TAK.

Wówczas Twój wniosek **nie zostanie merytorycznie rozpatrzony**.

CZY MOGĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK W IMIENIU INNYCH CZŁONKÓW RODZINY?

TAK.

Możesz złożyć wniosek o nadanie statusu uchodźcy w imieniu towarzyszących Ci:

a) **dzieci (w tym dzieci przysposobionych)**

pod warunkiem, że są to:

- Twoje dzieci,
- dzieci pochodzące ze związku Twojego i Twojego małżonka,
- dzieci Twojego małżonka

Wniosek może objąć także dziecko urodzone w okresie od wszczęcia postępowania, aż do jego zakończenia procedury decyzją ostateczną.

PAMIĘTAJ, że objęte Twoim wnioskiem dzieci muszą być niepełnoletnie, nie mogły zawrzeć związku małżeńskiego i powinny znajdować się na Twoim utrzymaniu.

UWAGA 1 !!!

W przypadku, kiedy składasz wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dziecku Twojego małżonka, które nie jest równocześnie Twoim dzieckiem, małżonek – rodzic musi wyrazić na to pisemną zgodę.

b) towarzyszącego Ci małżonka,

pod warunkiem, że jest od Ciebie zależny ze względów ekonomicznych, zdrowotnych lub ze względu na wiek i pozostaje z Tobą w uznanym przez polskie prawo związku małżeńskim.

UWAGA 2 !!!

Małżonek musi wyrazić na to pisemną zgodę.

UWAGA 3 !!!

Wyrażenie zgody przez małżonka na złożenie wniosku w jego imieniu uważa się za udzielenie wnioskodawcy pełnomocnictwa, w tym także do działania w imieniu dzieci małżonka. Oznacza to, że wszystkie pisma będą przychodziły na nazwisko małżonka-wnioskodawcy. Jeżeli zostałeś objęty wnioskiem małżonka nadal jednak zachowujesz swoje prawo do składania pism i wniosków dowodowych w sprawie o udzielenie Wam ochrony międzynarodowej.

UWAGA 4 !!!

PAMIĘTAJ, że jeśli zadeklarowałeś wolę zostania objętym wnioskiem Twojego małżonka masz prawo, aby przed przyjęciem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej organ Straży Granicznej poinformował Cię o konsekwencjach proceduralnych złożenia takiego wniosku, o prawie do wystąpienia z wnioskiem o przesłuchanie oraz o prawie do wystąpienia z odrębnym wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej. Rozmowa tak powinna odbyć się bez obecności małżonka-wnioskodawcy.

JAKIE UPRAWNIENIA MA MÓJ MAŁŻONEK W SYTUACJI, GDY ZOSTAŁ OBJĘTY MOIM WNIOSKIEM?

Objęty Twoim wnioskiem małżonek może działać w postępowaniu **na prawach strony postępowania**. Oznacza to, że **może samodzielnie realizować uprawnienia procesowe** np. złożyć odwołanie, wnioski dowodowe oraz przeglądać cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy.

UWAGA !!!

Nie ma obowiązku przesłuchiwania małżonka objętego Twoim wnioskiem. Oznacza to, że w procedurze zazwyczaj odbywa się przesłuchanie wyłącznie wnioskodawcy. Jeśli masz swoje osobne powody ubiegania się o ochronę międzynarodową lub z innego powodu uważasz, że powinieneś zostać przesłuchany – poinformuj o tym urząd na piśmie podając konkretne przyczyny, dlaczego powinieneś zostać przesłuchany.

JAKIE SĄ KONSEKWENCJE ZŁOŻENIA WSPÓLNEGO WNIOSKU?

W takim wypadku **organ wydaje jedną decyzję o udzieleniu ochrony międzynarodowej**, w której orzeka także o udzieleniu ochrony międzynarodowej osobie, w imieniu której jako wnioskodawca występujesz.

WYJĄTEK: wydaje się osobne decyzje, gdy wydanie jednej decyzji prowadzioby do ujawnienia szczególnej sytuacji wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, co mogłoby zagrozić ich interesom, w szczególności w sprawach związanych z prześladowaniem ze względu na płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową lub wiek

np. jednak z osób objętych wnioskiem została poddana przemocy fizycznej, w tym seksualnej, o której nie wie jej mąż i nie chce, aby ta informacja została mu ujawniona.

CZY MAŁŻONEK MOŻE COFNAĆ ZGODĘ NA ZŁOŻENIE WNIOSKU W JEGO IMIENIU?

TAK.

Jeżeli mąż **cofnie zgodę** na złożenie wniosku w jego imieniu, **postępowanie w sprawie nadania statusu udzielenia ochrony międzynarodowej wobec niego i jego wyłącznych dzieci umarza się. PAMIĘTAJ** jednak, że **po cofnięciu zgody przez mąż w imieniu którego został złożony wniosek o udzielenie jemu i dzieciom ochrony międzynarodowej powinien on złożyć nowy – swój własny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.**

Wniosek taki jest jednak zawsze traktowany jako kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

CZY OSOBY, W IMIENIU KTÓRYCH SKŁADAM WNIOSEK MUSZĄ BYĆ OBECNE W CHWILI ZŁOŻENIA WNIOSKU?

TAK.

CZY ISTNIEJE TAKA MOŻLIWOŚĆ, ŻE JA, JAKO WNIOSKODAWCA, DOSTANĘ DECYZJĘ O ODMOWIE UDZIELENIA OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ, A OSOBY OBJĘTE MOIM WNIOSKIEM OTRZYMAJĄ DECYZJĘ POZYTYWNA?

TAK.

Może mieć miejsce sytuacja, że Ty jako wnioskodawca, dostaniesz decyzję o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej, a dołączone do wniosku osoby otrzymają decyzję pozytywną. Sytuacja taka może mieć miejsce, gdy wykazałeś w toku postępowania, że w kraju pochodzenia jesteście narażeni na prześladowanie lub ryzyko doznania poważnej krzywdy, ale równocześnie w stosunku do Ciebie zachodzą tzw. klauzule **wyłączające nadanie statusu uchodźcy (patrz pytanie: 0)**

np. należycie do mniejszości etnicznej, która jest prześladowana w waszym kraju pochodzenia, ale równocześnie oskarżono Cię o popełnienie zbrodni przeciwko ludzkości. Wówczas w stosunku do Twojej osoby zostanie wydana decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy w związku z popełnieniem przez Ciebie zbrodni przeciwko ludzkości, ale status uchodźcy zostanie nadany członkom Twojej rodziny, którzy takiej zbrodni nie popełnili.

Związane jest to z tym, iż **klauzule wyłączające nadanie statusu uchodźcy mają charakter indywidualny i nie wpływają na nadanie statusu uchodźcy osobom, których nie dotyczą np. członkom rodziny.**

TYLKO JA SPEŁNIAM PRZESŁANKI DO OTRZYMANIA OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ. CZY TO OZNACZA, ŻE DECYZJA W ZAKRESIE DOTYCZĄCYM INNYCH CZŁONKÓW MOJEJ RODZINY BĘDZIE NEGATYWNA?

NIE.

Jeśli członkowie rodziny są objęci Twoim wnioskiem o udzielenie im ochrony międzynarodowej udzielenie im takiej ochrony nie jest uzależnione od wykazania przez nie indywidualnej obawy przed prześladowaniem. Spełnienie przesłanek przez Ciebie jest wystarczającym powodem, dla którego członkowie Twojej rodziny **uzyskają decyzję pozytywną. Zasadę tę nazywamy zasadą łączenia rodzin.**

CO JEŚLI DO WYDANIA DECYZJI ZMIENI SIĘ MOJA SYTUACJA RODZINNA: MOJE DZIECKO UZYSKA PEŁNOLETNIOŚĆ / ROZWIODĘ SIĘ?

W takim wypadku organ bierze pod uwagę **stan faktyczny z chwili wydania decyzji**. Dlatego po zmianie sytuacji rodzinnej osoby, które nie mogą być objęte Twoim wnioskiem mają **możliwość uzyskania ochrony międzynarodowej tylko wówczas, gdy wykażą, że samodzielnie spełniają przesłanki do udzielenia ochrony**.

WYJĄTEK: pełnoletnie dziecko wnioskodawcy złożyło oświadczenie, że chce pozostać w procedurze o udzielenie ochrony międzynarodowej wszczętej na wniosek rodzica – wówczas Twoje pełnoletnie dziecko otrzyma taką samą decyzję jak inni członkowie rodziny.

DZIAŁ III – PROCEDURA

ROZDZIAŁ I – TRYB ZWYKŁY

A) POSTĘPOWANIE DOWODOWE

W JAKI SPOSÓB BĘDĘ INFORMOWANY O CZYNNOŚCIACH PODJĘTYCH W MOJEJ SPRAWIE, WYDANYCH POSTANOWIENIACH I DECYZJACH?

Szef Urzędu ma na piśmie poinformuje Cię o terminie przesłuchania, zmianie terminu wydania decyzji, konieczności uzupełnienia materiału dowodowego lub o innych istotnych czynnościach podjętych w Twojej sprawie.

Również wszystkie postanowienia podjęte w sprawie oraz decyzja powinny być sporządzone na piśmie.

PAMIĘTAJ jednak, że masz prawo, aby na każdym etapie postępowania zapoznać się z materiałami zebranymi w Twojej sprawie. Oznacza to, że możesz pojechać do Urzędu do Spraw Cudzoziemców i przejrzeć teczkę założoną w Twojej sprawie.

UWAGA !!!

Z przyczyn organizacyjnych zawsze zadzwoń kilka dni wcześniej i umów się na spotkanie z osobą, która prowadzi Twoją sprawę. Może się bowiem zdarzyć, że w danym dniu będzie już miała inne zobowiązania i nie będzie się mogła z Tobą spotkać.

NA JAKI ADRES BĘDĘ OTRZYMYWAĆ KORESPONDENCJĘ Z URZĘDU?

Korespondencja z Urzędu będzie wysyłana pod wskazany przez Ciebie adres.

PAMIĘTAJ, żeby zawsze natychmiast po zmianie miejsca zamieszkania poinformować Urząd o aktualnym adresie. Jeśli nie odbierzesz wysłanego na poprzedni adres listu poleconego z poczty w przeciągu 14 dni list wróci do Urzędu do Spraw Cudzoziemców w celu włożenia go do akt. W takim wypadku Urząd uzna, że list został Ci doręczony i termin wskazany w piśmie do dokonania danej czynności np. złożenia odwołania będzie liczony od 15 dnia liczonego od pierwszego dnia, kiedy dostałeś wezwanie do odebrania listu.

PAMIĘTAJ, że zawiadomienie o zmianie miejsca Twojego pobytu i pobytu osoby, w imieniu której występujesz, złożone w jednym z toczących się równocześnie przed Szefem Urzędu postępowań uznaje się za złożone we wszystkich tych postępowaniach.

UWAGA !!!

Jeżeli mieszkasz w ośrodku dla cudzoziemców, pisma będą Ci doręczane za pośrednictwem osoby upoważnionej przez Szefa Urzędu. W takim wypadku osoba upoważniona przez Szefa Urzędu wyda Ci pismo po potwierdzeniu przez Ciebie odbioru czytelnym podpisem zawierającym imię i nazwisko oraz wskazaniu daty odbioru.

PAMIĘTAJ, że w przypadku gdy odmówisz potwierdzenia odbioru pisma, osoba upoważniona przez Szefa Urzędu, wydając to pismo, sama stwierdzi datę doręczenia oraz wskaże osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

W razie niemożności doręczenia pisma osoba upoważniona przez Szefa Urzędu przechowuje pismo przez okres 7 dni. Wówczas na tablicy ogłoszeń w ośrodku umieszcza się sporządzone w języku zrozumiałym dla cudzoziemca zawiadomienie o miejscu pozostawienia pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie 7 dni, licząc od dnia umieszczenia tego zawiadomienia. Wraz z upływem ostatniego dnia 7 dniowego okresu doręczenie uważa się za dokonane skutecznie.

JAKI JEST TERMIN NA WYDANIE DECYZJI W SPRAWIE O UDZIELENIU OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

Wydanie decyzji w sprawie o udzieleniu ochrony międzynarodowej przez Szefa Urzędu następuje w terminie **6 miesięcy** od dnia złożenia wniosku.

CZY MOŻLIWE JEST, ABY POSTĘPOWANIE TRWAŁO DŁUŻEJ NIŻ 6 MIESIĘCY?

TAK.

W sytuacji, gdy:

- sprawa jest szczególnie skomplikowana;

- z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje w krótkich odstępach czasu duża liczba cudzoziemców i uniemożliwia to rozpoznanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w terminie 6 miesięcy;
- gdy nie wykonujesz nałożonych na Ciebie obowiązków wskazanych w pytaniu 61.

W razie niezatawienia sprawy w terminie **organ musi Cię zawiadomić**, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin zatawienia sprawy.

CZY W WYPADKU, GDY POSTĘPOWANIE TRWA DŁUŻEJ, NIŻ WSKAZANO W USTAWIE PRZYSŁUGUJE MI JAKIEŚ UPRAWNIENIE?

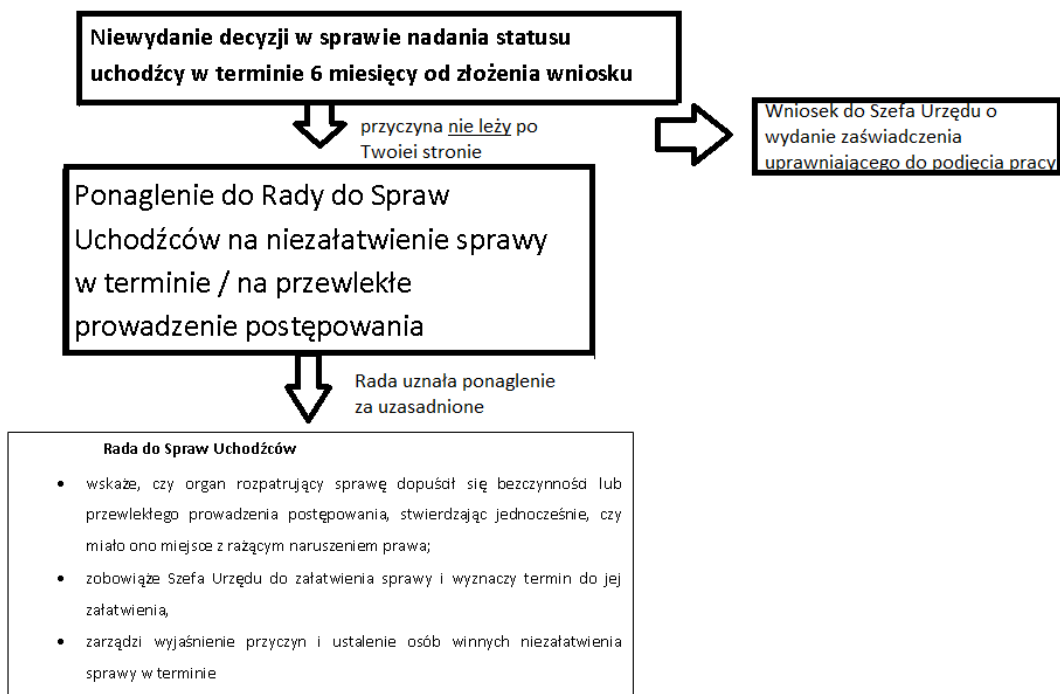
TAK.

Jeżeli **przyczyna** nie wydania decyzji w terminie **nie leży po Twojej stronie**:

- możesz złożyć **ponaglenie** do Rady do Spraw Uchodźców w związku z **nie zatawieniem sprawy w terminie lub ze względu na przewlekłe prowadzenie postępowania**.

Jeżeli **Rada uzna** twoje ponaglenie **za uzasadnione**:

- wskaże, czy organ rozpatrujący sprawę dopuścił się beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, stwierdzając jednocześnie, czy miało ono miejsce z rażącym naruszeniem prawa;
  - zobowiąże Szefa Urzędu do zatawienia sprawy i wyznaczy termin do jej zatawienia,
  - zarządzi wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezatawienia sprawy w terminie,
- Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, **na twój wniosek**, wyda Ci **zaświadczenie, które** wraz z tymczasowym zaświadczeniem tożsamości cudzoziemca **stanowi podstawę do wykonywania pracy na terytorium Polski (patrz pytanie 0)**.

JAKIE MAM PRAWA W TRAKCIE TRWANIA PROCEDURY?

W trakcie trwania procedury masz prawo do:

- **kontaktu z pracownikami Urzędu** do Spraw Cudzoziemców,
- **wglądu do zebranego** w Twojej sprawie **materiału dowodowego**,
- **składania** nowych **wniosek dowodowych (w dowolnym języku)**, aż do wydania decyzji,
- **posiadania pełnomocnika** w celu reprezentowania Cię w procedurze w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej,
- **złożenia wniosku o otrzymanie pomocy socjalnej**,
- swobodnego **kontaktowania się z przedstawicielem Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców oraz z organizacjami, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców**,
- **uzyskania opinii, dokumentów i materiałów** sporządzonych przez przedstawiciela Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców. Są one dołączane do akt sprawy.

JAKIE SĄ MOJE OBOWIĄZKI W TRAKCIE TRWANIA PROCEDURY?

Masz obowiązek:

- **przedstawić informacje** niezbędne do ustalenia stanu faktycznego sprawy, a w szczególności dotyczące Twojego:
  - wieku,
  - przeszłych doświadczeń mających znaczenie dla sprawy,
  - tożsamości,
  - obywatelstwa,
  - krewnych,
  - kraju i miejsc poprzedniego pobytu,
  - wcześniejszych wniosków o udzielenie międzynarodowej ochrony,
  - trasy podróży,
  - powodów złożenia wniosku;
- **udostępnić posiadane dowody** potwierdzające okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- **przekazać do depozytu** Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców swój **dokument podróży** oraz dokument podróży osoby, w imieniu której występujesz, za pośrednictwem organu przyjmującego wniosek,
- **stawić się na wezwanie organu prowadzącego postępowanie** w celu przesłuchania lub złożenia wyjaśnień,
- **zawiadomić o każdej zmianie swojego miejsca pobytu** i miejsca pobytu osoby, w imieniu której występujesz,
- **przebywać na terytorium Polski do dnia doręczenia decyzji ostatecznej** w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej.

WYJĄTEK: złożyłeś kolejny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, a Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców nie wstrzymał wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

UWAGA !!!

Opuszczenie Polski w trakcie trwania procedury powoduje **umorzenie postępowania**. **Ponowne zajęcie się sprawą** po Twoim powrocie do Polski może **nastąpić jedynie na Twój wniosek** złożony w ciągu 9 miesięcy od dnia wydania decyzji o umorzeniu (patrz pytania 0).

PAMIĘTAJ, że co do zasady (WYJĄTKI zostały opisane w pytaniach 0-0) **inne państwo członkowskie, do którego wyjechałeś nakazuje Ci powrócić do Polski**.

KTO MOŻE BYĆ MOIM PEŁNOMOCNIKIEM?

Pełnomocnikiem może być **każda osoba dorosła, posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych**. **Nie musi** być obywatelem polskim

UWAGA!!!

PAMIĘTAJ, że od chwili otrzymania pełnomocnictwa przez Urząd **wszystkie pisma w Twojej sprawie będą kierowane do Twojego pełnomocnika**. Może on zapoznawać się z aktami w Twojej sprawie oraz podpisywać w Twoim imieniu wszystkie pisma. **Bierzesz pełną odpowiedzialność za błędy i zaniechania pełnomocnika**

np. nie możesz usprawiedliwiać nieobecności na przesłuchaniu tym, że nie wiedziałeś, kiedy powinieneś stawić się w Urzędzie, ponieważ pełnomocnik Cię o tym nie poinformował.

W każdej chwili możesz wypowiedzieć udzielone wcześniej pełnomocnictwo.

W JAKIEJ FORMIE UDZIELA SIĘ PEŁNOMOCNICTWA?

Pełnomocnictwa w sprawie o nadanie statusu uchodźcy udziela się **na piśmie lub ustnie do protokołu w trakcie przesłuchania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej**.

W JAKIM JĘZYKU JEST GROMADZONY MATERIAŁ DOWODOWY W SPRAWIE?

Cały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie musi być **sporządzony w języku polskim**. Urząd do Spraw Cudzoziemców musi się posługiwać urzędowym tłumaczeniem obcojęzycznego dokumentu lub polską transkrypcją nagrania dostarczonego na płycie CD/DVD.

CZY MUSZE SKŁADAĆ DOWODY PRZETŁUMACZONE NA JĘZYK POLSKI?

NIE.

Możesz złożyć dowody **w języku oryginalnym**. Urząd do Spraw Cudzoziemców na **własny koszt (tj. bezpłatnie dla Ciebie)** powinien je **przetłumaczyć na język polski**.

CZY W TRAKCIE TRWANIA PROCEDURY MOGĘ SKŁADAĆ NOWE WNIOSKI DOWODOWE?

TAK.

ZAWSZE (aż do wydania decyzji) możesz złożyć nowy wniosek dowodowy.

PAMIĘTAJ, jednak żeby **dostarczyć wszystkie dowody NAJSZYBCIEJ JAK TO MOŻLIWE**.

PAMIĘTAJ, żeby **ZAWSZE zrobić kopię dokumentów, które przekazujesz organowi.**

Weź również **potwierdzenie NA PIŚMIE**, że złożyłeś nowe dokumenty. **PAMIĘTAJ**, żeby urzędnik, który przyjmuje Twój wniosek potwierdził datę, kiedy dostarczyłeś dokumenty.

Jeżeli **wysyłasz dowody pocztą**, **PAMIĘTAJ**, żeby **wysłać je listem poleconym i za potwierdzeniem nadania**. **ZACHOWAJ TO POTWIERDZENIE.**

UWAGA !!!

ZAWSZE ZACHOWÓJ KOPIE WSZYSTKICH DOKUMENTÓW I POTWIERDZEŃ ICH ZŁOŻENIA W URZĘDZIE/ WYSŁANIA POCZTĄ. Tylko takie urzędowe potwierdzenia stanowią dowód złożenia przez Ciebie dokumentów. Jest to bardzo istotny dowód, w przypadku zgubienia pisma przez urząd lub wątpliwości, czy złożyłeś je w terminie.

CO MOŻE BYĆ UZNANE ZA DOWÓD W SPRAWIE O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

Za dowód w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej może zostać wszystko co potwierdza podstawy żywionych przez Ciebie obaw przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy w kraju pochodzenia

np. zdjęcia, dokumenty urzędowe, wycinki z gazet, wydruki z Internetu, nagrania na płytach CD/DVD, zeznania przebywających w Polsce/ innym kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen świadkowie, dokumenty zgromadzone w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej innej osobie, jeżeli pozostają w związku z podstawami żywionych przez Ciebie obaw.

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że posłużenie się podrobionym lub przerobionym dokumentem jako autentycznym oraz składanie fałszywych zeznań lub zatajanie prawdy jest przestępstwem ściganym z urzędu.

NIE POSIADAM DOWODÓW POTWIERDZAJĄCYCH OKOLICZNOŚCI, O KTÓRYCH WSKAZAŁEM W UZASADNIENIU WNIOSKU O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ. CZY MIMO TO ORGAN MOŻE UZNAĆ TE OKOLICZNOŚCI ZA UDOWODNIONE?

TAK.

Jeżeli nie posiadasz dowodów potwierdzających okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, organ można uznać te okoliczności za udowodnione, w przypadku gdy są spełnione łącznie następujące warunki:

- przedstawiłeś wiarygodne i spójne informacje niezbędne do ustalenia stanu faktycznego sprawy;
- przedstawiłeś wszystkie posiadane informacje i dowody służące do ustalenia stanu faktycznego sprawy i szczegółowo wyjaśniłeś przyczyny braku innych informacji i dowodów;
- Twoje wyjaśnienia są spójne, wiarygodne i niesprzeczne z zebranymi w sprawie dowodami i materiałami;

- wystąpiłeś z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej w najwcześniejszym możliwym terminie, chyba że możesz wskazać uzasadniony powód, dla którego tego nie zrobił.

CO TO JEST „PRZESŁUCHANIE”?

Przesłuchanie jest **czynnością dowodową podejmowaną przez urząd w trakcie trwania procedury** o udzielenie międzynarodowej ochrony. Ma ono formę rozmowy z urzędnikiem prowadzącym Twoją sprawę i przeprowadzane jest w celu wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy tj. ustalenia z jakich powodów opuściłeś kraj pochodzenia oraz dlaczego obawiasz się, że po powrocie zostaniesz poddany prześladowaniom lub doznasz poważnej krzywdy.

PAMIĘTAJ, że urzędnik ma obowiązek umożliwienia Ci złożenie dodatkowych wyjaśnień dotyczących niespójności lub sprzeczności w Twoich oświadczeniach.

Przesłuchanie zawsze powinno odbywać się **w warunkach zapewniających odpowiedni stopień poufności i pozwalających Ci na wyczerpujące przedstawienie powodów złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej**. Jeśli uczestniczy w nim osoba, której obecność Cię krępuje lub z innych względów (np. ze względu na jej płeć) nie chciałbyś, żeby uczestniczyła w spotkaniu poinformuj o tym osobę prowadzącą postępowanie.

UWAGA 1!!!

Na Twój wniosek Urząd do Spraw Cudzoziemców zapewni, aby przesłuchanie odbyło się **wyłącznie w obecności osoby o tej samej płci co Twoja** (dotyczy to zarówno osoby przesłuchującej, jak i tłumacza).

PAMIĘTAJ, że we wniosku **musisz wykazać, że umożliwi Ci to wyczerpujące uzasadnienie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej**.

UWAGA 2!!!

PAMIĘTAJ, aby po przesłuchaniu jeszcze przeczytać protokół z przesłuchania oraz **WZIĄĆ KOPIĘ PROTOKOŁU PRZESŁUCHANIA!**

Protokół jest sporządzany wyłącznie w języku polskim.

CZY KTOŚ OPRÓCZ URZĘDNIKA PROWADZĄCEGO SPRAWĘ ORAZ MNIE MA PRAWO UCZESTNICZYĆ W PRZESŁUCHANIU?

To zależy wyłącznie od Twojej woli. Co do zasady przesłuchanie odbywa się bez udziału innych osób, na których obecność nie wyraziłeś zgody.

Masz prawo pójść na przesłuchanie wraz ze swoim pełnomocnikiem lub psychologiem, który się Tobą opiekuje.

Możesz poprosić również, aby w trakcie przesłuchania towarzyszył Ci psycholog wskazany przez Urząd do Spraw Cudzoziemców.

CZY KAŻDY WNIOSKODAWCA JEST PRZESŁUCHIWANY?

NIE.

Wnioskodawcy **nie przesłuchuje się**, jeżeli:

- wydanie decyzji o nadaniu statusu uchodźcy jest możliwe na podstawie zebranego materiału dowodowego;
- wnioskodawca nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu z powodu stanu zdrowia lub ze względów psychologicznych;
- wnioskodawca, podał inne przyczyny złożenia wniosku niż:
  - obawa przed prześladowaniem z powodu:
    - rasy,
    - religii,
    - narodowości,
    - przekonań politycznych,
    - przynależności do określonej grupy społecznej;
  - ryzyko doznania poważnej krzywdy;
  - nie podał żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy

WYJĄTEK: wnioskodawca jest małoletnim bez opieki;

CZY OSOBY, W IMIENIU KTÓRYCH WYSTĘPUJĘ TEŻ ZAWSZE BIORĄ UDZIAŁ
W PRZESŁUCHANIU?

NIE.

Co do zasady, przesłuchanie odbywa się **bez obecności osoby, w imieniu której występujesz**.

Organ prowadzący postępowanie **może** jednak **uznać obecność takiej osoby za konieczną** dla wyjaśnienia sprawy i wówczas **wezwać ją do uczestniczenia w przesłuchaniu**. Możecie być wówczas przesłuchani razem lub osobno.

UWAGA!!!

Jeśli uważasz, że z jakiegoś powodu udział w przesłuchaniu osoby w imieniu, której występujesz jest niezbędny dla prawidłowego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy poinformuj o tym Urząd na piśmie wskazując powód złożenia przez Ciebie wniosku o przesłuchanie takiej osoby

np. mąż/ żona/ niepełnoletnie dziecko ma swoje własne (niezależne od Twoich) powody ubiegania się o ochronę międzynarodową, stało się ofiarą prześladowania lub doznało poważnej krzywdy w przeszłości lub było świadkiem, kiedy to ty stałeś się ofiarą prześladowania lub doznałeś poważnej krzywdy w przeszłości.

NIE ZNAM JĘZYKA POLSKIEGO/ MÓWIĘ BARDZO SŁABO PO POLSKU. W JAKIM
JĘZYKU BĘDĘ POROZUMIEWAŁ SIĘ Z OSOBĄ PROWADZĄCĄ PRZESŁUCHANIE?

W takim wypadku urząd zapewni ci podczas przesłuchania **bezpłatną pomoc tłumacza** władającego językiem, który wskazałeś we wniosku jako język, który rozumiesz.

UWAGA!!!

Jeśli nie rozumiesz tłumacza, który *np. mówi innym dialektem niż Ty lub urząd wyznaczył tłumacza z języka, którego nie znasz w stopniu biegłym* powiedz o tym prowadzącemu

przesłuchanie przed rozpoczęciem przesłuchania lub najszybciej jak to jest możliwe w trakcie przesłuchania.

PAMIĘTAJ, że jeśli w protokole z przesłuchania znajdą się błędy wynikające np. z problemów w Twojej komunikacji z tłumaczem lub braku przez Ciebie wystarczającego słownictwa to Ty ponosisz pełną odpowiedzialność za takie błędy. Bardzo trudno jest na późniejszym etapie postępowania je sprostować, a w niektórych przypadkach jest to wręcz niemożliwe.

CZY ORGAN MOŻE UTRWALIĆ PRZEBIEG PRZESŁUCHANIA ZA POMOCĄ URZĄDZENIA REJESTRUJĄCEGO OBRAZ LUB DŹWIĘK?

TAK.

Jeżeli **względy techniczne nie stanowią przeszkody** organ **może utrwalić przebieg** przesłuchania za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk. **Musisz** zostać o **tym fakcie poinformowany przed rozpoczęciem przesłuchania**.

UWAGA !!!

To organ decyduje, czy przesłuchanie będzie nagrywane tzn. jeśli to ty złożyłeś wniosek o nagrywanie przesłuchania organ może Ci odmówić i nie masz możliwości odwołania się od takiej decyzji urzędu.

B) DECYZJA ADMINISTRACYJNA W SPRAWIE O UDZIELENIU OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

W JAKIEJ FORMIE JEST WYDAWANA **DECYZJA**?

Decyzja zawsze jest wydawana **na piśmie**.

Podstawa prawna wydania decyzji, rozstrzygnięcie i pouczenie sporządzone są w **języku dla Ciebie zrozumiałym**, natomiast **uzasadnienie jest po polsku**.

JAKIE INFORMACJE ZAWIERA DECYZJA?

Decyzja zawiera:

- o **podstawę prawną,**

tj. numery artykułów oraz nazwy ustaw, na podstawie, których wydano decyzję;

- o **informacje o wyniku postępowania,**

tj. informację, czy nadano Ci status uchodźcy/ udzielono ochronę uzupełniającą/ odmówiono nadania Ci statusu uchodźcy oraz odmówiono udzielenia ochrony uzupełniającej

- o **uzasadnienie decyzji.**

W **uzasadnieniu** powinieneś odnaleźć **informacje, dlaczego urząd uznał, że w kraju pochodzenia będziesz lub nie będziesz zagrożony prześladowaniem/ ryzykiem doznania poważnej krzywdy, a także na podstawie, jakich dowodów organ podjął swoją decyzję.**

- **pouczenie o trybie i terminie wniesienia środków zaskarżenia tj. odwołania od decyzji Szefa Urzędu lub skargi od decyzji Rady.**

UWAGA !!!

W decyzjach o:

- uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny,
- odmowie uwzględnienia oświadczenia wnioskodawcy o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej,
- umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
- przekazaniu wnioskodawcy do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i umorzeniu postępowania,
- odmowie nadania statusu uchodźcy,
- odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej.

- pozbawieniu statusu uchodźcy,
- pozbawieniu ochrony uzupełniającej,

zamieszcza się **pouczenie o prawie do nieodpłatnej pomocy prawnej**.

CZY PRZED WYDANIEM DECYZJI O UDZIELENIU MI STATUSU UCHODźCY LUB OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ URZĄD WYSTĘPUJE O OPINIĘ INNYCH ORGANÓW LUB SŁUŻB?

TAK.

Zawsze przed wydaniem decyzji o nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzieleniu mu ochrony uzupełniającej organ prowadzący postępowanie zwraca się do:

- komendanta oddziału Straży Granicznej,
- komendanta wojewódzkiego Policji,
- Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- w razie potrzeby - także do innych organów,

o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności:

- istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego, jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych lub popełnił zbrodnię o charakterze innym niż polityczny poza *TERYTORIUM* Rzeczypospolitej Polskiej przed złożeniem wniosku o udzielenie *OCHRONY* międzynarodowej lub podżegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu tych zbrodni lub czynów
- popełnił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zbrodnię lub popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego,
- stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub społeczeństwa.

UWAGA !!!

Organy przekazują informację na zapytanie czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą wskazane okoliczności w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten może być przedłużony do 3 miesięcy.

WYJĄTEK

O opinię nie występuje się w stosunku do wnioskodawcy, który nie ukończył 13. roku życia w dniu, w którym organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zamierzał wystąpić z zapytaniem.

CZY ORGAN MOŻE POZOSTAWIĆ MÓJ WNIOSEK O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ BEZ ROZPOZNANIA?

TAK.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców **musi** pozostawić bez rozpoznania **wniosek**, który **nie zawiera**:

- imienia i nazwiska wnioskodawcy lub
- określenia kraju pochodzenia i

i równocześnie organ przyjmujący wniosek nie może usunąć tych braków w wyniku ustalenia tożsamości osoby składającej wniosek.

UWAGA !!!

W takiej sytuacji **organ nie wzywa do usunięcia braków** w terminie 7 dni.

KIEDY MÓJ WNIOSEK MOŻE ZOSTAĆ UZNANY ZA NIEDOPUSZCZALNY I JAKIE SĄ TEGO KONSEKWENCJE?

Szef Urzędu **musi** uznać wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny w przypadku gdy:

- inne państwo członkowskie udzieliło już wnioskodawcy ochrony międzynarodowej;
- państwo niebędące państwem członkowskim jest uważane za kraj pierwszego azylu w odniesieniu do wnioskodawcy;

UWAGA 1!!!

Państwo niebędące państwem członkowskim jest uważane za kraj pierwszego azylu w odniesieniu do wnioskodawcy, jeżeli będzie on mógł zostać przyjęty przez to państwo, w przypadku gdy: został uznany w tym państwie za uchodźcę i nadal może korzystać ze związanej z tym faktem ochrony lub w inny sposób korzysta z wystarczającej ochrony w tym państwie, w tym z ochrony przed wydaleniem lub zawróceniem, o którym mowa w art. 33 Konwencji Genewskiej.

- jest to kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i nie zaistniały ani nie zostały przedstawione przez wnioskodawcę nowe dowody ani okoliczności faktyczne lub prawne, znacząco zwiększające prawdopodobieństwo udzielenia ochrony międzynarodowej;

PAMIĘTAJ, że w sytuacji, kiedy składasz kolejny wniosek o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej i nie powołasz się na nowe dowody ani okoliczności faktyczne lub prawne, znacząco zwiększające prawdopodobieństwo udzielenia ochrony międzynarodowej urząd nie ma obowiązku przeprowadzenia przesłuchania. Dlatego też już w chwili składania wniosku musisz podać wszystkie ważne dla sprawy okoliczności.

- małżonek, który uprzednio wyraził zgodę na złożenie wniosku przez wnioskodawcę w jego imieniu, złożył odrębny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i nie zachodzą okoliczności faktyczne dotyczące tego małżonka, uzasadniające złożenie odrębnego wniosku.

UWAGA 2!!!

W postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej wszczętym wskutek złożenia kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przez wnioskodawcę

lub przez małżonka, który był uprzednio objęty wnioskiem wnioskodawcy, Szef Urzędu, w razie stwierdzenia, że nie zachodzi żadna z powyższych okoliczności, wydaje postanowienie o uznaniu kolejnego wniosku za dopuszczalny.

JAKIE ROZSTRZYGNIĘCIA MOŻE ZAWIERAĆ DECYZJA W SPRAWIE O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

Decyzja w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej może zawierać rozstrzygnięcie w przedmiocie:

- Umorzenia postępowania;
- Nadania statusu uchodźcy;
- Odmowy nadania statusu uchodźcy oraz udzielenia ochrony uzupełniającej;
- Odmowy udzielenia ochrony uzupełniającej.

KIEDY WŁAŚCIWY ORGAN MUSI WYDAĆ DECYZJĘ O UMORENIU POSTĘPOWANIA?

Organ prowadzący postępowanie **musi wydać decyzję o umorzeniu postępowania**, w przypadku gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym, a wnioskodawca:

- 1) oświadczył, że wycofuje wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej albo
- 2) w sposób dorozumiany wycofał wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

UWAGA !!!

Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uznaje się za wycofany w sposób dorozumiany, w przypadku gdy wnioskodawca:

- **nie stawił się w ośrodku recepcyjnym w terminie 2 dni od dnia złożenia wniosku**, a we wniosku nie wskazał innego adresu, pod którym będzie przebywał,
- **nie stawił się w ośrodku recepcyjnym w terminie 2 dni od dnia zwolnienia ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców**, w przypadku gdy Szef Urzędu nie nakazał mu przebywania w określonym miejscu lub określonej

miejscowości, a wnioskodawca nie wskazał we wniosku innego adresu, pod którym będzie przebywał,

- **opuścił ośrodek** i nie powrócił do niego przez **okres dłuższy niż 7 dni** bez usprawiedliwionej przyczyny;
- opuścił bez zgody Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców miejsce pobytu lub miejscowość, gdy potrzeba uzyskania takiej zgody została wskazana w decyzji;
- nie zgłasza się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji, gdy potrzeba zgłaszania się do wskazanego organu została wskazana w decyzji;
- opuścił terytorium Polski (w tym udał się do innego kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen);
- **nie stawiał się na przesłuchanie i nie wykazał w terminie 7 dni od dnia wyznaczonego na przesłuchanie**, że niedopełnienie tego obowiązku było spowodowane **okolicznościami, za które nie ponosi odpowiedzialności**.

CZY ISTNIEJE MOŻLIWOŚĆ PODJĘCIA POSTĘPOWANIA NA NOWO?

TAK.

Na twój wniosek, organ, który umorzył postępowanie uchyla decyzję o umorzeniu i podejmuje postępowanie na nowo.

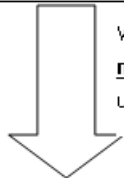
Na złożenie wniosku **masz 9 miesięcy od dnia wydania decyzji** o umorzeniu postępowania.

UWAGA !!!

Czynności podjęte w toku postępowania umorzonego pozostają w mocy.

Jeżeli złożysz wniosek o podjęcie postępowania po upływie 9 miesięcy wniosek będzie traktowany jako nowy wniosek w sprawie, a nie kontynuacja poprzedniego postępowania

Umorzenie postępowania

Wniosek zainteresowanego –
maksymalnie 9 miesięcy od
umorzenia

Podjęcie postępowania na nowo

C) ODWOŁANIE OD DECYZJI W SPRAWIE O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

DO KOGO MOGĘ SIĘ ODWOŁYWAĆ OD DECYZJI?

Od decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w sprawie odmowy nadania statusu uchodźcy lub odmowy nadania statusu uchodźcy i odmowy udzielenia ochrony uzupełniającej (dalej łącznie nazywamy je negatywną decyzją) przysługuje odwołanie **do Rady do Spraw Uchodźców**.

Odwołanie powinieneś złożyć **na piśmie za pośrednictwem Szefa Urzędu** do Spraw Cudzoziemców tzn. odwołanie powinieneś zaadresować „Rada do Spraw Uchodźców za pośrednictwem Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców ul. Taborowa 33; 02-699 Warszawa”

ILE MAM CZASU NA ZŁOŻENIE ODWOŁANIA?

Na złożenie odwołania masz **14 dni od dnia odebrania przez Ciebie decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców**. Decyzja przyjdzie do Ciebie listem poleconym za potwierdzeniem odbioru. Oznacza to, że listonosz każe Ci się podpisać na karteczce przyklejonej do listu, aby potem oddać ją do Urzędu jako potwierdzenie dnia, kiedy odebrałeś decyzję.

WYJĄTEK:

Jeśli mieszkasz w ośrodku dla cudzoziemców istnieje możliwość przekazywania decyzji za pomocą faksu. Wówczas będziesz musiał potwierdzić odbiór decyzji na dokumencie wystawionym przez pracownika ośrodka.

Jeśli ustanowiłeś w sprawie pełnomocnika, to na jego adres zostanie doręczona Twoja decyzja.

UWAGA !!!

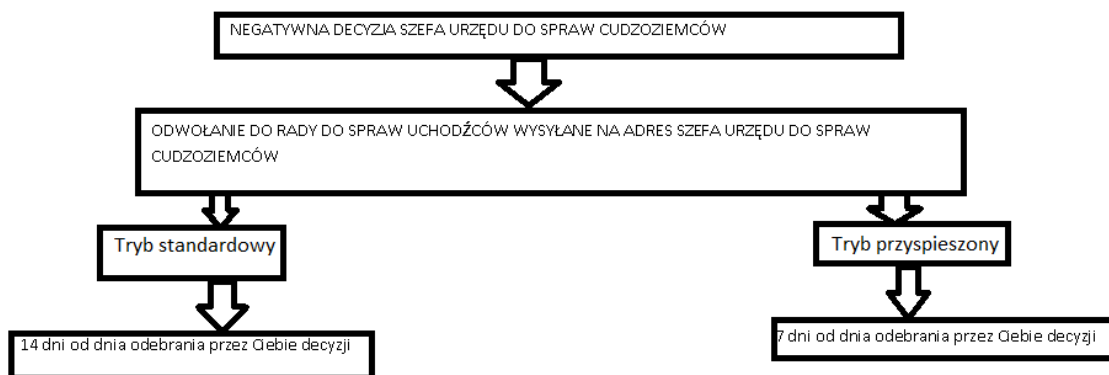
Jeśli decyzja została odebrana przez kogoś z Twoich współlokatorów to (nawet jeśli nie jest członkiem Twojej najbliższej rodziny i/lub nie przekaze Ci on decyzji) Urząd uważa, że to ty odebrałeś tę decyzję w dniu podpisania odbioru decyzji przez Twojego współlokatora.

Nie zapomnij:

- wziąć potwierdzenia wystania odwołania listem poleconym – jeśli wysyłasz list Poczta;
- wziąć pieczętki na swojej kopii odwołania od pracownika urzędu, który przyjmie Twoje odwołanie w oknie podawczym w Urzędzie.

Zachowaj te dokumenty do końca trwania postępowania w sprawie udzielenia Ci ochrony międzynarodowej w Polsce.

PAMIĘTAJ, że jeśli sprawa o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej w Polsce była rozpatrywana w trybie przyspieszonym masz tylko 7 dni na złożenie odwołania!

CO POWINIENEM NAPISAĆ W ODWOŁANIU?

W odwołaniu powinieneś napisać, **dlaczego nie zgadzasz się z decyzją Szefa Urzędu tzn. jakie naruszenia przepisów i błędy merytoryczne znalazłeś w decyzji. Możesz też dodać nowe dowody na potwierdzenie Twoich twierdzeń, ale szczegółowo musisz pisać, w jakim celu je składasz.**

PAMIĘTAJ, że odwołanie i wnioski dowodowe możesz złożyć w swoim języku ojczystym lub innym dowolnym znanym Ci języku (nie musi być sporządzone w języku polskim) oraz nie musisz w nim podawać szczegółowych przepisów prawa, które Twoim zdaniem zostały naruszone.

UWAGA!!!

Elementy niezbędne odwołania to:

- 1) Twoje imię, nazwisko, adres (możesz dodać datę urodzenia lub obywatelstwo wraz z narodowością jeśli jest inna niż wskazuje obywatelstwo)
- 2) Adresata odwołania: Rada do Spraw Uchodźców za pośrednictwem Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ul. Taborowa 33, 02-699 Warszawa
- 3) Nazwa pisma tzn. „Odwołanie”
- 4) Wskazane daty, sygnatury (numeru sprawy) i czego dotyczy decyzja od której się odwołujesz
- 5) Wskazanie czy nie zgadzasz się całą decyzją, czy jej częścią (jeśli z częścią, to musisz szczegółowo wskazać, z którą częścią decyzji się nie zgadzasz)

- 6) Wskazanie jaki naruszenia prawa znalazłeś w decyzji
- 7) O co prosisz organ II. Instancji np. o ponowne zbadania sprawy i nadanie statusu uchodźcy/ udzielenie ochrony międzynarodowej
- 8) Uzasadnienie Twojego stanowiska
- 9) Twój odrębny wyraźny podpis (może być sporządzony w Twoim ojczystym języku)

Celem uniknięcia nieporozumień dobrze dodać datę i miejsce napisania odwołania.

CZY ZŁOŻENIE ODWOŁANIA COŚ KOSZTUJE?

NIE.

Złożenie odwołania jest w pełni bezpłatne.

UDZIELONO MI OCHRONY UZUPEŁNIAJĄCEJ, A CHCIAŁBYM DOSTAĆ STATUS UCHODźCY. CZY JEŚLI SIĘ ODWOŁAM, TO JEST RYZYKO, ŻE RADA COFNIE MI UDZIELONĄ OCHRONĘ?

NIE.

Rada nie może pogorszyć Twojej sytuacji, a więc nie może cofnąć udzielonej Ci ochrony uzupełniającej.

WYJĄTEK:

- posłużyłeś się podrobionymi lub przerobionymi dowodami, albo zeznałeś nie prawdę lub zataiłeś prawdę w toku postępowania i na tej podstawie organ uznał, że w kraju pochodzenia jesteś zagrożony prześladowaniem lub niehumanitarnym traktowaniem;
- w trakcie trwania postępowania zaszły przesłanki do pozbawienia Cię ochrony (patrz pytanie 0)

NIE ZŁOŻYŁEM ODWOŁANIA W TERMINIE. CO TERAZ MOGĘ ZROBIĆ?

Jeśli nie złożyłeś odwołania w terminie nie ze swojej winy (np. byłeś chory) możesz złożyć do Szefa Urzędu **wniosek o przywrócenie terminu do złożenia odwołania. We wniosku MUSISZ szczegółowo opisać czemu nie złożyłeś odwołania w terminie i UDOWODNIĆ, że nie zawiniłeś w uchybieniu terminu np. złożyć zaświadczenie lekarskie potwierdzające, że byłeś chory. Masz na to 7 dni od dnia ustania przyczyny, z powodu której nie złożyłeś odwołania w terminie.**

PAMIĘTAJ, że żeby wniosek o przywrócenie terminu był skuteczny MUSISZ złożyć razem z wnioskiem odwołanie, którego nie zdążyłeś wcześniej złożyć.

CZY MOGĘ POPROSIĆ O BEZPŁATNĄ POMOC PRAWNĄ DO SPORZĄDZENIA ODWOŁANIA?

TAK.

Jeśli nie masz w postępowaniu pełnomocnika, który jest adwokatem lub radcą prawnym przysługuje Ci **nieodpłatna pomoc prawna**.

PAMIĘTAJ, że przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej będziesz musiał złożyć pisemne oświadczenie zawierające deklarację, że w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie ustanowiłeś już adwokata ani radcy prawnego.

UWAGA !!!

Cudzoziemiec może korzystać w postępowaniu odwoławczym z nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej **tylko przez jednego adwokata, radcę prawnego albo jednego pracownika organizacji pozarządowej.**

JAKIE DOKUMENTY CUDZOZIEMIEC MUSI PODPISAĆ PRZED OTRZYMANIEM NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ OD ADWOKATA, RADCY PRAWNEGO LUB PRACOWNIKA ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ?

Przed otrzymaniem nieodpłatnej pomocy prawnej cudzoziemiec musi podpisać:

- pełnomocnictwo udzielone na piśmie,

UWAGA 1!!!

PAMIĘTAJ, że od chwili podpisania pełnomocnictwa, to na adres Twojego pełnomocnika będą przychodziły wszystkie Twoje pisma. Będzie on również uprawniony do podpisywania wszystkich pism w Twoim imieniu. Udzielenie pełnomocnictwa obejmuje z mocy prawa **uprawnienie dla Twojego** adwokata, radcy prawnego lub pracownika organizacji pozarządowych **do udzielenia przez niego dalszego pełnomocnictwa adwokatowi, radcy prawnemu albo pracownikowi organizacji pozarządowej.**

UWAGA 2!!!

Masz prawo odmówienia podpisania pełnomocnictwa. W takiej sytuacji **jednakże nie możesz otrzymać nieodpłatnej pomocy prawnej.**

- **oświadczenie, że nie uzyskuje dochodu**, o którym mowa w pytaniu 162;
- oświadczenie, że jest świadomy uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem ani radcą prawnym – **TYLKO w przypadku gdy nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osoba zatrudniona w organizacji pozarządowej**

CO OBEJMUJE NIEDOPŁATA POMOC PRAWNA?

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje nie tylko **sporządzenie odwołania** ale również **zastępstwo prawne w postępowaniu odwoławczym**. Pełnomocnik nie tylko przygotowuje, podpisze i wyśle odwołanie od decyzji, ale również będzie uczestniczył we wszystkich czynnościach wyznaczonych w sprawie np. przesłuchaniu uzupełniającym.

UWAGA !!!

Pełnomocnictwo wygasa w chwili wydania przez Radę do Spraw Uchodźców decyzji w sprawie o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej. Oznacza to, że pełnomocnik NIE

MUSI sporządzać skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w przypadku otrzymania decyzji o utrzymaniu w mocy negatywnej decyzji Szefa Urzędu oraz nie będzie Twoim pełnomocnikiem przed Szefem Urzędu jeśli Rada podejmie decyzje w przedmiocie uchylecia decyzji Szefa Urzędu i przekazaniu sprawy do ponownego zbadania.

KTO UDZIELA NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ?

Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osobiście:

- **adwokat,**
- **radca prawny,**
- niebędący adwokatem ani radcą prawnym **pracownik organizacji pozarządowej będący z wykształcenia prawnikiem, jeśli przez okres 3 lat wykonywał czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej.**

CZY ADWOKAT, RADCA PRAWNY LUB PRACOWNIK ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ MOŻE ODMÓWIĆ UDZIELENIA NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ?

TAK.

Adwokat albo radca prawny **może odmówić z ważnych powodów** udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. **Musi jednak poinformować cudzoziemca o innych adwokatach, radcach prawnych lub pracownika organizacji pozarządowych, udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze województwa.**

JAKIE DOKUMENTY CUDZOZIEMIEC MUSI POKAZAĆ ADWOKATOWI, RADCY PRAWNEMU LUB PRACOWNIKOWI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ PRZED OTRZYMANIEM NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ?

Cudzoziemiec musi pokazać adwokatowi, radcy prawnemu albo pracownikowi organizacji pozarządowej **przed udzieleniem nieodpłatnej pomocy prawnej:**

- **dokument potwierdzający tożsamość,**
- **oryginał decyzji.**

NIE ZŁOŻYŁEM ODWOŁANIA OD DECYZJI SZEFA URZĘDU. W JAKIM CZASIE POWINIENEM WYJECHAĆ Z POLSKI?

Powinieneś wyjechać z Polski maksymalnie w terminie 30 dni od dnia, kiedy decyzja w sprawie o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej stała się ostateczna.

Decyzja jest ostateczna, gdy:

- **nie złożyłeś odwołania** do Rady do Spraw Uchodźców :
  - **minęło 14 dni od dostarczenia Ci decyzji**
  - wniosek został uznany za **oczywiście bezzasadny – minęło 5 dni od dostarczenia Ci decyzji**
- **złożyłeś odwołanie** do Rady do Spraw Uchodźców - decyzja jest ostateczna **od chwili jej wydania**

CO ZROBIĆ W TAKIM WYPADKU Z TYMCZASOWYM ZAŚWIADCZENIEM TOŻSAMOŚCI?

Jeżeli **otrzymałeś ostateczną decyzję** w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, **musisz zwrócić zaświadczenie tożsamości organowi, który je wydał.**

Jeżeli **otrzymałeś decyzję ostateczną** w sprawie o nadanie statusu uchodźcy i **opuszczasz terytorium Polski, musisz zwrócić zaświadczenie tożsamości komendantowi placówki Straży Granicznej przy przekraczaniu granicy.**

KIEDY I GDZIE BĘDĘ MÓGŁ ODEBRAĆ SWÓJ DOKUMENT PODRÓŻY?

Będziesz mógł odebrać swój dokument podróży w dniu, **w którym decyzja kończąca postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej stanie się ostateczna**

Dokument podróży wydaje Szef Urzędu.

GDZIE BĘDĘ MÓGŁ ODEBRAĆ SWÓJ DOKUMENT PODRÓŻY?

- Samodzielnie organizujesz swój wyjazd z Polski - **powinieneś odebrać dokument podróży osobiście w siedzibie Szefa Urzędu przy ul. Taborowej 33 w Warszawie.**

UWAGA 1!!!

W przypadku niemożności osobistego odbioru dokumentu podróży z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody albo w razie korzystania z pomocy w dobrowolnym powrocie odbioru dokumentu podróży może dokonać **pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do odbioru tego dokumentu.**

UWAGA 2!!!

W szczególnych przypadkach uzasadnionych osobistą sytuacją cudzoziemca wymagającą niezwłocznego opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Szef Urzędu może wydać cudzoziemcowi dokument podróży przekazany do depozytu przed zakończeniem postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej. Wówczas odmowa wydania dokumentu podróży przekazanego do depozytu następuje w drodze decyzji.

UWAGA 3!!!

W przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub przekazania cudzoziemca na podstawie rozporządzenia 604/2013 odbiór dokumentu podróży następuje w placówce Straży Granicznej albo na granicy państwa, do którego następuje doprowadzenie lub przekazanie, albo w porcie lotniczym albo morskim tego państwa.

- w przypadku, gdy korzystasz z pomocy w dobrowolnym powrocie - **w placówce Straży Granicznej;**

- w przypadku wykonania decyzji zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z terytorium Polski lub przekazania do innego kraju - **w placówce Straży Granicznej, w której następuje wydalenie z terytorium Polski lub przekazanie;**
- w przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub przekazania cudzoziemca do innego państwa członkowskiego –
  - **w placówce Straży Granicznej**
  - **na granicy państwa, do którego następuje doprowadzenie lub przekazanie,**
  - **w porcie lotniczym lub morskim tego państwa;**
- w innych wypadkach - **u Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców;**

CZY MOGĘ NIE ODEBRAĆ DOKUMENTU PODRÓŻY?

TAK.

Nieodebrane dokumenty podróży **pozostawia się w aktach sprawy** o nadanie statusu uchodźcy.

CO TO JEST RADA DO SPRAW UCHODźCÓW?

Rada do Spraw Uchodźców, jest **organem administracji** publicznej, który jako organ II instancji wydaje decyzję w sprawach o nadanie statusu uchodźcy. Oznacza to, że Rada do Spraw Uchodźców będzie badał Twoją sprawę o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej tylko w sytuacji, gdy złożysz odwołanie od negatywnej decyzji Szefa Urzędu.

JAKIE ROZSTRZYGNIĘCIE MOŻE WYDAĆ RADA W PRZEDMIOCIE MOJEJ DECYZJI?

Rada może wydać decyzję, w której:

- **utrzyma w mocy** decyzję Szefa Urzędu, od której się odwołujesz;
- **uchyli** decyzję Szefa Urzędu, od której się odwołujesz **w całości;**

- **uchyli** decyzję Szefa Urzędu, od której się odwołujesz **w części i** w tym zakresie **orzeknie, co do istoty sprawy tj. czy należy udzielić Ci ochrony międzynarodowej, czy nie;**
- **uchyli** decyzję Szefa Urzędu, od której się odwołujesz i **umorzy postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części;**
- **umorzy postępowanie odwoławcze;**
- **uchyli** decyzję Szefa Urzędu, od której się odwołujesz **w całości** i przekaże sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

CZY RADA JEST ZWIĄZANA USTALENIAMI MERYTORYCZNYMI DOKONANYMI PRZEZ SZEFA URZĘDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW?

NIE.

Rada **zobowiązana jest ponownie rozpoznać i rozstrzygnąć sprawę.**

Rada **nie ogranicza się jedynie do kontroli decyzji wydanej w I instancji** przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców **i oceny argumentów przedstawionych w odwołaniu.**

CO STANOWI PODSTAWĘ WYDAWANYCH DECYZJI?

Przy orzekaniu członkowie Rady są związani **wyłącznie przepisami prawa.**

CZY RADA ZAWSZE WZYWA NA PRZESŁUCHANIE?

NIE.

Rada **może, ale nie musi** ponownie Cię przesłuchać.

Możesz złożyć wniosek o ponowne przesłuchanie, ale PAMIĘTAJ, że Rada nie musi go uwzględnić.

CZY W TRAKCIE TRWANIA PROCEDURY W RADZIE MOGĘ PRZEGLĄDAĆ
DOKUMENTACJĘ ZGROMADZONĄ W MOJEJ SPRAWIE?

TAK.

Masz prawo do przeglądania dokumentacji zebranej w twojej sprawie zarówno w trakcie postępowania **przed Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców, jak i przed Radą do Spraw Uchodźców.**

PAMIĘTAJ, żeby zawsze umówić na przegląd akt z wyprzedzeniem.

PO WYDANIU PIERWSZEJ DECYZJI DOSTARCZONO MI NOWE DOWODY W MOJEJ
SPRAWIE. KIEDY MOGĘ JE ZŁOŻYĆ?

Im szybciej złożysz wszystkie wnioski dowodowe, **tym lepiej.**

Jeżeli **otrzymałeś jakieś dokumenty/ pojawiły się inne dowody po wydaniu pierwszej decyzji** w Twojej sprawie:

- złożyłeś **odwołanie do Rady – dostarcz je NAJSZYBCIEJ JAK TO MOŻLIWE**
  - jeżeli wiesz, że dokumenty są jeszcze w Urzędzie - dostarcz je do urzędu;
  - jeżeli dostałeś już pismo potwierdzające przekazanie Twoich dokumentów do Rady – dostarcz je do Rady
- **nie złożyłeś odwołania – PAMIĘTAJ, że masz prawo do złożenia nowego wniosku,** jeżeli tylko jego podstawa różni się od poprzedniej

D) POSTĘPOWANIE PRZED SĄDAMI ADMINISTRACYJNYMI

OTRZYMAŁEM DECYZJĘ NEGATYWNĄ OD RADY DO SPRAW UCHODźCÓW. CO
MOGĘ ZROBIĆ W SPRAWIE?

Jeżeli otrzymałeś **negatywną decyzję od Rady do Spraw Uchodźców** możesz złożyć **skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.** Masz na to **30 dni od dnia otrzymania przez Ciebie decyzji.**

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że jeśli urząd lub rada udzielili Ci ochronę uzupełniającą, a Ty chciałby, aby nadano Ci status uchodźcy **składając skargę do sądu nie możesz** zostać pozbawiony ochrony uzupełniającej.

PRZEGAPIŁEM TERMIN DO ZŁOŻENIA SKARGI DO SĄDU. CO TERAZ?

Jeżeli upłynął już miesięczny termin do złożenia skargi, możesz zgłosić swoją **prośbę o wniesienie skargi w Twoim imieniu do prokuratora, Rzecznika Praw Dziecka lub Rzecznika Praw Obywatelskich. PAMIĘTAJ**, że organy te **NIE MAJA OBOWIĄZKU wnieść skargi w Twoim imieniu!**

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że te organy również mają ograniczony czas na wniesienie skargi – **6 miesięcy od dnia doręczenia Ci decyzji.**

DO KOGO ADRESUJĘ SKARGĘ?

Skargę adresuje się **do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Składa się ją za pośrednictwem Rady do Spraw Uchodźców** tzn. wysyłasz ją na adres Rady adresując. „Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie za pośrednictwem Rady do Spraw Uchodźców Aleje *UJAZDOWSKIE 1/3, 00-583 WARSZAWA*”.

W JAKIM JĘZYKU POWINIENEM NAPISAĆ SKARGĘ?

Skarga musi być napisana w języku polskim.

PAMIĘTAJ, że w trakcie postępowania sądowego, już po złożeniu skargi przysługuje Ci prawo do bezpłatnego tłumacza i pomocy adwokata lub radcy prawnego. Musisz jednak złożyć do sądu wnioski, w którym wyjaśnisz, dlaczego potrzebujesz ich pomocy.

CZY ZŁOŻENIE SKARGI DO SĄDU COŚ KOSZTUJE?

NIE.

Złożenie skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie jest dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową bezpłatne.

CZY ZŁOŻENIE SKARGI LEGALIZUJE MÓJ POBYT W POLSCE?

NIE.

Tocząca się sprawa przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym **NIE LEGALIZUJE pobytu w Polsce.**

Pomimo złożenia skargi do sądu powinieneś opuścić terytorium Polski i Unii Europejskiej/ strefy Schengen w ciągu 30 dni od otrzymania decyzji Rady. Jeśli tego nie zrobisz Straż Graniczna może wszcząć (rozpocząć) postępowanie w sprawie zobowiązania Cię do powrotu.

CZY PO ZŁOŻENIU SKARGI MOGĘ ZŁOŻYĆ NOWY WNIOSEK O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

TAK.

Złożenie skargi do sądu nie ma wpływu na toczącą się procedurę przed Urzędem do Spraw Cudzoziemców lub Radą do Spraw Uchodźców. Dlatego nie ma przeszkód, żebyś złożył nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej po złożeniu skargi do sądu. W takim wypadku w Twojej sprawie będą się toczyły dwa odrębne (równoległe) postępowania – sądowoadministracyjne (w sądzie) i administracyjne (przed Urzędem/Radą).

JAKI WYROK MOŻE WYDAĆ WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY W WARSZAWIE?

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie może wydać wyrok o:

1) Utrzymaniu w mocy decyzji Rady

Oznacza to, że sąd nie znalazł w decyzji Rady istotnych dla wyniku sprawy naruszeń przepisów postępowania lub prawa materialnego.

2) Uchyleniu decyzji Rady

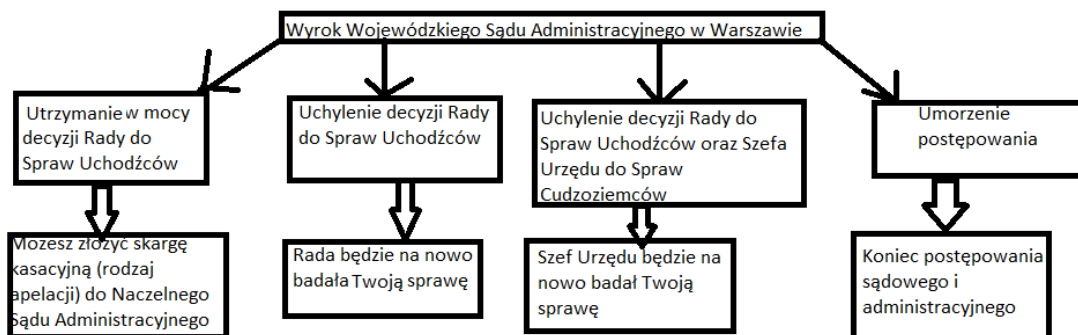
Oznacza to, że sąd znalazł w decyzji Rady istotne dla wyniku sprawy naruszenia przepisów postępowania lub prawa materialnego i nakazał ponowne zbadanie Twojej sprawy przez Radę. Twoja sprawa wraca do momentu z przed wydania decyzji przez Radę.

3) Uchyleniu decyzji Rady i Szefa Urzędu

Oznacza to, że sąd znalazł w decyzji Rady i Szefa Urzędu istotne dla wyniku sprawy naruszenia przepisów postępowania lub prawa materialnego i nakazał ponowne zbadanie Twojej sprawy przez Szefa Urzędu. Twoja sprawa wraca do momentu z przed wydania decyzji przez Szefa Urzędu.

4) Uchyleniu decyzji Rady i Szefa Urzędu, a następnie umorzenie postępowania administracyjnego.

Oznacza to zamknięcie Twojej sprawy o udzielenie ochrony międzynarodowej.

DOSTAŁEM WYROK UTRZYMUJĄCY W MOCY NEGATYWNĄ DECYZJĘ RADY DO SPRAW UCHODŹCÓW. CZY COŚ JESZCZE MOGĘ ZROBIĆ?

TAK.

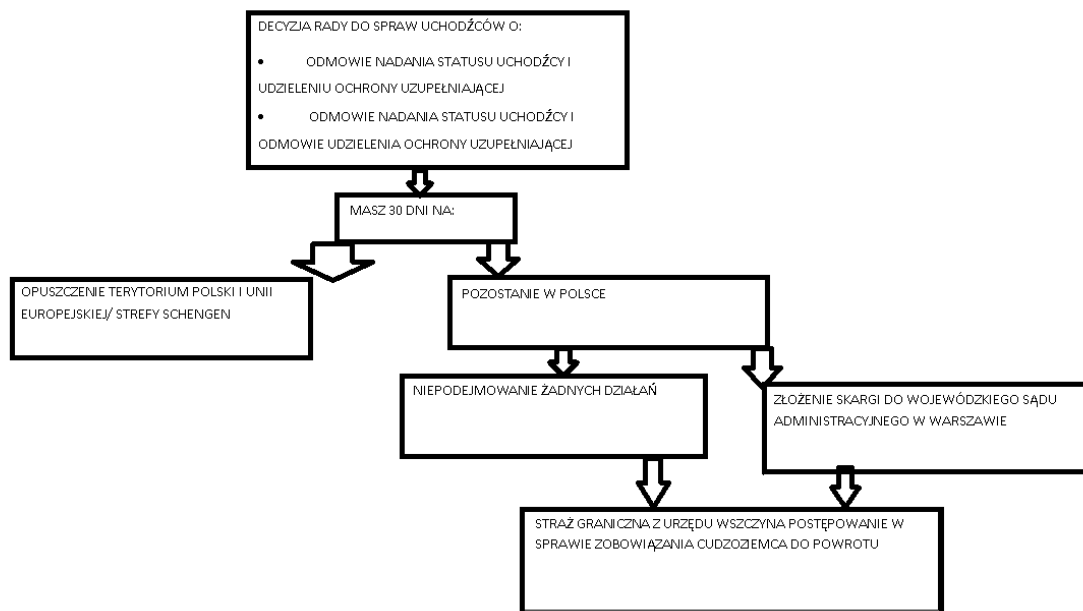
Jeżeli zapadł wyrok utrzymujący w mocy dotychczasową decyzję **możesz złożyć skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.**

Skargę kasacyjną **można złożyć tylko jeśli sąd naruszył przepisy postępowania w stopniu mającym istotny wpływ na wynik sprawy lub naruszył przepisy prawa materialnego.** Oznacza to, że adwokat lub radca prawny może odmówić napisania w Twojej sprawie skargi kasacyjnej, jeśli nie znalazł takich podstaw.

PAMIĘTAJ, że żeby złożyć skargę kasacyjną musisz złożyć w ciągu 7 dni od dnia orzeczenia wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wniosek o sporządzenie przez sądu uzasadnienia wyroku.

UWAGA !!!

Skargę kasacyjną **MUSI** napisać i podpisać adwokat i radca prawny. Nie możesz tego zrobić sam. Jeśli nie masz pieniędzy pozwalających Ci na opłacenie pomocy adwokata lub radcy prawnego możesz poprosić sąd o wyznaczenie Ci bezpłatnego adwokata lub radcy prawnego.

ROZDZIAŁ II – TRYB PRZYSPIESZONY

KIEDY MÓJ WNIOSEK BĘDZIE ROZPATRYWANY W TRYBIE PRZYSPIESZONYM?

Twój wniosek będzie rozpatrywany w trybie przyspieszonym jeżeli:

- **podałś inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej lub ryzyko doznania poważnej krzywdy albo nie podałś żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy;**
- wprowadziłeś organ rozpatrujący wniosek w błąd przez zatajenie informacji lub dokumentów albo przedstawienie fałszywych informacji lub dokumentów, dotyczących jego tożsamości lub obywatelstwa o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
- przedstawiłeś wyraźnie niespójne, sprzeczne lub nieprawdopodobne wyjaśnienia na potwierdzenie faktu prześladowania lub ryzyka doznania poważnej krzywdy, które są sprzeczne ze sprawdzonymi informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia;
- **złożyłeś wniosek jedynie w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;**
- stanowisz zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego lub byłeś z tego powodu w przeszłości wydalony z terytorium Polski.

UWAGA!!!

PAMIĘTAJ, że trybu przyspieszonego nie stosuje się, jeżeli wskazane okoliczności ujawnią się po upływie 30 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

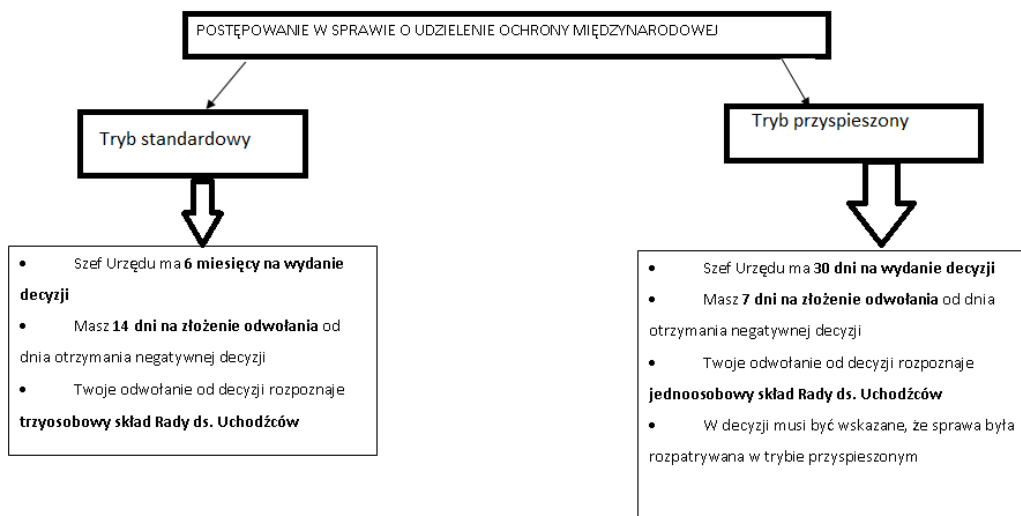
np. jeżeli urząd ustali po terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, że przedstawisz wyraźnie niespójne, sprzeczne lub nieprawdopodobne wyjaśnienia na potwierdzenie faktu prześladowania lub ryzyka doznania poważnej krzywdy, które są sprzeczne ze sprawdzonymi informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia nie może rozpatrzyć Twojego wniosku w trybie przyspieszonym.

JAKIE SĄ KONSEKWENCJE ROZPATRYWANIA WNIOSKU W TRYBIE PRZYSPIESZONYM?

W takim wypadku:

- następuje **skrócenie terminu na wydanie decyzji** - powinno ono nastąpić w terminie **30 dni od dnia złożenia wniosku**,
- następuje **skrócenie terminu na złożenie odwołania** od decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy – masz tylko **7 dni na złożenie odwołania** (licząc od dnia jej doręczenia),
- w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy **wskazuje się, że wniosek był rozpatrywany w trybie przyspieszonym**;
- **rozpoznanie odwołania** od decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy następuje w pierwszej kolejności **w składzie jednoosobowym**.

CZY TO, ŻE MÓJ WNIOSEK BĘDZIE ROZPATRYWANY W TRYBIE PRZYSPIESZONYM ZMIENIA STANDARDY POSTĘPOWANIA PRZEZ ORGAN?

NIE.

Również w tym trybie decyzja powinna zostać podjęta przy poszanowaniu **zasady rzetelnej procedury**.

Zachowujesz również swoje **prawo do uczestniczenia w wywiadzie statutowym** przeprowadzanym przez organ kompetentny w sprawach o nadanie statusu uchodźcy.

Nadal masz **prawo do zastosowania tzw. szczególnej procedury**, jeżeli jesteś niepełnosprawnym/ małoletnim bez opieki/ istnieje domniemanie, że była użyta wobec Ciebie przemoc.

ROZDZIAŁ III – PROCEDURA SZCZEGÓLNA

A) MAŁOLETNI BEZ OPIEKI

KTO TO JEST MAŁOLETNI BEZ OPIEKI?

Osobą małoletnią bez opieki jest **cudzoziemiec, który nie ukończył wymaganego przez prawo wieku, aby zostać uznanym za pełnoletniego oraz przebywa na terytorium Polski bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z polskim prawem.**

Co do zasady, aby zostać uznanym za dorosłego, musisz mieć ukończone 18 lat. W niektórych przypadkach dziewczynki, po ukończeniu 16 lat, za wcześniejszą zgodą sądu, mogą wstąpić w związek małżeński. Wówczas uzyskują pełnoletniość wcześniej, bo już w chwili zawarcia małżeństwa.

UWAGA!!!

PAMIĘTAJ, że dotyczy to wyłącznie **dziewczynek, które ukończyły 16 lat i znajdują się w związku małżeńskim zawartym zgodnie z przepisami prawa cywilnego!** Oznacza to, że jeżeli przyjechałaś do Polski z mężem, z którym zawarłaś tylko wyznaniowy związek małżeński to będziesz uznana za małoletnią bez opieki.

NIE MAM UKOŃCZONYCH OSIEMNASTU LAT, A WYGLĄDAM NA DUŻO STARSZEGO.
NIE POSIADAM TEŻ ŻADNYCH DOKUMENTÓW POTWIERDZAJĄCYCH MÓJ WIEK. CZY ZOSTANĘ UZNANY ZA DOROSŁEGO?

NIE KONIECZNIE.

W przypadku, gdy zachodzą wątpliwości, co do Twojego wieku, możesz, **za swoją zgodą lub za zgodą przedstawiciela ustawowego**, zostać **poddany badaniom lekarskim w celu ustalenia rzeczywistego wieku.**

Wynik badania lekarskiego powinien wskazywać Twój wiek i podawać granicę błędów w ustaleniu wieku.

UWAGA !!!

Przed przystąpieniem do badań lekarskich organ Straży Granicznej, który przyjął od Ciebie wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej ma obowiązek poinformowania Cię w języku dla Ciebie zrozumiałym o:

- możliwości ustalenia Twojego wieku w drodze badań lekarskich;
- sposobie przeprowadzenia badań lekarskich;
- znaczeniu wyniku badań lekarskich w postępowaniu w sprawie udzielenia Ci ochrony międzynarodowej;
- skutku odmowy poddania się badaniom lekarskim.

CZY MOGĘ NIE WYRAZIĆ ZGODY NA PRZEPROWADZENIE BADANIA
SPRAWDZAJĄCEGO MÓJ WIEK? JAKIE BĘDĄ TEGO KONSEKWENCJE?

TAK.

W razie braku Twojej **zgody** lub zgody Twojego przedstawiciela ustawowego na przeprowadzenie badań lekarskich **będziesz traktowany jak osoba pełnoletnia.**

NIE MAM UKOŃCZONYCH OSIEMNASTU LAT, A MÓJ OPIEKUN PRAWNY ZNAJDUJE
SIĘ POZA POLSKĄ. JAKIE SĄ TEGO KONSEKWENCJE?

W chwili, gdy zadeklarujesz organowi Straży Granicznej zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej organ, który przyjął Twoją deklarację lub **Szef Urzędu** do Spraw Cudzoziemców, (jeżeli okoliczność, że jesteś małoletnim bez opieki, wyjdzie na jaw dopiero w toku postępowania) **wystąpi niezwłocznie do sądu opiekuńczego** właściwego ze względu na Twoje miejsce pobytu **z wnioskami o:**

- ustanowienie kuratora, który będzie Cię reprezentował w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
- umieszczenie Cię w pieczy zastępczej.

Następnie zostaniesz umieszczony w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego lub placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego. Pozostaniesz tam **do czasu wydania orzeczenia przez sąd opiekuńczy.**

UWAGA !!!

Sąd rozpatruje wniosek o umieszczenie Cię w pieczy zastępczej **niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 10 dni od dnia jego złożenia.**

W tym samym czasie **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w miarę możliwości,** podejmuje działania mające na celu odnalezienie Twoich krewnych.

KTO TO JEST „KURATOR”?

Kurator to **osoba pełnoletnia, ustanowiona przez sąd opiekuńczy**, która będzie **reprezentował Twoje interesy w sprawach bezpośrednio związanych z procedurą o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej**.

Kurator reprezentuje Cię w postępowaniu:

- w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
- przekazania do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- udzielenia pomocy socjalnej,
- udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie do kraju pochodzenia.

PAMIĘTAJ, że nie składasz samodzielnie żadnego wniosku o wyznaczenie Ci kuratora - to Straż Graniczna występuje do sądu opiekuńczego z takim wnioskiem. Sąd ustanawia Ci kuratora **niewłócznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni** od dnia otrzymania wniosku od organu Straży Granicznej.

CZY MAM PRAWO WSKAZAĆ OSOBĘ, KTÓRĄ CHCIAŁBYM MIEĆ ZA KURATORA?

TAK.

Masz prawo wskazać osobę, którą chciałbyś mieć za kuratora. Sąd, zgodnie z zasadami:

- dbania o najlepszy interes dziecka,
- prawa do wysłuchania dziecka w każdej procedurze,
- wzięcia pod uwagę jego opinii,

może, ale nie musi przychylić się do Twojego wniosku.

CZY MOGĘ SAMODZIELNIE ZŁOŻYĆ WNIOSEK O UDZIELENIE MI OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

NIE.

Jeśli jesteś osobą niepełnoletnią i przebywasz w Polsce bez opiekuna prawnego **wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złoży w Twoim imieniu:**

- kurator albo
- przedstawiciel organizacji międzynarodowej lub
- przedstawiciel organizacji pozarządowej zajmującej się udzielaniem pomocy cudzoziemcom.

Wniosek może być złożony, jeżeli na podstawie indywidualnej oceny Twojej sytuacji uznają oni, że możesz potrzebować ochrony międzynarodowej.

PAMIĘTAJ, że jeżeli jesteś małoletnim bez opieki organ Straży Granicznej właściwy ze względu na twoje miejsce pobytu **przyjmuje i rejestruje złożony w Twoim imieniu przez kuratora wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej niezwłocznie tj. nie może to nastąpić później niż w terminie 3 dni roboczych** od dnia ustanowienia przez sąd kuratora.

NIE POSIADAM PRZY SOBIE ŻADNYCH PIENIĘDZY. JAK ZAPŁACĘ ZA SWOJE UTRZYMANIE?

Nie musisz się o to martwić.

Do zakończenia **decyzją ostateczną** Twojego postępowania w sprawie nadania statusu **uchodźcy koszty** Twojego pobytu w zawodowej niespokrewnionej Tobą rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego lub placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz koszty ewentualnej opieki medycznej **pokryje polski budżet państwa.**

CZY JA RÓWNIEŻ BĘDĘ PRZESŁUCHIWANY?

TAK.

Twój kurator powinien zostać poinformowany o terminie i miejscu przesłuchania w terminie umożliwiającym mu poinformowanie Cię o:

- terminie i miejscu przesłuchania,
- o znaczeniu i możliwych skutkach przesłuchania,
- o sposobie przygotowania się do przesłuchania.

Powinno to nastąpić **nie później niż 7 dni przed terminem przesłuchania.**

JAK WYGLĄDA TAKIE PRZESŁUCHANIE?

Przed przesłuchaniem **zostaniesz pouczony** przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców **o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na wynik postępowania** w sprawie nadania statusu uchodźcy.

Możesz poprosić, aby przesłuchanie odbyło się w obecności wskazanej przez Ciebie osoby dorosłej.

Przesłuchanie odbywa się w języku dla Ciebie zrozumiałym, w sposób dostosowany do Twojego wieku, stopnia dojrzałości i rozwoju umysłowego.

W trakcie Twojego przesłuchania mogą być obecni:

- Twój kurator;
- wskazana przez Ciebie osoba dorosła

WARUEK: obecność takiej osoby nie utrudni postępowania;

- psycholog lub pedagog, który sporządzi opinię o Twoim stanie psychofizycznym.

JAKIE UPRAWNIENIA MA W TRAKCIE MOJEGO PRZESŁUCHANIA MÓJ KURATOR?

Podczas przesłuchania Twój **kurator może**:

- zadawać pytania,
- zgłaszać uwagi,
- wystąpić w Twoim imieniu o kopię protokołu przesłuchania,

a także **zostaje poinformowany przez organ prowadzący postępowanie o możliwości utrwalenia przebiegu przesłuchania za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk.**

KIEDY WYJECHAŁEM ZE SWOJEGO KRAJU BYŁEM JESZCZE MAŁY I NIEWIELE PAMIĘTAM NA TEMAT SYTUACJI TAM PANUJĄCEJ. CZY STANOWI TO PROBLEM?

NIE.

Organ przesłuchujący ma świadomość, że niektórych rzeczy możesz nie pamiętać lub nie wiedzieć.

Jako dziecko mogłeś postrzegać zachodzące w Twoim kraju pochodzenia zjawiska inaczej niż osoby dorosłe, możesz mieć również ograniczoną wiedzę o faktycznej sytuacji w kraju pochodzenia.

Przesłuchujący uwzględnia te okoliczności. Dlatego jeśli nie jesteś czegoś pewny lub czegoś nie wiesz, powiedz mu o tym wprost.

CZY MÓJ WNIOSEK O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ MOŻE BYĆ ROZPATRYWANY W TRYBIE PRZYSPIESZONYM?

TAK.

Złożony przez Ciebie wniosek o udzielenie OCHRONY będzie rozpatrywany w trybie przyspieszonym. Może to nastąpić tylko w przypadku, gdy stanowisz zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego lub byłeś z tego powodu w przeszłości wydalony z TERYTORIUM Rzeczypospolitej Polskiej.

CZY MOGĘ DOSTAĆ DECYZJĘ O ODMOWIE NADANIA STATUSU UCHODźCY?

TAK.

CO SIĘ ZE MNĄ STANIE, JEŚLI OTRZYMAM DECYZJĘ O ODMOWIE NADANIA MI STATUSU UCHODźCY I UDZIELENIA OCHRONY UZUPEŁNIAJĄCEJ?

Jeżeli w decyzji orzeczono o odmowie nadania statusu uchodźcy i udzieleniu ochrony uzupełniającej, **pozostaniesz w pieczy zastępczej do czasu przekazania Cię organom lub organizacjom kraju Twojego pochodzenia**, do których zadań statutowych należą sprawy małoletnich.

B) OSOBY O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH

KTO TO JEST „OSOBA O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH”?

Osobą o szczególnych potrzebach jest **każdy, kto może wymagać szczególnego traktowania. W szczególności do grupy tej zalicza się:**

- osobę małoletnią,
- osobę niepełnosprawną,
- osobę w podeszłym wieku,
- kobietę ciężarną,
- osobę samotnie wychowującą dziecko,
- ofiarę handlu ludźmi,
- osobę obłożnie chorą,
- osobę z zaburzeniami psychicznymi,
- osobę poddaną torturom,
- ofiarę przemocy psychicznej, fizycznej, w tym seksualnej, a także ze względu na płeć, orientację seksualną i tożsamość płciową

KTO I NA JAKIEJ PODSTAWIE DOKONUJE SPRAWDZENIA, CZY JESTEM OSOBĄ O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH?

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców ocenia **niezwłocznie po złożeniu przez Ciebie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej** czy wymagasz szczególnego traktowania w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub w zakresie pomocy socjalnej. Szef Urzędu dokonuje takiej oceny **również w każdym czasie do zakończenia postępowania, w przypadku gdy wyjdą na jaw nowe okoliczności dotyczące Twojej osoby lub osoby, w imieniu której występujesz.**

Szef Urzędu w celu dokonania oceny czy wymagasz szczególnego traktowania, **może zlecić przeprowadzenie badań lekarskich lub psychologicznych, których koszt pokrywa się z budżetu państwa.**

UWAGA 1!!!

W przypadku **gdy Szef Urzędu nie zleca przeprowadzenia wskazanych badań** lekarskich lub psychologicznych **ma obowiązek poinformować Cię, że możesz z własnej inicjatywy i na własny koszt poddać się takim badaniom.**

UWAGA 2!!!

Osobę, która nie wyraziła zgody na przeprowadzenie badań lekarskich lub psychologicznych **wykonywanych na zlecenie Szefa Urzędu, uważa się za osobę, która nie wymaga szczególnego traktowania.**

KIEDY UZNAJE SIĘ, ŻE WNIOSKODAWCA LUB OSOBA, W IMIENIU KTÓREJ WNIOSKODAWCA WYSTĘPUJE WYMAGA SZCZEGÓLNEGO TRAKTOWANIA W ZAKRESIE POMOCY SOCJALNEJ?

Wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, uznaje się za osoby wymagające szczególnego traktowania w zakresie pomocy socjalnej, **w przypadku gdy może zachodzić potrzeba:**

- zakwaterowania ich w ośrodku:
  - przystosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych,
  - zapewniającym pokój jednoosobowy,
  - przeznaczonym wyłącznie dla kobiet lub kobiet z dziećmi;
- umieszczenia ich w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub hospicjum;
- umieszczenia ich w pieczy zastępczej odpowiadającej sytuacji psychofizycznej tych osób;
- dostosowania diety do stanu ich zdrowia.

W JAKICH WARUNKACH BĘDĄ WYKONYWANE CZYNNOŚCI W POSTĘPOWANIU O UDZIELENIE MI OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ W PRZYPADKU, GDY JESTEM OSOBĄ WYMAGAJĄCĄ SZCZEGÓLNEGO TRAKTOWANIA?

Jeżeli badanie lekarskie lub psychologiczne potwierdzi, że jesteś osobą wymagającą szczególnego traktowania, **wykonywanie czynności w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej następuje:**

- **w warunkach zapewniających Ci swobodę wypowiedzi**, odbywa się to w sposób szczególnie taktowny i dostosowany do Twojego stanu psychofizycznego,
- **w terminie dostosowanym do Twojego stanu psychicznego i fizycznego**, wyznaczonym przy uwzględnieniu terminów korzystania przez Ciebie ze świadczeń zdrowotnych,
- **w Twoim miejscu pobytu**, w przypadku gdy jest to uzasadnione Twoim stanem zdrowia,
- **z udziałem psychologa, lekarza lub tłumacza**,

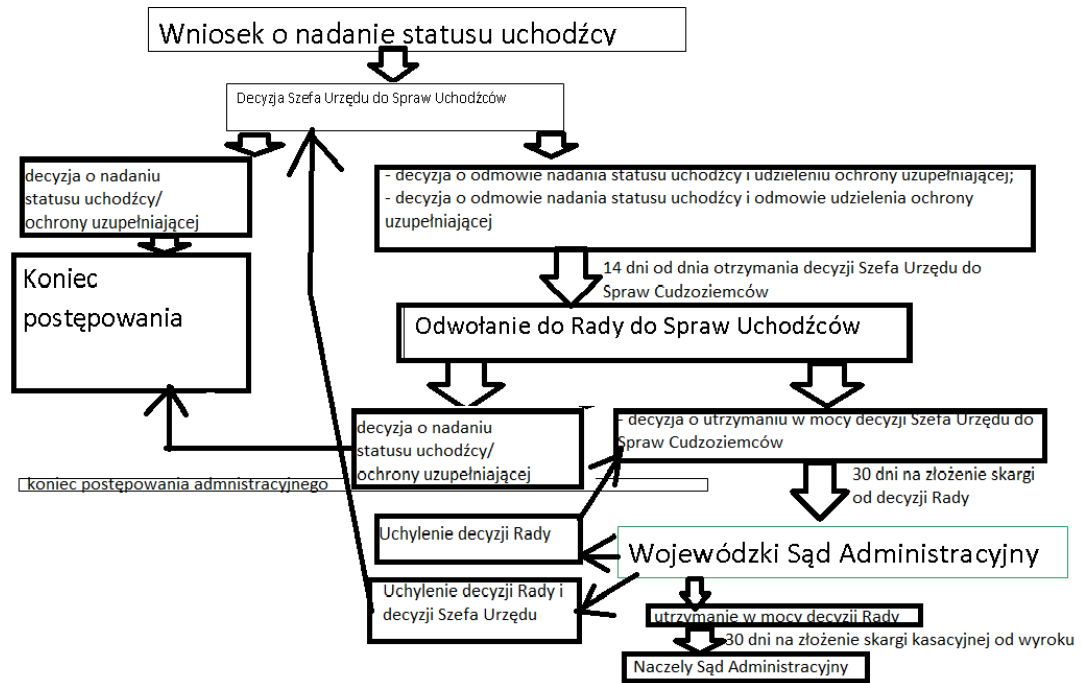
Na Twój wniosek istnieje również możliwość, aby **czynności w postępowaniu** w sprawie nadania statusu uchodźcy **były wykonywane przez osobę płci wskazanej przez Ciebie (dotyczy to również udziału psychologa, lekarza lub tłumacza)**.

CZY PODCZAS UDZIELANIA MI POMOCY SOCJALNEJ BĘDĄ UWZGLĘDNIONE MOJE POTRZEBY JAKO OSOBY WYMAGAJĄCEJ SZCZEGÓLNEGO TRAKTOWANIA?

TAK.

Podczas udzielania pomocy socjalnej osobie wymagającej szczególnego traktowania organ ma obowiązek uwzględnienia potrzeb takiej osoby w zakresie zakwaterowania i wyżywienia.

DZIAŁ IV – PRAWA I UPRAWNIENIA CUDZOZIEMCÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ
O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ
ROZDZIAŁ I – POMOC SOCJALNA

NIE MAM WYSTARCZAJĄCYCH ŚRODKÓW NA UTRZYMANIE SIĘ W POLSCE, CZY
MOGĘ LICZYĆ NA JAKĄŚ POMOC SOCJALNĄ?

TAK.

Zarówno Ty, jak i osoby, w imieniu których występujesz macie **zapewnioną pomoc socjalną i opiekę medyczną.**

CZY KAŻDY CUDZOZIEMIEC, KTÓRY UBIEGA SIĘ O MIĘDZYNARODOWĄ OCHRONĘ
MOŻE OTRZYMAĆ TAKĄ POMOC?

NIE.

Pomocy socjalne **nie otrzymają** osoby, które:

1)

- **korzystają z ochrony uzupełniającej,**
- przebywają na terytorium Polski na podstawie **zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany**

jeżeli upłynął okres:

- postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy,
- 2 miesięcy od dnia doręczenia decyzji ostatecznej w sprawie;

2) przebywają na terytorium Polski na podstawie:

- **zezwolenia na pobyt czasowy;**
- **zezwolenia na pobyt stały;**

- **zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich;**
- 3) przebywają w:
- **placówce opiekuńczo-wychowawczej;**
  - **w strzeżonym ośrodku;**
  - **w areszcie dla cudzoziemców;**
- 4) **są tymczasowo aresztowane ;**
- 5) **odbywają karę pozbawienia wolności.**

KIEDY PRZYSŁUGUJE MI POMOC SOCJALNA I PRAWO DO DARMOWEJ OPIEKI MEDYCZNEJ?

Pomoc socjalna i opieka medyczna **przysługują Ci w okresie:**

- postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, od dnia zgłoszenia się w ośrodku dla cudzoziemców

UWAGA !!!

W sytuacjach szczególnych, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia, opieka medyczna przysługuje od dnia złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;

- przez okres **2 miesiące od dnia doręczenia ostatecznej decyzji** sprawie udzielenia statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
- przez okres **30 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji** sprawie odmowy udzielenia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- w przypadku, gdy postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało umorzone - przez **okres 14 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o umorzeniu postępowania;**
- w przypadku, gdy złożyłeś wniosek w sprawie przyznania pomocy w dobrowolnym powrocie lub powiadomiłeś na piśmie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze dobrowolnego powrotu lub podlegasz przeniesieniu do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej odpowiedzialnego za rozpatrzenie Twojego wniosku - **do dnia, w którym powinieneś opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.**

MOJA ŻONA I JA MIESZKAMY W OŚRODKU. ZŁOŻYLIŚMY ODRĘBNE WNIOSKI O NADANIE STATUSU UCHODźCY. DO KIEDY BĘDZIEMY OTRZYMYWALI POMOC, JEŚLI OTRZYMAMY DECYZJĘ OSTATECZNĄ W INNYM TERMINIE?

W takim wypadku okresy pomocy udzielanej Wam i towarzyszącym Wam małoletnim dzieciom **kończą się jednocześnie z upływem okresu udzielania pomocy, który jest dłuższy.**

CZY MIESZKAJĄC W OŚRODKU DLA CUDZOZIEMCÓW MOGĘ OTRZYMAĆ POMOC FINANSOWĄ?

TAK.

Jeśli mieszkasz w ośrodku dla cudzoziemców przysługuje Ci comiesięczne kieszonkowe na drobne wydatki osobiste w kwocie 50 zł oraz pomoc pieniężną na zakup środków czystości i higieny osobistej albo środki czystości i higieny osobistej w kwocie 20 zł.

Jeśli posiadasz dzieci w wieku do 6 lat lub dziecko, które jest uczniem szkoły podstawowej, gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej przysługuje Ci również ekwiwalent pieniężny w zamian za wyżywienie.

UWAGA !!!

Nie mam możliwości otrzymania ekwiwalentu na dziecko, które ukończyło 6 lat i nie jest uczniem szkoły podstawowej!

PAMIĘTAJ, że jeśli dziecko uczęszczało do szkoły w kraju pochodzenia ma obowiązek uczęszczania w Polsce do szkoły od dnia przyjazdu do Polski. Nie dotyczy to sytuacji, gdy w kraju pochodzenia dziecko uczęszczało do przedszkola, ponieważ w Polsce nie ma obowiązku przedszkolnego!

PAMIĘTAJ, że jeżeli przyjechaliście do Polski pod koniec roku szkolnego lub w wakacje Twoje dzieci rozpoczną naukę w szkole dopiero wraz z początkiem nowego roku szkolnego. W związku z tym, że w Polsce dzieci zaczynają naukę w dniu 1 września może

się zdarzyć, że przez kilka miesięcy (tj. od dnia przyjazdu, do dnia rozpoczęcia przez dziecko nauki) nie będziesz otrzymywał ekwiwalentu pieniężnego na dziecko!

CO OBEJMUJE POMOC SOCJALNA?

Pomoc socjalna obejmuje:

- 1) **pomoc udzielaną w ośrodku**, w tym:
  - zakwaterowanie,
  - całodienne wyżywienie zbiorowe lub ekwiwalent pieniężny w zamian za wyżywienie,
  - kieszonkowe na drobne wydatki osobiste – 50 zł/ os na miesiąc,
  - stałą pomoc pieniężną na zakup środków czystości i higieny osobistej albo środki czystości i higieny osobistej – 20 zł/ os na miesiąc,
  - jednorazową pomoc pieniężną lub bony towarowe na zakup odzieży i obuwia,
  - naukę języka polskiego i podstawowe materiały niezbędne do nauki tego języka,
  - pomoce dydaktyczne dla dzieci korzystających z nauki i opieki w publicznych placówkach, szkołach podstawowych, gimnazjach lub szkołach ponadgimnazjalnych,
  - pokrycie, w miarę możliwości, kosztów zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych dzieci,
  - finansowanie przejazdów środkami transportu publicznego:
    - w celu wzięcia udziału w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
    - w celu leczenia lub poddania się szczepieniom ochronnym,
    - w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach

- 2) **pomoc udzielaną poza ośrodkiem**, polegającą na:
  - wypłacie świadczenia pieniężnego na pokrycie we własnym zakresie kosztów pobytu na terytorium Polski

Ilość rodziny	członków	Dzienna kwota na 1 osobę	Miesięczna kwota na 1 osobę
1 osoba		25 PLN	750 PLN
2 osoby		20 PLN	600 PLN
3 osoby		15 PLN	450 PLN
4 osoby		12,50 PLN	375 PLN

- pokryciu kosztów opieki medycznej

KTO I NA JAKIEJ PODSTAWIE WYDAJE DECYZJĘ W SPRAWIE UDZIELENIA POMOCY SOCJALNEJ?

Decyzję w sprawie udzielania pomocy socjalnej w postaci świadczenia pieniężnego wydaje, **na Twój wniosek Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców**.

W niektórych wypadkach decyzja może być również wydana **z urzędu**.

KIEDY I NA PODSTAWIE CZYJEJ DECYZJI MOGĘ ZOSTAĆ POZBAWIONY POMOCY SOCJALNEJ?

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydaje decyzję w sprawie pozbawienia cudzoziemca pomocy socjalnej, gdy:

- **cudzoziemiec rażąco narusza regulamin pobytu w ośrodku;**
- **zachowuje się agresywnie wobec innych cudzoziemców przebywających w ośrodku lub personelu ośrodka.**

Decyzja ma **rygor natychmiastowej wykonalności**. Oznacza to, że musisz natychmiast opuścić ośrodek dla cudzoziemców, w którym zamieszkujesz.

CZY POMOC SOCJALNA MOŻE ZOSTAĆ PRZYWRÓCONA?

TAK.

Udzielanie pomocy socjalnej, której cudzoziemiec został pozbawiony w związku z agresywnym zachowaniem wobec innych cudzoziemców przebywających w ośrodku lub personelu ośrodka **może być jednorazowo przywrócone na dotychczasowych zasadach.**

Decyzja jest wydawana Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców **na wniosek cudzoziemca.**

UWAGA !!!

Po dwukrotnym pozbawieniu cudzoziemca pomocy socjalnej ponowne udzielenie tej pomocy może nastąpić **wyłącznie w postaci świadczenia pieniężnego w wysokości połowy świadczenia pieniężnego udzielanego w przypadku zamieszkiwania poza ośrodkiem dla cudzoziemców.**

CZY POMOC SOCJALNA MOŻE ZOSTAĆ WSTRZYMANA?

TAK.

W przypadku, gdy **cudzoziemiec** korzystający z pomocy socjalnej w ośrodku **przebywa poza tym ośrodkiem przez okres dłuższy niż 2 dni**, udzielanie tej pomocy wstrzymuje się **z mocy prawa** do czasu jego powrotu.

JAKI JEST ZAKRES DARMOWEJ OPIEKI MEDYCZNEJ?

Opieka medyczna **obejmuje świadczenia opieki zdrowotnej w takim samym zakresie**, w jakim jest ona **świadczona osobą objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej.**

PAMIĘTAJ, że podczas trwania postępowania w sprawie udzielenia Ci ochrony międzynarodowej nie jesteś objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową mają świadczoną opiekę medyczną przez podmioty medyczne wyłonione w konkursie ogłoszonym przez urząd. Oznacza to, że jeśli potrzebujesz udać się do lekarza powinieneś najpierw dowiedzieć się, gdzie najbliżzej Twojego miejsca zamieszkania znajduje się placówka, z którą urząd ma podpisaną umowę na świadczenie usług medycznych lub (w przypadku braku takiej placówki) jak wygląda sposób rozliczenia finansowego usługi medycznej.

PAMIĘTAJ, że placówka, która ma podpisaną umowę z urzędem ma obowiązek zapewnić Ci w trakcie wizyty lekarskiej dostęp do tłumacza z języka, który znasz.

JAK WYGLĄDA PROCEDURA PRZYJĘCIA DO OŚRODKA DLA UCHODźCÓW?

Osoba przyjmująca Cię do ośrodka **wpisuje Twoje dane osobowe zawarte w zaświadczeniu tożsamości oraz Twoją płeć do ewidencji mieszkańców ośrodka.**

Jeżeli podczas przyjmowania wniosku **nie podlegałeś badaniom lekarskim lub zabiegom sanitarnym ciała i odzieży, jest obowiązany poddać się im przed przyjęciem do ośrodka.**

UWAGA !!!

Cudzoziemca przyjmowanego do ośrodka informuje się w zrozumiałym dla niego języku o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach oraz umożliwia mu zapoznanie się z przepisami regulującymi udzielanie pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej i regulaminem pobytu w ośrodku.

JAKIE DOKUMENTY POTRZEBUJĘ W CHWILI PRZYJĘCIA DO OŚRODKA DLA UCHODźCÓW?

Potrzebujesz **zaświadczenia tożsamości cudzoziemca wydane Ci przez Straż Graniczną w chwili przyjęcia Twojego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.**

CZY MOGĘ ODMÓWIĆ WYRAŻENIA ZGODY NA BADANIA LEKARSKIE LUB NIEZBĘDNE ZABIEGI SANITARNE CIAŁA I ODZIEŻY? CZYM TAKA ODMOWA SKUTKUJE?

TAK.

W przypadku, gdy odmówisz wyrażenia zgody na badania lekarskie lub niezbędne zabiegi sanitarne ciała i odzieży, **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców zawiadomi o tym państwowego inspektora sanitarnego** właściwego ze względu na miejsce położenia ośrodka i **wyda decyzję w sprawie udzielenia pomocy socjalnej w postaci świadczenia pieniężnego** w wysokości jednej trzeciej świadczenia pieniężnego udzielanego w przypadkach, gdy wymagają tego względy organizacyjne albo jest to niezbędne do:

- zapewnienia bezpieczeństwa cudzoziemcowi;
- ochrony porządku publicznego;
- ochrony i utrzymania więzi rodzinnych;
- przygotowania Cię do prowadzenia samodzielnego życia poza ośrodkiem, po otrzymaniu decyzji o nadaniu statusu uchodźcy albo decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, w której udzielono ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.

PAMIĘTAJ, że w takim wypadku NIE MOŻESZ mieszkać w ośrodku dla uchodźców.

CZY ORGAN MOŻE PODJĄĆ DECYZJĘ O PRZENIESIENIU MNIE DO INNEGO OŚRODKA DLA CUDZOZIEMCÓW?

TAK.

Organ może podjąć decyzję o przeniesieniu Cię do innego ośrodka, jeżeli jest to niezbędne ze względów organizacyjnych.

PAMIĘTAJ, że masz obowiązek podporządkowania się tej decyzji. Jeśli z jakichś względów się z nią nie zgadzasz, np. zmiana miejsca zamieszkania wiązałaby się ze zmianą szkoły Twoich dzieci, możesz napisać wniosek o pozostawienie Cię w dotychczasowym ośrodku. **PAMIĘTAJ, żeby zawsze szczegółowo umotywić swoją prośbę, tak żeby wyjaśnić organowi dokładnie, dlaczego chciałbyś pozostać w swoim dotychczasowym**

miejscu zamieszkania. Nie zapominaj, że organ może negatywnie rozpatrzyć Twój wniosek o pozostanie w dotychczasowym ośrodku!

UWAGA !!!

Jeśli mieszkasz w Ośrodku dla Cudzoziemców Warszawa-Targówek **PAMIĘTAJ**, że jest to ośrodek dla samotnych kobiet oraz matek z dziećmi. Jeśli Twój syn ukończy 18 lat będzie musiał wyprowadzić się z ośrodka. Możecie zostać wspólnie przeniesieni do innego ośrodka dla cudzoziemców lub podjąć decyzję o zamieszkaniu poza ośrodkiem.

KIEDY BĘDĘ ZMUSZONY OPUŚCIĆ OŚRODEK?

- w następnym dniu po upływie okresu udzielania pomocy;
- po doręczeniu decyzji o pozbawieniu pomocy socjalnej.

CZY W TRAKCIE TRWANIA POSTĘPOWANIA W SPRAWIE UDZIELENIA MI OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ MOGĘ LEGALNIE PRACOWAĆ OD RAZU PO ZŁOŻENIU WNIOSKU?

NIE.

Nie możesz pracować legalnie przez pierwsze sześć miesięcy liczonych od dnia złożenia wniosku o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej.

Jeżeli sprawa dotycząca udzielenia ochrony międzynarodowej nie została załatwiona w terminie sześciu miesięcy i opóźnienie nie nastąpiło z Twojej winy, Szef Urzędu, na Twój wniosek, wyda Ci zaświadczenie, które wraz z tymczasowym zaświadczeniem tożsamości cudzoziemca uprawnia Cię do wykonywania pracy w Polsce.

UWAGA 1 !!!

PAMIĘTAJ, że dotyczy to wyłącznie sytuacji, kiedy w ciągu 6 miesięcy nie zapadła decyzja Szefa Urzędu w przedmiocie odmowy udzielenia Ci ochrony międzynarodowej. Jeżeli taka decyzja zapadła przed upływem 6 miesięcy od złożenia wniosku nie masz prawa, aby do końca postępowania uzyskać zaświadczenie uprawniające Cię do podjęcia pracy.

Oznacza to, że jeżeli odwołałeś się do Rady do Spraw Uchodźców i czekasz od kilku miesięcy na wydanie decyzji w Twojej sprawie (np. więcej niż 6 miesięcy) nie możesz uzyskać zaświadczenia uprawniającego Cię do podjęcia pracy.

UWAGA 2 !!!

Zaświadczenie jest ważne do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej stanie się ostateczna.

ROZDZIAŁ II - TYMCZASOWE ZAŚWIADCZENIE TOŻSAMOŚCI CUDZOZIEMCA

CO TO JEST TYMCZASOWE ZAŚWIADCZENIE TOŻSAMOŚCI CUDZOZIEMCA?

Tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca **to dokument:**

- potwierdzający Twoją tożsamość,
- dowód, że przebywasz na terytorium Polski legalnie,
- uprawniający Cię do dokonania wszystkich czynności, które wymagają urzędowego ustalenia tożsamości,
- uprawniający Cię do pobytu na terytorium Polski przez okres jego ważności.

Pierwsze tymczasowe zaświadczenie ma formę papierowej książeczki ze zdjęciem i Twoimi danymi osobowymi.

Jeżeli po upływie ważności tymczasowego zaświadczenia postępowanie w sprawie o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej jest nadal w toku otrzymujesz nowe tymczasowe zaświadczenie – ma ono formę prostokątnego plastikowego dokumentu przypominającego kartę pobytu.

KTO WYDAJE TYMCZASOWE ZAŚWIADCZENIE TOŻSAMOŚCI CUDZOZIEMCA I ILE JEST WAŻNE?

Pierwsze tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca wyda Ci organ Straży Granicznej, który przyjął **Twój wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. PAMIĘTAJ,**

że otrzymasz je nie tylko Ty, ale i małżonek, w imieniu którego złożyłeś wniosek. Jest ono ważne **przez okres 90 dni**.

Po upływie okresu ważności pierwszego zaświadczenia tożsamości Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydaje kolejne zaświadczenie tożsamości, które jest ważne przez okres 6 miesięcy.

PAMIĘTAJ, że jeżeli po przekazaniu do Polski przez inne państwo członkowie Unii Europejskiej złożyłeś oświadczenie o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej również masz prawo do otrzymania tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca. Jest ono ważne przez 10 dni.

UWAGA 1 !!!

Pierwsze tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca **otrzymasz niezwłocznie po przyjęciu Twojego wniosku** o udzielenie ochrony międzynarodowej, **nie później jednak niż w terminie 3 dni**. **PAMIĘTAJ**, że **prawo do uzyskania dokumentu tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca przysługuje również małżonkowi**, w imieniu którego wystąpiłeś z wnioskiem.

UWAGA 2 !!!

Twoje **niepełnoletnie dziecko nie otrzyma automatycznie indywidualnego zaświadczenia jego tożsamości**. Jego dane wpisane zostaną do zaświadczenia tożsamości Twojego i Twojego małżonka.

PAMIĘTAJ, że **jeśli niepełnoletnie dziecko ma więcej niż 5 lat, na wniosek co najmniej jednego rodzica**, może mu zostać wydane indywidualne zaświadczenie tożsamości.

JAKIE INFORMACJE ZAWIERA ZAŚWIADCZENIE?

W zaświadczeniu tożsamości zamieszcza się:

- nazwę organu wydającego,
- datę wydania i termin ważności,

- imię (imiona) i nazwisko,
- imiona rodziców,
- datę urodzenia lub wiek,
- miejsce i kraj urodzenia,
- obywatelstwo,
- imiona i nazwiska oraz daty urodzenia małoletnich dzieci, w imieniu których wnioskodawca występuje,
- fotografię,
- podpis jego posiadacza.

KIEDY MUSZĘ WYMIENIĆ SWOJE ZAŚWIADCZENIE TOŻSAMOŚCI?

Musisz wymienić swoje zaświadczenie tożsamości w przypadku:

- zmiany danych w nim zamieszczonych;
- urodzenia się Twojego dziecka;
- uszkodzenia w stopniu utrudniającym posługiwanie się nim;
- zaistnienia innej okoliczności utrudniającej ustalenie tożsamości;

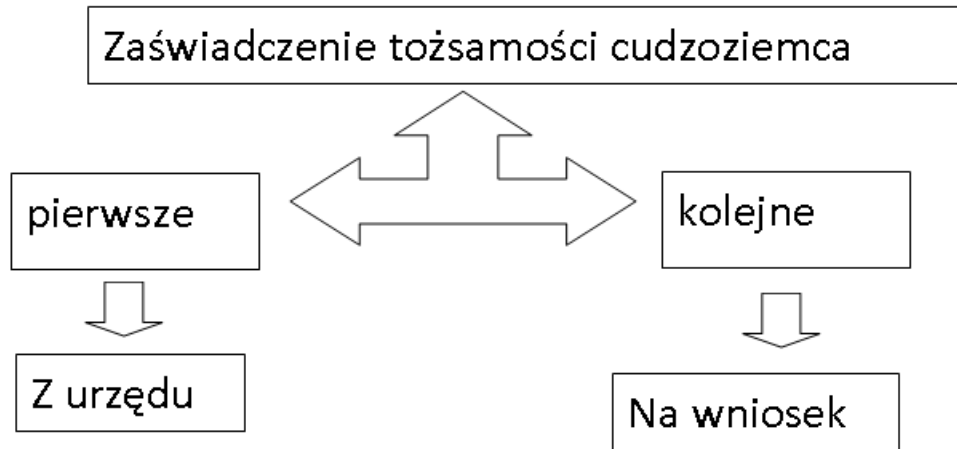
W JAKIM TRYBIE WYDAWANE SĄ ZAŚWIADCZENIA?

Pierwsze zaświadczenie tożsamości wydaje się **z urzędu**.

Wydanie **kolejnego** zaświadczenia tożsamości i **wymiana** zaświadczenia następują **na wniosek cudzoziemca**, złożony **na specjalnym formularzu, który możesz pobrać w siedzibie urzędu przy ul. Taborowej 33 w Warszawie lub w biurze ośrodka, w którym mieszkasz.**

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że masz obowiązek wystąpić z wnioskiem o wydanie kolejnego zaświadczenia tożsamości niezwłocznie po upływie okresu ważności zaświadczenia tożsamości.

ZGUBIŁEM SWOJE ZAŚWIADCZENIE. CO TERAZ?

Jeżeli utracisz zaświadczenie tożsamości (zgubiłeś je, ukradziono Ci, z innego powodu nie jesteś już w jego posiadaniu), jesteś obowiązany **zawiadomić o tym Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w terminie 3 dni**.

ZNAŁAZŁEM SWOJE STARE ZAŚWIADCZENIE, KTÓRE ZGŁOSIŁEM JAKO ZAGUBIONE. CO TERAZ POWINIENEM ZROBIĆ?

W razie, gdybyś znalazł swoje stare zaświadczenie tożsamości, w miejsce którego wydano już nowe zaświadczenie, **musisz niezwłocznie zwrócić znalezione zaświadczenie Szefowi Urzędu do spraw Cudzoziemców**.

CZY ORGAN MOŻE MI ODMÓWIĆ WYDANIA KOLEJNEGO ZAŚWIADCZENIA TOŻSAMOŚCI CUDZOZIEMCA?

TAK.

Organ **MUSI** odmówić wydania kolejnego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca w przypadku gdy:

- 1) postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej dotyczące cudzoziemca zakończyło się decyzją ostateczną, chyba że wykonanie decyzji zostało wstrzymane;
- 2) została wydana decyzja o odmowie uwzględnienia oświadczenia wnioskodawcy o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej w związku z tym, że zostało złożone po terminie albo powtórnie .

PAMIĘTAJ, że organ odmówić wydania kolejnego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca w drodze decyzji.

CZY MUSZĘ ZWRÓCIĆ SWOJE ZAŚWIADCZENIE TOŻSAMOŚCI?

TAK.

PAMIĘTAJ, że masz obowiązek zwrócić zaświadczenie tożsamości w przypadku gdy wydana wobec Ciebie decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej stała się ostateczna. Zawsze zwracasz za świadczenie tożsamości organowi, który je wydał.

UWAGA !!!

W przypadku gdy opuszczasz terytorium Polski masz obowiązek zwrócić zaświadczenie tożsamości komendantowi placówki Straży Granicznej przed przekroczeniem granicy.

ROZDZIAŁ III – POMOC W DOBROWOLNYM POWROTCIE

CHCĘ WYJECHAĆ DO KRAJU, DO KTÓREGO MAM PRAWO WJAZDU. NIE STAĆ MNIE JEDNAK NA POKRYCIE KOSZTÓW PODRÓŻY. CZY MOGĘ LICZYĆ NA JAKĄŚ POMOC?

TAK.

Możesz otrzymać **pomoc w dobrowolnym powrocie do kraju, do którego masz prawo wjazdu**. Jest to tzw. **procedura dobrowolnego powrotu**.

CZY MUSZĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK, ABY OTRZYMAĆ POMOC W DOBROWOLNYM POWROCIE?

TAK.

Aby skorzystać z pomocy w dobrowolnym powrocie, musisz złożyć odpowiedni wniosek. Nie może to nastąpić później niż przed upływem 30 dni od dnia, w którym decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej stała się ostateczna. Termin ten jest liczony od dnia, w którym oświadczyłeś, że wycofujesz wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Jeżeli termin do złożenia wniosku nie zostanie zachowany, Szef Urzędu pozostawia wniosek bez rozpoznania.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z PROCEDURY DOBROWOLNEGO POWROTU?

Z pomocy w dobrowolnym powrocie może skorzystać cudzoziemiec, wobec którego została wydana decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej w przypadku, gdy oświadczył, że wycofuje wniosek o udzielenie *OCHRONY* międzynarodowej.

CO OBEJMUJE POMOC W DOBROWOLNYM POWROCIE ORGANIZOWANYM PRZEZ SZEFA URZĘDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW?

Pomoc w dobrowolnym powrocie **obejmuje pokrycie:**

- **kosztów podróży cudzoziemca,**
- **opłat administracyjnych** związanych z uzyskaniem dokumentów podróży, niezbędnych wiz i zezwoleń,

- **kosztów wyżywienia** w podróży,
  - **kosztów opieki medycznej** w podróży,
  - **kosztów organizacji dobrowolnego powrotu** przez podmiot, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów.
-

KTO WYDAJE DECYZJĘ O PRYZNANIU POMOCY W DOBROWOLNYM POWROCIE ZORGANIZOWANYM PRZEZ SZEFA URZĘDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW?

Decyzję w sprawie przyznania pomocy w dobrowolnym powrocie **wydaje Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.**

KTO ORGANIZUJE DOBROWOLNY POWRÓT?

Dobrowolny powrót odbywa się w sposób zorganizowany **przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.**

CZY W CHWILI, GDY ZDECYDUJĘ SIĘ NA DOBROWOLNY POWRÓT MOGĘ LICZYĆ TYLKO NA POMOC URZĘDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW?

NIE.

Pomoc w dobrowolnym powrocie oferuje również **Międzynarodowa Organizacja do spraw Migracji (IOM)** w Warszawie (patrz: tabela z danymi kontaktowymi na końcu broszury).

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z POMOCY UDZIELANEJ PRZEZ MIĘDZYNARODOWĄ ORGANIZACJĘ DO SPRAW MIGRACJI (IOM)?

Pomoc w dobrowolnym powrocie jest skierowana do cudzoziemców, którzy:

- **nie uzyskali w Polsce statusu uchodźcy** ani innej formy ochrony;
  - **zrezygnowali z ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy;**
-

- **inni cudzoziemcy, którzy nie mogą pozostać w Polsce.**
-

CO OBEJMUJE POMOC ŚWIADCZONA PRZEZ MIĘDZYNARODOWĄ ORGANIZACJĘ DO SPRAW MIGRACJI (IOM)?

Pomoc udzielana przez IOM obejmuje:

- **doradztwo w zakresie powrotu**, w tym szczegółowe informacje o kraju powrotu,
- **pomoc w uzyskaniu dokumentu podróży**, gdy to konieczne,
- **badania medyczne**, gdy to konieczne,
- **organizację podróży do miejsca docelowego** w kraju powrotu,
- **pomoc reintegracyjną po przyjeździe do kraju powrotu.**

JUŻ RAZ SKORZYSTAŁEM Z PROCEDURY DOBROWOLNEGO POWROTU. WRÓCIŁEM JEDNAK DO POLSKI I ZŁOŻYŁEM PONOWNY WNIOSEK UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ. CZY RÓWNIEŻ W TAKIEJ SYTUACJI MOGĘ LICZYĆ NA POMOC W DOBROWOLNYM POWROCIE?

TAK.

Możesz otrzymać **pomoc w dobrowolnym powrocie po raz kolejny**, jeżeli **minęły 2 lata od dnia, w którym opuściłeś terytorium Polskiej z wykorzystaniem tej pomocy.**

DZIAŁ V - ZATRZYMANIE CUDZOZIEMCA ORAZ UMIESZCZENIE GO W STRZEŻONYM OŚRODKU LUB ZASTOSOWANIE ARESZTU DLA CUDZOZIEMCÓW W POSTĘPOWANIU W SPRAWIE NADANIA STATUSU UCHODźCY

KIEDY MOGĘ ZOSTAĆ ZATRZYMANY?

Cudzoziemiec, jak i osoby, w imieniu której występuje, mogą zostać zatrzymani:

- jeżeli **istnieje konieczność ustalenia lub weryfikacji ich tożsamości**;
- **w celu zebrania z ich udziałem informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których uzyskanie bez zatrzymania byłoby niemożliwe** - w przypadku istnienia znacznego prawdopodobieństwa ich ucieczki;
- **celu wydania lub wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu**, gdy:
  - wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, toczy się postępowanie w sprawie zobowiązania do powrotu,
  - gdy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, została wydana decyzja o zobowiązaniu do powrotu, a wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, mieli uprzednio możliwość złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i istnieje uzasadnione przypuszczenie, że wniosek ten został złożony jedynie w celu opóźnienia wydania albo opóźnienia lub uniemożliwienia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- w przypadku gdy **wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego**;
- **w przypadku gdy** cudzoziemcy mają być przekazani do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i **istnieje znaczne prawdopodobieństwo ucieczki wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, a natychmiastowe przekazanie ich do innego państwa członkowskiego nie jest możliwe**.

KIEDY WYSTĘPUJE PRAWDOPODOBIEŃSTWO UCIECZKI WNIOSKODAWCY LUB OSOBY, W IMIENIU KTÓREJ WNIOSKODAWCA WYSTĘPUJE?

Prawdopodobieństwo ucieczki wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, **istnieje w szczególności, w przypadku** gdy osoby te:

- **nie dysponują dokumentami poświadczającymi ich tożsamość w chwili składania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;**
- **przekroczyły lub usiłowały przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa, chybą że:**
  - **przybyły bezpośrednio z terytorium, na którym ich życiu lub wolności zagrażało niebezpieczeństwo prześladowania lub ryzyko wyrządzenia poważnej krzywdy oraz**
  - **przedstawiły wiarygodne przyczyny nielegalnego wjazdu** na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
  - i złożyły wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej niezwłocznie po przekroczeniu granicy;
- **wjechały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu.**

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że wyjazd do innego kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen w trakcie trwania postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w trakcie Twojego nielegalnego pobytu w Polsce też jest uważany za przekroczenie granicy wbrew przepisom prawa. Dlatego bardzo często po przekazaniu do Polski cudzoziemców, którzy wyjechali nielegalnie do innych krajów Unii Europejskiej/ strefy Schengen są oni umieszczani w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców.

CO TO SĄ ALTERNATYWNE ŚRODKI DO UMIESZCZENIA CUDZOZIEMCA W STRZEŻONYM OŚRODKU DLA CUDZOZIEMCÓW?

W przypadku, gdy zaszły okoliczności do umieszczenia cudzoziemca w ośrodku dla cudzoziemców wskazane w pytaniu 140 organ Straży Granicznej, który zatrzymał wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje każdorazowo badają, czy istnieje zastosowania łagodniejszych środków niż umieszczenie wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców. W takim przypadku może on zobowiązać cudzoziemca do:

- zgłaszania się w określonych odstępach czasu do wskazanego organu,

- wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w określonej wysokości, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- zamieszkiwania w wyznaczonym miejscu

do czasu, gdy decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej stanie się ostateczna.

UWAGA 1!!!

W postanowieniu o zastosowaniu środków alternatywnych do umieszczeniu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców Straż Graniczna może orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego środka.

UWAGA 2!!!

W przypadku gdy wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie wywiązuje się z obowiązków wskazanych w postanowieniu Straży Granicznej o zastosowaniu środków alternatywnych do umieszczenia w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców można zatrzymać wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, jeżeli zachodzi którakolwiek z okoliczności wskazanych w pytaniu 140.

CZY MAM PRAWO SIĘ ODWOŁAĆ OD POSTANOWIENIA STRAŻY GRANICZNEJ W PRZEDMIOCIE ZASTOSOWANIA ŚRODKA ALTERNATYWNEGO DO UMIESZCZENIA W STRZEŻONYM OŚRODKU DLA CUDZOZIEMCÓW?

TAK.

Na postanowienie organu Straży Granicznej **przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, który wydał postanowienie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.**

Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

KTO DOKONUJE ZATRZYMANIA?

Zatrzymania dokonuje **Straż Graniczna na wniosek Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.**

GDZIE UMIESZCZA SIĘ ZATRZYMANE OSOBY?

Zatrzymane osoby umieszcza się **w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.**

KIEDY MOŻNA ZOSTAĆ UMIESZCZONYM W ARESZCIE DLA CUDZOZIEMCÓW?

Areszt dla cudzoziemców stosuje się, gdy **wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie podporządkowali się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku** lub istnieje **ryzyko, że nie podporządkują się tym zasadom.**

MAM MAŁE DZIECI/ CHORUJĘ NA CHOROBE PRZEWLEKŁĄ/ JESTEM W ZAAWANSOWANEJ CIĄŻY. CZY MOGĘ ZOSTAĆ UMIESZCZONA W STRZEŻONYM OŚRODKU LUB W ARESZCIE DLA CUDZOZIEMCÓW?

TAK.

W strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców mogą być umieszczone zarówno rodziny z dziećmi (bez względu na wiek dziecka), kobiety w ciąży oraz osoby chorujące na choroby przewlekłe.

Nie może być umieszczony w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców cudzoziemiec:

- którego umieszczenie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców **mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia;**

- którego **stan psychofizyczny może uzasadniać domniemanie, że był poddany przemocy**;
- jest małoletnimi bez opieki i ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- jest osobą niepełnosprawną.

KTO WYDAJE POSTANOWIENIE O UMIESZCZENIU CUDZOZIEMCA W STRZEŻONYM OŚRODKU LUB ARESZCIE DLA CUDZOZIEMCÓW?

Postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców **wydaje** na wniosek organu Straży Granicznej, który zatrzymał wnioskodawcę lub osobę, w której imieniu wnioskodawca występuje **sąd po wysłuchaniu osoby wnioskującej o status uchodźcy lub osoby, w której imieniu występuje**.

UWAGA !!!

Sąd powiadamia wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, w języku dla nich zrozumiałym o przyczynach umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla **CUDZOZIEMCÓW** i o przysługujących im prawach, w tym o możliwości złożenia zażalenia na postanowienie, o umieszczeniu wnioskodawcy lub w osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, oraz o prawie do skorzystania z pomocy adwokata lub radcy prawnego.

CZY SĄD RÓWNIEŻ MOŻE ZASTOSOWAĆ ŚRODKI ALTERNATYWNE DO UMIESZCZENIA W OŚRODKU STRZEŻONYM?

TAK.

Nawet jeśli organ Straży Granicznej uznał, że cudzoziemiec musi być bezwzględnie umieszczony w strzeżonym ośrodku, gdyż nie zachodzi możliwość zastosowania wobec niego środków alternatywnych do umieszczenia w ośrodku strzeżonym **sąd, każdorazowo rozpatrując wniosek o umieszczenie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania środków alternatywnych do umieszczenia w strzeżonym ośrodku**.

CZY MOŻNA SIĘ ODWOŁAĆ OD POSTANOWIENIA SĄDU O ZASTOSOWANIU ŚRODKÓW ALTERNATYWNYCH DO UMIESZCZENIA W STRZEŻONYM OŚRODKU?

TAK.

Na postanowienie sądu o zastosowaniu środków alternatywnych do umieszczenia w strzeżonym **ośrodku przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.**

Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

CZY CZAS POBYTU W STRZEŻONYM OŚRODKU LUB ARESZCIE DLA CUDZOZIEMCÓW MOŻE ZOSTAĆ PRZEDŁUŻONY?

TAK.

Przedłużenie okresu pobytu w strzeżonym ośrodku może nastąpić **na mocy postanowienia sądu w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców**, jeżeli:

- **cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy** okres pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców **przedłuża się o 90 dni**, licząc od dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o nadanie statusu uchodźcy w przypadku, gdy zachodzą okoliczności:
  - jeżeli istnieje konieczność ustalenia lub weryfikacji ich tożsamości;
  - w celu zebrania z ich udziałem informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których uzyskanie bez zatrzymania byłoby niemożliwe - w przypadku istnienia znacznego prawdopodobieństwa ich ucieczki;
  - celu wydania lub wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, gdy:
    - wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, toczy się postępowanie w sprawie zobowiązania do powrotu,
    - gdy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, została wydana decyzja o zobowiązaniu do powrotu, a

wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, mieli uprzednio możliwość złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i istnieje uzasadnione przypuszczenie, że wniosek ten został złożony jedynie w celu opóźnienia wydania albo opóźnienia lub uniemożliwienia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;

- o w przypadku gdy **wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;**

- o **w przypadku gdy** cudzoziemcy mają być przekazani do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i **istnieje znaczne prawdopodobieństwo ucieczki wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, a natychmiastowe przekazanie ich do innego państwa członkowskiego nie jest możliwe.**

- **postępowanie w sprawie udzielenia międzynarodowej ochrony nie zostało zakończone decyzją ostateczną się w terminie 60 dni od umieszczenia w strzeżonym ośrodku** i nadal zachodzi którakolwiek z okoliczności stanowiących podstawę do umieszczenia w strzeżonym ośrodku (patrz pytanie 0-0).

WYJĄTEK: jeżeli **postępowanie w sprawie udzielenia międzynarodowej ochrony nie zakończyło się w terminie 90 dni od przedłużenia pobytu w strzeżonym ośrodku w związku ze złożeniem wniosku o udzielenie międzynarodowej ochrony**

- o sąd może przedłużyć okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców **na czas określony, niezbędny do wydania takiej decyzji.**

UWAGA 1 !!!

Sąd nie przedłuża pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, **w przypadku gdy postępowanie istotne z punktu widzenia**

- **ustalenia lub weryfikacji tożsamości cudzoziemca;**
- w przypadku istnienia znacznego prawdopodobieństwa ich ucieczki **-zebrania z udziałem cudzoziemca informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej,** a których uzyskanie bez zatrzymania byłoby niemożliwe;
- **wydania lub wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;**
- **istnienia znacznego prawdopodobieństwa ucieczki wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w sytuacji, gdy natychmiastowe przekazanie ich do innego państwa członkowskiego nie jest możliwe**

nie zostało zakończone, a opóźnienie w tym postępowaniu nie wynika z przyczyn leżących po stronie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.

UWAGA 2!!!

Sąd, rozpatrując wniosek o przedłużenie okresu pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia zawsze, czy istnieje możliwość zastosowania środków alternatywnych do umieszczenia w strzeżonym ośrodku.

NA JAK DŁUGO SĄD MOŻE ORZEC UMIESZCZENIE CUDZOZIEMCA W STRZEŻONYM OŚRODKU LUB ARESZCIE DLA CUDZOZIEMCÓW?

Sąd **może** orzec umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców na okres **do 60 dni**.

JAKI JEST MAKSYMALNY CZAS NA JAKI CUDZOZIEMIEC MOŻE BYĆ UMIESZCZONY W STRZEŻONYM OŚRODKU W ZWIĄZKU Z UBIEGANIEM SIĘ O OCHRONĘ MIĘDZYNARODOWĄ?

Okres pobytu w strzeżonym ośrodku i areszcie dla cudzoziemców, o którym mowa w **nie może przekroczyć 6 miesięcy**.

PAMIĘTAJ jednak, że wskazany okres maksymalny dotyczy wyłącznie umieszczenia Cię w ośrodku strzeżonym w związku z ubieganiem się o ochronę międzynarodową. Oznacza to, że w przypadku wszczęcia w Twojej sprawie w trakcie przebywania w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców postępowania w sprawie zobowiązania Cię do powrotu Twój pobyt w strzeżonym ośrodku może zostać przedłużony na podstawie przepisów ustawy o cudzoziemcach. W takiej sytuacji okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców nie może przekroczyć 6 miesięcy, przy czym każde kolejne postanowienie sądu w tej sprawie wydaje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Po upływie 6-miesięcznego okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców pobyt ten może być przedłużony na czas określony, nie dłuższy niż 12 miesięcy, w przypadku gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że okres wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ulegnie przedłużeniu, oraz gdy:

- cudzoziemiec, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, nie współpracuje z organem Straży Granicznej w zakresie wykonania tej decyzji lub
- wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest tymczasowo niemożliwe z powodu opóźnień w uzyskaniu od państw trzecich dokumentów niezbędnych do tego celu.

KTO WYDAJE POSTANOWIENIE W SPRAWIE PRZEDŁUŻENIA OKRESU POBYTU W STRZEŻONYM OŚRODKU LUB ARESZCIE DLA CUDZOZIEMCÓW?

Postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców **wydaje, na wniosek** organu **Straży Granicznej, sąd rejonowy, właściwy dla siedziby tego organu.**

CZY MOGĘ PONOWNIE ZOSTAĆ UMIESZCZONY W OŚRODKU STRZEŻONYM?

NIE.

Jeżeli w trakcie postępowania o udzieleniu międzynarodowej ochrony **byłeś w ośrodku strzeżonym przez okres 6 miesięcy i zostałeś z niego zwolniony NIE MOŻESZ być ponownie umieszczony w ośrodku strzeżonym w związku z ubieganiem się o ochronę międzynarodową.**

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że maksymalny 6-miesięczny czas pobytu w strzeżonym ośrodku dotyczy tylko pobytu, który pozostaje w związku z ubieganiem się przez Ciebie o międzynarodową ochronę. Jeżeli po wydaniu ostatecznej decyzji w sprawie o udzielenie międzynarodowej ochrony zajdą przesłanki do umieszczenia Cię w strzeżonym ośrodku w związku:

- z istnieniem prawdopodobieństwa wydania decyzji o zobowiązaniu Cię do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu;
- z tym, że wydano Ci decyzję o zobowiązaniu do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu;

- nie opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu do powrotu, a natychmiastowe wykonanie tej decyzji nie będzie możliwe, lub
- nie wywiązywaniem się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu środków alternatywnych do umieszczenia w ośrodku strzeżonym

sąd przy ustalaniu długości pobytu w strzeżonym ośrodku nie będzie brał pod uwagę, że przebywał w strzeżonym ośrodku przez okres 6 miesięcy w trakcie postępowania o udzielenie międzynarodowej ochrony.

JAKIE PRAWA MA MIESZKANIEC STRZEŻONEGO OŚRODKA LUB ARESZTU DLA CUDZOZIEMCÓW?

Mieszkający w ośrodku ma prawo do:

- kontaktu korespondencyjnego lub telefonicznego z organizacjami, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców (patrz: tabela na końcu broszury),
- osobistego kontaktu z przedstawicielem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców lub organizacji, do której zadań statutowych należą sprawy uchodźców, oraz z podmiotem świadczącym pomoc prawną,
- korzystania z gwarancji procesowych wskazanych w pytaniu: 0.

CZY MOŻLIWE JEST ZABRONIENIE OSOBISTEGO KONTAKTOWANIA SIĘ OSOBY UMIESZCZONEJ W STRZEŻONYM OŚRODKU LUB ARESZCIE DLA CUDZOZIEMCÓW ORGANIZACJAMI ZAJMUJĄCYMI SIĘ ŚWIADCZENIEM POMOCY UCHODźCOM?

TAK.

Kierownik strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusz odpowiadający za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców wydalenia może ograniczyć lub całkowicie wyłączyć możliwość osobistego kontaktu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, z:

- przedstawicielem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców,
- organizacją, do której zadań statutowych należą sprawy uchodźców,
- z podmiotem świadczącym pomoc prawną

w sytuacji, **gdy wymaga tego konieczność:**

- zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- przestrzegania postanowień regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

CZY MIESZKANIEC STRZEŻONEGO OŚRODKA LUB ARESZTU DLA CUDZOZIEMCÓW MOŻE ODWOŁAĆ SIĘ OD DECYZJI O OGRANICZENIU LUB CAŁKOWITYM WYŁĄCZENIU MOŻLIWOŚCI OSOBISTEGO KONTAKTU Z ORGANIZACJAMI MAJĄCYMI ZA ZADANIE POMOC UCHODźCOM?

NIE.

Rozstrzygnięcie kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza odpowiadającego za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców **jest ostateczne.**

CZY ISTNIEJE MOŻLIWOŚĆ WCZEŚNIEJSZEGO ZWOLNIENIA ZE STRZEŻONEGO OŚRODKA LUB ARESZTU DLA CUDZOZIEMCÓW?

TAK.

Cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców zwalnia się na podstawie:

- **decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, jeżeli:**
  - o z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca i osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, z dużym

prawdopodobieństwem **spełniają warunki nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej,**

- **pobyt** wskazanych osób na terytorium Polski **nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego,**
- osoby te:
  - **nie popełniły zbrodni** przeciwko pokojowi, zbrodni wojennej lub zbrodni przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego,
  - **nie są winne działań sprzecznych z celami i zasadami** Narodów Zjednoczonych
  - przed złożeniem wniosku o nadanie statusu uchodźcy **nie popełniły** poza terytorium Polski **zbrodni o charakterze innym niż polityczny;**
- **nie istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że osoby te podlegały albo w inny sposób brały udział w popełnieniu tych zbrodni lub czynów**

Może to nastąpić **na wniosek zainteresowanych lub z urzędu.**

- **postanowienia organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w razie:**
  - ustania przyczyn uzasadniających stosowanie tych środków;
  - stwierdzenia, że zachodzą okoliczności mogące spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia cudzoziemca;
  - stwierdzenia innych okoliczności niż mogące spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia cudzoziemca, uniemożliwiających zastosowanie umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
  - wydania cudzoziemcowi zaświadczenia, że jest ofiarą handlu ludźmi;
  - zastosowania wobec cudzoziemca tymczasowego aresztowania albo innego środka prawnego skutkującego pozbawieniem wolności.

CZY PRZYSŁUGUJE ODWOŁANIE OD DECYZJI SZEFA URZĘDU O ODMOWIE UWZGLĘDNIENIA WNIOSKU O ZWOLNIENIE ZE STRZEŻONEGO OŚRODKA LUB Z ARESZTU DLA CUDZOZIEMCÓW?

TAK.

Od decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców wnioskodawcy przysługuje odwołanie **w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.**

Odwołanie wnosi się **do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców (Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa), za pośrednictwem kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza odpowiadającego za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców.**

CZY MOŻNA SIĘ ODWOŁAĆ OD POSTANOWIENIA STRAŻY O ODMOWIE UWZGLĘDNIENIA WNIOSKU O ZWOLNIENIE CUDZOZIEMCA ZE STRZEŻONEGO OŚRODKA LUB Z ARESZTU DLA CUDZOZIEMCÓW?

TAK.

Na postanowienie organu Straży Granicznej o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla **cudzoziemców przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.**

Zażalenie wnosi się **do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, za pośrednictwem organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.**

UWAGA !!!

Zażalenie przysługuje **tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej 1 miesiąca od dnia wydania postanowienia w przedmiocie:**

- **umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku** lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców,
- **przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku** lub w areszcie dla cudzoziemców,
- **zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka** lub z aresztu dla cudzoziemców.

Organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, **niezwłocznie przekazuje zażalenie do sądu rejonowego.**

Sąd rozpoznaje zażalenie w terminie 7 dni.

CZY PO ZWOLNIENIU ZE STRZEŻONEGO OŚRODKA BĘDĘ MÓGŁ SWOBODNIE ZMIENIAĆ MIEJSCE ZAMIESZKANIA?

NIE.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może, w drodze decyzji, nakazać wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, zwolnionym ze strzeżonego ośrodka, **przebywanie w określonym miejscu pobytu lub określonej miejscowości, których bez jego zezwolenia nie mogą opuszczać.**

Nakaz taki **obowiązuje do dnia, w którym decyzja w sprawie nadania statusu uchodźcy stanie się ostateczna.**

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może także **zobowiązać** wymienione osoby **do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji.**

CZY MOŻNA WYDAĆ NAKAZ PRZEBYWANIA W OKREŚLONYM MIEJSCU OSOBOM, KTÓRE NIE MOGĄ BYĆ UMIESZONE W STRZEŻONYM OŚRODKU?

TAK.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może, **w drodze decyzji nakazać**, osobom nieumieszczonym w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców z przyczyn wskazanych w pytaniu 139, **przebywanie w określonym miejscu pobytu lub miejscowości, których bez jego zezwolenia nie mogą opuszczać.**

Zobowiązanie to obowiązuje do dnia wydania decyzji ostatecznej w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy.

Osoby takie mogą zostać również zobowiązane do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji.

CZY PO OPUSZCZENIU STRZEŻONEGO OŚRODKA MOGĘ ZAMIESZCZAĆ W OŚRODKU DLA CUDZOZIEMCÓW O CHARAKTERZE OTWARTYM?

TAK.

Jeżeli postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie zostało zakończone decyzją ostateczną organ Straży Granicznej przekaże Ci **w języku dla Ciebie zrozumiałym, informację o adresie ośrodka recepcyjnego, w którym możesz zamieszkać.**

PAMIĘTAJ, że **MUSISZ się stawić we wskazanym ośrodku w terminie maksymalnie 2 dni od dnia zwolnienia ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.**

UWAGA !!!

W przypadku gdy jesteś:

- osobą niepełnosprawną,
- w podeszłym wieku,
- samotnie wychowującą dziecko,
- kobietą ciężarną

organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu tej osoby zapewni Ci transport do ośrodka recepcyjnego oraz, w uzasadnionych przypadkach, wyżywienie podczas tego transportu.

CZY W TRAKCIE POSTĘPOWANIA O UDZIELENIE MI OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ
MOGĘ UDAĆ SIĘ DO INNEGO KRAJU UNII EUROPEJSKIEJ?

NIE!

W trakcie postępowania w sprawie o udzielenie Ci w Polsce ochrony międzynarodowej nie możesz opuścić terytorium Polski. Opuszczenie terytorium Polski będzie wiązało się z umorzeniem (zakończeniem) postępowania w sprawie udzielenia Ci ochrony międzynarodowej w Polsce.

Jeśli w trakcie trwania postępowania w sprawie o udzielenie Ci w Polsce ochrony międzynarodowej udasz się do innego kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen po ustaleniu przez władze tego kraju, że wcześniej przebywałeś w Polsce zostaniesz przekazany z powrotem do Polski w ramach tzw. „postępowania dublińskiego”.

PAMIĘTAJ, że w takim wypadku Straż Graniczna może wnioskować o umieszczenie Cię w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, a następnie wydać Ci decyzję o zobowiązaniu Cię do powrotu do kraju pochodzenia bez wskazania Ci czasu na dobrowolne opuszczenie Polski. Oznacza to, że zostaniesz deportowany z Polski przymusowo oraz, że będzie orzeczony w Twojej sprawie zakaz wjazdu do Polski i strefy Schengen na określony w decyzji czas.

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że również po uzyskaniu decyzji o odmowie udzielenia Ci w Polsce ochrony międzynarodowej nie możesz pojechać do innego kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen. Również wówczas zostaniesz przekazany z powrotem do Polski.

CO OZNACZA POPULARNE OKREŚLENIE „POSTĘPOWANIE DUBLIŃSKIE”?

„Postępowanie dublińskie” jest to postępowanie mające na celu ustalenie państwa Unii Europejskiej, które zgodnie z przepisami unijnymi jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku cudzoziemca o udzielenie mu ochrony międzynarodowej. Ma ono na celu uniknięcie sytuacji, kiedy to kilka krajów Unii rozpatruje wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej tej samej osobie.

Najczęściej postępowanie jest wszczynane z urzędu (bez konieczności składania wniosku) w chwili, w której państwo, na terytorium którego się znajdujesz ustali, że wcześniej:

- osobiście złożyłeś wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym kraju Unii Europejskiej,
- inni członkowie Twojej najbliższej rodziny (np. mąż, żona, dzieci, rodzice dziecka niepełnoletniego) złożyli taki wniosek w innym kraju Unii Europejskiej;
- posiadasz wizę/ prawo pobytu albo przebywałeś przed złożeniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym kraju Unii Europejskiej.

PAMIĘTAJ, decyzję o przekazaniu Cię do innego kraju podejmuje państwo na terenie, którego się znajdujesz, a nie państwo, do którego masz się udać. Oznacza to, że jeśli masz być przekazany z innego kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen (np. Niemiec) do Polski, to w tym innym kraju (np. w Niemczech) powinieneś otrzymać decyzję o przekazaniu do Polski, od której masz prawo się odwołać do tamtejszych władz. Polska nie ma uprawnienia do rozpatrywania odwołań o decyzji innych państw!

Jeśli zostałeś już przekazany z powrotem do Polski możesz złożyć prośbę o powrót do kraju, w którym przebywałeś (np. Niemiec), ale **PAMIĘTAJ**, że nie jest to decyzja Polski, tylko tego innego kraju.

PRZYJECHAŁEM DO POLSKI Z INNEGO KRAJU CZŁONKOWSKIEGO UNII EUROPEJSKIEJ. CZY MA TO ZNACZENIE Z PERSPEKTYWY PROCEDURY O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ?

TAK.

W takim wypadku państwem właściwym dla rozpatrzenia Twojego wniosku będzie to **państwo, które było pierwszym państwem członkowskim, do którego przyjechałeś.**

JESTEM NIEPEŁNOLETNI, A W POLSCE NIE PRZEBYWA ŻADEN Z MOICH OPIEKUNÓW PRAWNYCH. CZŁONKOWIE MOJE RODZINY PRZEBYWAJĄ ZGODNIE Z PRAWEM W INNYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM UNII EUROPEJSKIEJ. MOGĘ DO NICH DOŁĄCZYĆ?

TAK.

W przypadku, gdy jesteś niepełnoletni, a w Polsce nie przebywa żaden z Twoich opiekunów prawnych, **państwem członkowskim odpowiedzialnym za rozpatrywanie Twojego wniosku jest to państwo, w którym członek Twojej rodziny przebywa zgodnie z prawem.**

WARUNEK: rozwiązanie takie leży w Twoim najlepszym interesie

CZŁONEK MOJEJ RODZINY MA STATUS UCHODźCY W INNYM KRAJU CZŁONKOWSKIM UNII EUROPEJSKIEJ. CZY MA TO ZNACZENIE Z PERSPEKTYWY PROCEDURY O NADANIE STATUSU UCHODźCY?

TAK.

W takim przypadku, (jeśli sobie tego życzysz) **właściwe do rozpatrzenia sprawy jest państwo członkowskie, w który legalnie przebywa Twoja rodzina.**

POSIADAM WAŻNY DOKUMENT STAŁEGO POBYTU / WIZĘ WYDANY PRZEZ PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE UNII EUROPEJSKIEJ. CZY TO PAŃSTWO BĘDZIE WŁAŚCIWE DO ROZPATRZENIA MOJEGO WNIOSKU?

TAK.

PRZYBYŁEM NA TERYTORIUM UNII EUROPEJSKIEJ NIELEGALNIE. JAKIE PAŃSTWO BĘDZIE WŁAŚCIWE DO ROZPATRZENIA MOJEGO WNIOSKU?

Jeżeli ubiegając się o nadanie statusu uchodźcy:

- przekroczyłeś niezgodnie z przepisami prawa granicę jakiegoś państwa członkowskiego,
- przekroczenie nastąpiło drogą:
  - o lądową

- o morską
- o powietrzną
- przybyłeś z państwa trzeciego

odpowiedzialne za rozpatrywanie Twojego wniosku o nadanie statusu uchodźcy jest to państwo członkowskie, do którego w ten sposób wjechałeś.

UWAGA !!!

Odpowiedzialność ta **wygasa z upływem dwunastu miesięcy od dnia, kiedy nastąpiło nielegalne przekroczenie granicy.**

PO OTRZYMANIU DECYZJI O ODMOWIE UDZIELENIA MI OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ WYJECHAŁEM Z TERYTORIUM STREFY SCHENGEN I UNII EUROPEJSKIEJ. JAKIE PAŃSTWO BĘDZIE ODPOWIEDZIALNE ZA ROZPATRZENIE MOJEGO WNIOSKU?

Za rozpatrzenie Twojego wniosku o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej będzie rozpatrywało państwo, w którym poprzednio ubiegałeś się o ochronę międzynarodową. Wyjątek stanowi sytuacja, kiedy przebywałeś poza strefą Schengen i Unią Europejską dłużej niż 3 miesiące. Wówczas wniosek rozpatrywać będzie kraj, do którego przyjechałeś i w którym złożyłeś wniosek o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej.

ROZDZIAŁ II- PRZESIEDLENIE I RELOKACJA

CO TO JEST „PRZESIEDLENIE”?

Przesiedlenie **to przeniesienie cudzoziemca, który spełnia warunki do nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej z kraju trzeciego na terytorium Polski w celu nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej.**

CO TO JEST „RELOKACJA”?

Relokacja to **przemieszczenie cudzoziemca objętego ochroną międzynarodową z innego państwa członkowskiego do Polski**. Następuje to w ramach podziału odpowiedzialności i solidarności między państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

CHCĘ OTRZYMAĆ W POLSCE STATUS UCHODźCY W RAMACH PRZESIEDLENIA LUB RELOKACJI. GDZIE MOGĘ ZŁOŻYĆ ODPOWIEDNI WNIOSEK?

Powinieneś złożyć wniosek o nadanie statusu uchodźcy **do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców za pośrednictwem funkcjonariusza Straży Granicznej**, delegowanego do wykonania zadania poza granicami państwa, który został upoważniony do przyjęcia takiego wniosku przez komendanta oddziału Straży Granicznej obejmującego terytorialnym zasięgiem działania m.st. Warszawę.

GDZIE BĘDZIE SIĘ ODBYWAŁO MOJE PRZESŁUCHANIE?

Twoje przesłuchanie w celu wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, odbędzie się **w miejscu Twojego pobytu**.

DZIAŁ VII – OTRZYMAŁEM OSTATECZNĄ DECYZJĘ – CO DALEJ? ROZDZIAŁ I – WIADOMOŚCI WSTĘPNE

OTRZYMAŁEM STATUS UCHODźCY. CZY MIMO TO POLSKIE WŁADZE MOGĄ
DOKONAĆ MOJEJ EKSTRADYJCJI?

TAK.

Sam fakt nadania statusu uchodźcy **nie stanowi przeszkody do wydania cudzoziemca władzom innego państwa.**

Nie możesz być jednak wydalony do kraju, gdzie Twojemu **życiu lub wolności** zagrażałoby **niebezpieczeństwo ze względu na Twoją rasę, religię, obywatelstwo, przynależność do określonej grupy społecznej lub przekonania polityczne.**

WYJĄTEK: zasada ta **nie obowiązuje uchodźcy**, co do którego istnieją podstawy, aby uznać go **za groźnego dla bezpieczeństwa państwa polskiego lub który będąc skazanym prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne zbrodnie stanowi niebezpieczeństwo dla społeczeństwa polskiego.**

ROZDZIAŁ II – POSTĘPOWANIE W SPRAWIE ZOBOWIĄZANIA CUDZOZIEMCA DO POWROTU DO KRAJU POCHODZENIA

W JAKIM TRYBIE JEST WSZCZYNANE POSTĘPOWANIE W SPRAWIE ZOBOWIĄZANIA
CUDZOZIEMCA DO POWROTU DO KRAJU POCHODZENIA?

Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu jest wszczynane z urzędu tzn. nie musisz składać żadnego wniosku aby rozpocząć postępowanie.

Straż Graniczna wszczyna postępowanie w szczegółowo określonych ustawami sytuacjach np. jeśli nie opuścisz terytorium Polski w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji Rady do Spraw Uchodźców o odmowie nadania Ci statusu uchodźcy i odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej.

W przypadku gdy **przed upływem terminu** cudzoziemiec **powiadomi na piśmie Szefa Urzędu** do Spraw Cudzoziemców **o zamiarze dobrowolnego powrotu**, termin ten ulega **przedłużeniu do dnia, w którym cudzoziemiec powinien wyjechać z terytorium Polski w sposób zorganizowany przez Szefa Urzędu do Spraw Uchodźców.**

CO TO JEST DEPORTACJA?

Deportacja jest to **czynność faktyczna polegająca na niezwłocznym odstawieniu cudzoziemca do granicy państwa.**

Może nastąpić **na podstawie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu**, gdy cudzoziemiec nie wykonał orzeczonego względem niego obowiązku opuszczenia Polski.

JAKIE ROZSTRZYGNIĘCIA ZAWIERA DECYZJA W SPRAWIE ZOBOWIĄZANIA CUDZOZIEMCA DO POWROTU?

Straż Graniczna bada, czy zachodzą w Twojej sprawie względy humanitarne, z powodu których powinieneś zostać w Polsce.

W sytuacji, gdy nie znaleziono takich powodów Straż Graniczna wskazuje Ci termin w jakim powinieneś opuścić Polskę – jest to tzw. termin dobrowolnego powrotu, który wynosi od 15 do 30 dni, liczony od dnia doręczenia decyzji.

UWAGA !!!

Nie wskazuje się terminu dobrowolnego powrotu cudzoziemca, gdy:

- istnieje prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca lub
- wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Oznacza to, że powinieneś wykonać decyzję natychmiast po jej otrzymaniu.

PAMIĘTAJ, że oceniając prawdopodobieństwo ucieczki, bierze się pod uwagę, w szczególności, czy cudzoziemiec:

- zadeklarował niepodporządkowanie się obowiązkom wynikającym z otrzymania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
- nie dysponuje dokumentami poświadczającymi jego tożsamość, lub
- przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa, lub

- wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub do Systemu Informacyjnego Schengen do celu odmowy wjazdu.

PAMIĘTAJ, że jeśli w trakcie trwania postępowania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej lub po uzyskaniu decyzji negatywnej udałeś się do innego kraju Unii Europejskiej/ strefy Schengen to Straż Graniczna może wydać w Twojej sprawie decyzję o zobowiązaniu do powrotu bez określania terminu do dobrowolnego powrotu.

W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu Straż Graniczna wskazuje Ci również przez jaki czas nie możesz powrócić do Polski i strefy Schengen (tzw. zakaz wjazdu na terytorium Polski i innych krajów strefy Schengen). W przypadku cudzoziemców, którym wydano decyzję o zobowiązaniu do powrotu w związku z nieopuszczeniem Polski w terminie 30 dni od otrzymania negatywnej decyzji Rady zakaz wjazdu orzekany jest na okres od 6 miesięcy do 3 lat w zależności od decyzji Straży Granicznej.

CO TO JEST ZGODA NA POBYT ZE WZGLĘDÓW HUMANITARNYCH I KIEDY JĄ MOGĘ OTRZYMAĆ W POLSCE?

Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych, to **instytucja ochrony przed wydaleniem**.

Możesz otrzymać zgodę na pobyt ze względów humanitarnych na terytorium Polski, **jeżeli zobowiązanie Cię do powrotu:**

- **mogłoby nastąpić jedynie do kraju, w którym:**
  - zagrożone byłoby Twoje:
    - prawo do życia,
    - prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego;
  - **mógłbyś:**
    - zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu;
    - być zmuszony do pracy;

- pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego;
  - być ukarany bez podstawy prawnej;
- **naruszałoby:**
    - prawo do życia rodzinnego
    - prawa dziecka w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu;

KTO WYDAJE DECYZJĘ O UDZIELENIU ZGODY NA POBYT ZE WZGLĘDÓW HUMANITARNYCH?

DECYZJĘ W SPRAWIE UDZIELENIA ZGODY NA POBYT ZE WZGLĘDÓW HUMANITARNYCH WYDAJE **KOMENDANT ODDZIAŁU STRAŻY GRANICZNEJ LUB KOMENDANT PLACÓWKI STRAŻY GRANICZNEJ.**

UWAGA !!!

W przypadku gdy **okoliczność uzasadniająca przyznanie zgody na pobyt ze względów humanitarnych wyjdą na jaw:**

- **w postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu** - o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych **rozstrzyga się w decyzji kończącej to postępowanie,**
- **po wydaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez organ drugiej instancji albo w związku z koniecznością wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej** - z urzędu **wszczywa się odrębne postępowanie.**

CZY MOŻNA ODMÓWIĆ ZGODY NA POBYT ZE WZGLĘDÓW HUMANITARNYCH?

TAK.

Cudzoziemcowi odmawia się zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeśli:

- **istnieją poważne podstawy, aby sądzić że:**
  - **popelnił:**

- **zbrodnię** przeciwko pokojowi;
- zbrodnię wojenną,
- zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu przepisów prawa międzynarodowego;
- **jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych;**
- **podlegał albo w inny sposób brał udział** w popełnieniu wskazanych wyżej **zbrodni lub czynów;**

UWAGA!!!

Cudzoziemcowi, który popełnił inny czyn uznany przez prawo polskie za przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności, można odmówić udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeśli opuścił on kraj pochodzenia wyłącznie w celu uniknięcia kary.

- **popełnił, na terytorium Polski, zbrodnię lub popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią** według prawa polskiego;
- **stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;**

CZY MOŻNA COFNAĆ ZGODĘ NA POBYT ZE WZGLĘDÓW HUMANITARNYCH?

TAK.

Cudzoziemcowi **cofa się zgodę na pobyt** ze względów **humanitarnych** w przypadku gdy:

- **okoliczności, z powodu których zgoda została udzielona:**
  - przestały istnieć;
  - zmieniły się w taki sposób, że zgoda nie jest już wymagana;
- **okoliczności uzasadniające odmowę** udzielenia zgody **powstały po jej udzieleniu;**

- wyjdzie na jaw, że **cudzoziemiec zataił informacje lub dokumenty albo przedstawił fałszywe informacje lub dokumenty o istotnym znaczeniu dla udzielenia zgody;**
- **cudzoziemiec opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**
- **cudzoziemiec powrócił do kraju pochodzenia.**

CZY ZGODA NA POBYT HUMANITARNY MOŻE WYGASNAĆ?

TAK.

Zgoda na pobyt tolerowany **wygasza z mocy prawa z dniem:**

- **nadania Ci statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;**
- **nabycia przez Ciebie obywatelstwa polskiego;**
- **zawiadomienia przez Ciebie, na piśmie, organu Straży Granicznej o **zrzeczeniu się prawa do korzystania ze zgody na pobyt ze względów humanitarnych;****
- **uzyskania przez Ciebie zezwolenia na zamieszkanie na pobyt stały.**

CZY W TRAKCIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE O ZOBOWIĄZANIE DO POWROTU MOGĘ SKŁADAĆ WNIOSKI DOWODOWE?

TAK.

W trakcie trwania postępowania w sprawie o zobowiązanie do powrotu możesz, aż do wydania decyzji składać wszystkie dowody, które potwierdzają, że w Twojej sprawie zaszyły przesłanki do udzielenia Ci zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

PAMIĘTAJ, że masz obowiązek złożenia dowodów w języku polskim. Jeśli posiadasz dokumenty sporządzone w języku obcym i nie składałeś ich do urzędu w trakcie postępowania w sprawie o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej musisz na własny koszt zrobić ich tłumaczenie przysięgłe. Jeśli złożyłeś te dokumenty do postępowania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej wystarczy, że poinformujesz o tym fakcie Straż Graniczną – urząd miał bowiem obowiązek zrobić ich urzędowe tłumaczenie na potrzeby postępowania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej.

PAMIĘTAJ, że w trakcie postępowania w sprawie o zobowiązanie do powrotu będziesz ponownie przesłuchiwany. W przypadku jeśli nie znasz języka polskiego w przesłuchaniu będzie uczestniczył tłumacz, za którego usługi zapłaci Straż Graniczna.

CZY PRZYSŁUGUJE MI JAKIŚ POLSKI DOKUMENT TOŻSAMOŚCI?

TAK.

Otrzymasz **kartę pobytu**.

KTO WYDAJE I WYMIENIA KARTĘ POBYTU?

Kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, **któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych**:

- **wydaje - komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił tej zgody,**
- **wymienia lub odmawia jej wymiany - komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.**

JAK DŁUGO JEST WAŻNA KARTA POBYTU?

Karta pobytu wydana cudzoziemcowi, który otrzymał zgodę na pobyt **ze względów humanitarnych** jest ważna **2 lata od daty jej wydania**.

CO TO JEST POBYT TOLEROWANY?

Pobyt tolerowany, to instytucja ochrony przed wydaleniem, gdy **spełnione** zostały przesłanki **uniemożliwiające wydalenie** cudzoziemca **oraz zachodzą okoliczności uniemożliwiające przyznanie pobytu ze względów humanitarnych**.

KIEDY MOGĘ OTRZYMAĆ ZGODĘ NA POBYT TOLEROWANY?

Możesz otrzymać zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Polski, **jeżeli zobowiązanie Cię do powrotu:**

- **mogłoby nastąpić jedynie do kraju:**
  - **w którym:**
    - zagrożone byłoby Twoje:
      - prawo do życia,
      - prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego;
  - **w którym mógłbyś:**
    - zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu;
    - być zmuszony do pracy;
    - pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego;
    - być ukarany bez podstawy prawnej;

UWAGA 1 !!!

Zgody na pobyt tolerowany **z wymienionych powodów udziela się TYLKO** gdy **zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych** (patrz: pytanie 199).

- jest **niewykonalne z przyczyn niezależnych od Ciebie i organu wykonującego decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu**

UWAGA 2 !!!

Nie stosuje się powyższej przesłanki, gdy **dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Polski stanowi zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego.**

- **Twoje wydalenie mogłoby nastąpić jedynie do kraju, do którego wydalenie jest niedopuszczalne** na podstawie:
  - orzeczenia sądu;
  - na podstawie rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie wydania cudzoziemca.

UWAGA 3 !!!

W tym wypadku udzielenie zgody na pobyt tolerowany następuje **WYŁĄCZNIE na TWÓJ WNIOSEK.**

UWAGA 4 !!!

Nie stosuje się powyższej przesłanki, gdy **dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Polski stanowi zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego.**

KTO UDZIELA ZGODY NA POBYT TOLEROWANY?

Zgody na pobyt tolerowany udziela komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej.

UWAGA!!!

W przypadku gdy **okoliczność uzasadniająca przyznanie zgody na pobyt tolerowany wyjdą na jaw:**

- **w postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu** - o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany **rozstrzyga się w decyzji kończącej to postępowanie,**
- **po wydaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez organ drugiej instancji albo w związku z koniecznością wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej** - z urzędu **wszczywa się odrębne postępowanie.**

OTRZYMAŁEM ZGODĘ NA POBYT TOLEROWANY. CZY MOGĘ TERAZ SWOBODNIE ZMIENIAĆ MIEJSCE ZAMIESZKANIA?

NIE.

W decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany **zostaniesz zobowiązany do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej wskazanego w decyzji oraz do informowania tego organu o każdej zmianie miejsca pobytu.**

CZY ZGODA NA POBYT TOLEROWANY MOŻE ZOSTAĆ COFNIĘTA?

TAK.

Zgodę na pobyt tolerowany **cofa się, jeżeli:**

- **ustanie przyczyna**, dla której została ona udzielona;
- cudzoziemiec **opuścił** terytorium **Polski**;
- dalszy **pobyt cudzoziemca** może **stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego** - w przypadku, gdy zgoda na pobyt tolerowany została wydana w związku z niewykonalnością lub niedopuszczalnością wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- **cudzoziemiec, którego zobowiązano do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do wskazanego w niej organu** lub zawiadomienia tego organu o każdej zmianie miejsca pobytu **uchyla się od nałożonego na niego obowiązku** - w przypadku, gdy zgoda na pobyt tolerowany została wydana w związku z niewykonalnością lub niedopuszczalnością wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;

W JAKIEJ FORMIE ZOSTAJE COFNIĘTA ZGODA NA POBYT TOLEROWANY?

Zgoda na pobyt tolerowany zostaje **cofnięta w formie decyzji.**

KTO WYDAJE DECYZJĘ O COFNIĘCIU ZGODY NA POBYT TOLEROWANY?

Decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił zgody. W przypadku, gdy zgody udzielił Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany wydaje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

Decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany w sytuacji, gdy dalsze jej obowiązywanie mogłoby spowodować poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego wydaje się z urzędu lub na wniosek:

- Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; Szefa Agencji Wywiadu;
- Komendanta wojewódzkiego Policji.

CZY ZGODA NA POBYT TOLEROWANY MOŻE WYGASNAĆ?

TAK.

Zgoda na pobyt tolerowany **wygasa z mocy prawa z dniem:**

- **nadania Ci statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych;**
- **nabycia przez Ciebie obywatelstwa polskiego;**
- **zawiadomienia przez Ciebie, na piśmie, organu Straży Granicznej o **zrzeczeniu się prawa do korzystania ze zgody na pobyt tolerowany;****
- **uzyskania przez Ciebie zezwolenia na zamieszkanie na pobyt stały.**

KIEDY ORGAN MOŻE ORZEC O ZOBOWIĄZANIU CUDZOZIEMCA DO POWROTU?

Organ może orzec o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, jeżeli **nie istnieją okoliczności uzasadniające udzielenie ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt humanitarny albo zgody na pobyt tolerowany.**

ROZDZIAŁ III – INNE RODZAJE OCHRONY I POBYTU UDZIELANE CUDZOZIEMCOM NA TERYTORIUM POLSKI

A) AZYL

W JAKIM STANIE FAKTYCZNYM MOGĘ OTRZYMAĆ AZYL?

Możesz otrzymać azyl w Polsce, **gdy:**

- **jest to niezbędne do zapewnienia Ci ochrony oraz**
- **gdy przemawia za tym ważny interes Polski.**

W JAKI SPOSÓB WSZCZYNANE JEST POSTĘPOWANIE O NADANIE AZYLU?

Postępowanie jest wszczynane **na wniosek**.

Wniosek powinien zawierać **określenie istotnych zdarzeń będących przyczyną ubiegania się o azyl.**

CZY OSOBA POSIADAJĄCA AZYL TO UCHODźCA?

NIE.

Cudzoziemiec, któremu udzielono azylu, **nie jest uchodźcą.**

JAKĄ FORMĄ LEGALIZACJI POBYTU JEST AZYL?

Razem z otrzymaniem azylu **udziela się zezwolenia na pobyt stały.**

Zezwolenia pobyt stały cudzoziemcowi, któremu udzielono azylu, **udziela Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.** Ten sam organ **wydaje kartę pobytu.**

JAKIE SĄ MOJE OBOWIĄZKI W TRAKCIE TRWANIA PROCEDURY O UDZIELENIE AZYLU?

Jesteś obowiązany **poddać się pobraniu odcisków linii papilarnych i fotografowaniu**.

Jeżeli **składasz wniosek poza granicami Polski** - jesteś obowiązany **dołączyć do wniosku fotografię**. Dopiero **po przyjeździe do Polski** (na podstawie wizy krajowej wydawanej: w celu udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie azylu lub już po udzieleniu azylu) **musisz poddać się pobraniu odcisków linii papilarnych**.

CO SIĘ STANIE JEŚLI ODMÓWIĘ POBRANIA LINII PAPILARNYCH LUB NIE DOŁĄCZĘ FOTOGRAFII?

W takim przypadku wniosek o udzielenie azylu **pozostawia się bez rozpoznania**.

KTO WYDAJE DECYZJĘ W SPRAWIE UDZIELENIA AZYLU?

Decyzję w sprawie udzielania azylu wydaje **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców po uzyskaniu uzyskania zgody ministra właściwego do spraw zagranicznych**.

CZY W PRZYPADKU KIEDY OTRZYMAŁEM AZYL MOGĘ ZOSTAĆ ZOBOWIĄZANY DO OPUSZCZENIA TERYTORIUM POLSKI?

NIE.

Cudzoziemca, któremu udzielono azylu, nie można zobowiązać do opuszczenia terytorium Polskiej.

Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu można wydać tylko po uprzednim pozbawieniu azylu.

CZY MOGĘ BYĆ POZBAWIONY AZYLU?

TAK.

Cudzoziemca pozbawia się azylu, **jeżeli:**

- ustały przyczyny, dla których azyl został udzielony;
  - prowadzi on działalność skierowaną przeciwko obronności lub bezpieczeństwu państwa lub bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu.
-

KTO WYDAJE DECYZJĘ W SPRAWACH POZBAWIENIA AZYLU?

Decyzje w sprawach pozbawienia azylu wydaje **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców**.

B) OCHRONA CZASOWA CUDZOZIEMCÓW

KTO MOŻE OTRZYMAĆ OCHRONĘ CZASOWĄ?

Ochronę czasową mogą otrzymać **cudzoziemcy masowo przybywający do Polski, którzy opuścili swój kraj pochodzenia lub określony obszar geograficzny, z powodu:**

- obcej inwazji;
  - wojny;
  - wojny domowej;
  - konfliktów etnicznych;
  - rażącego naruszenia praw człowieka.
-

CO TO JEST PROCEDURA PRIMA FACIE?

Procedura *prima facie* jest to **procedura udzielenia ochrony czasowej**, w sytuacji, **kiedy do kraju przyjmującego napływa duża grupa osób ubiegających się o status uchodźcy**.

Ma na celu **udzielenie podstawowej ochrony i pomocy osobom potrzebującym do czasu znalezienia długotrwałego rozwiązania**. Jest to związane z brakiem możliwości indywidualnego rozpatrzenia spraw w odpowiednio szybkim czasie.

Członkowie grupy powinni spełniać warunki wymagane w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, aby być traktowanymi indywidualnie jako uchodźcy.

NA JAK DŁUGO UDZIELANA JEST OCHRONA CZASOWA?

Ochrony czasowej udziela się **do chwili, gdy możliwy stanie się powrót cudzoziemców do uprzedniego miejsca ich zamieszkania**, jednakże **nie dłużej niż na okres roku**.

Jeżeli po upływie roku **nie ustaną przeszkody** do bezpiecznego powrotu cudzoziemców do uprzedniego miejsca ich zamieszkania, **okres ochrony czasowej przedłuża się o dalsze 6 miesięcy, jednak nie więcej niż dwa razy**.

CZY MOŻNA ODMÓWIĆ CUDZOZIEMCOWI SKORZYSTANIA Z OCHRONY CZASOWEJ?

TAK.

KTO I KIEDY WYDAJE DECYZJĘ O ODMOWIE UDZIELENIA OCHRONY CZASOWEJ?

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może odmówić cudzoziemcowi skorzystania z ochrony czasowej, **jeżeli:**

- istnieją **uzasadnione podejrzenia, że:**
  - **popęłnił:**
    - **zbrodnię** przeciwko pokojowi;
    - zbrodnię wojenną;
    - zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu przepisów prawa międzynarodowego odnoszących się do tych zbrodni;

- popełnił, poza terytorium Polski, a przed przybyciem na to terytorium w celu korzystania z ochrony czasowej, zbrodnię o charakterze niepolitycznym,
- dopuścić się czynów sprzecznych z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych;
- **jego wjazd lub pobyt mogą zagrozić bezpieczeństwu państwa;**
- **został skazany prawomocnym wyrokiem za taką zbrodnię, której charakter wskazuje, że jego obecność na terytorium Polski mogłaby stanowić zagrożenie dla jej obywateli.**

JAKĄ FORMĄ LEGALIZACJI POBYTU JEST OCHRONA CZASOWA?

Po przyjeździe na terytorium Polski, jeżeli zostanie Ci przyznana ochrona czasowa, otrzymasz **zezwolenie na zamieszkanie pobyt czasowy**.

NA JAKI OKRES OTRZYMAM ZEZWOLENIE NA ZAMIESZKANIE NA CZAS OZNACZONY?

Zezwolenie jest wydawane **na okres roku**.

Jeżeli **okres ochrony czasowej został przedłużony**, **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców udziela z urzędu kolejnego zezwolenia** na pobyt czasowy na okres, na który przedłużono udzielanie ochrony czasowej i wydaje kartę pobytu.

KTO WYDAJE DECYZJĘ O UDZIELENIU ZEZWOLENIA NA POBYT CZASOWY I KARTĘ POBYTU?

Decyzję i kartę pobytu wydaje **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców**.

CZY BĘDĘ MUSIAŁ ZAPŁAĆ ZA WIZĘ, KARTĘ POBYTU, ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY?

NIE.

Za wydanie wizy wydanej w celu ubiegania się o ochronę, karty pobytu i udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy **nie pobiera się opłat.**

JAKIE MAM PRAWA W TRAKCIE PROCEDURY I PO UTRZYMANIU OCHRONY CZASOWEJ?

Przysługują Ci prawa do:

- **pouczenia** w języku dla Ciebie zrozumiałym o:
  - trybie i zasadach postępowania związanego z ochroną czasową
  - o przysługujących Ci prawach i ciążących na Tobie obowiązkach,
- **otrzymania bezpłatnej opieki medycznej,**
- **przyznania pomocy przez zakwaterowanie i wyżywienie,**
- **wykonywania pracy bez zezwolenia na pracę**
- **wykonywania działalności gospodarczej**

UWAGA !!!

Cudzoziemcowi korzystającemu z ochrony czasowej, który wykonuje pracę lub wykonuje działalność gospodarczą, **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców zapewnia opiekę medyczną i wspomnianą pomoc uwzględniając wysokość uzyskiwanego przez cudzoziemca dochodu.**

CZY JEST SPECJALNE POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU OSÓB NIEPEŁNOLETNICH, KTÓRE PRZEBYWAJĄ W POLSCE BEZ OPIEKUNÓW?

TAK.

Gdy niepełnoletniemu korzystającemu z ochrony czasowej podczas pobytu na terytorium Polski nie towarzyszy jego przedstawiciel ustawowy, **sąd właściwy ze względu na miejsce pobytu niepełnoletniego, na wniosek Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ustanawia opiekę.**

Opieka **ustaje z mocy prawa**, gdy:

- niepełnoletni opuści terytorium Polski w związku z upływem okresu, na jaki udzielona mu była ochrona czasowa;
- władzę rodzicielską będzie mógł sprawować nad nim jego przedstawiciel ustawowy.

Do czasu ustanowienia opieki przez sąd małoletniego bez opieki **umieszcza się w placówce opiekuńczo-wychowawczej.**

JAKIE MAM OBOWIĄZKI W TRAKCIE KORZYSTANIA Z OCHRONY CZASOWEJ?

Korzystając z ochrony czasowej **jesteś obowiązany poddać się:**

- pobraniu odcisków linii papilarnych i fotografowaniu,
- badaniom lekarskim oraz niezbędnym zabiegom sanitarnym ciała i odzieży.

UCIEKAJĄC NIE ZABRAŁEM ZE SOBĄ DOKUMENTÓW PODRÓŻY. CZY MOGĘ OTRZYMAĆ TAKIE DOKUMENTY WYSTAWIONE PRZEZ POLSKIE WŁADZE?

TAK.

Jeżeli:

- korzystasz z ochrony czasowej,
- nie posiadasz dokumentu podróży

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może Ci wydać polski dokument podróży.

CZAS, NA KTÓRY OTRZYMAŁEM OCHRONĘ CZASOWĄ SIĘ SKOŃCZYŁ. CO TERAZ?

Po zakończeniu okresu ochrony czasowej **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców:**

- podejmie działania mające na celu umożliwienie Ci powrotu do kraju pochodzenia lub na obszar, z którego przybyłeś,
- poinformuje Cię w języku dla Ciebie zrozumiałym o wszystkich okolicznościach, które mogą mieć znaczenie przy podjęciu przez Ciebie decyzji o powrocie do kraju pochodzenia lub na obszar, z którego przybyłeś.

CZY ZŁY STAN MOJEGO ZDROWIA W CHWILI ZAKOŃCZENIA OCHRONY CZASOWEJ MA ZNACZENIE?

W przypadku, gdy po zakończeniu ochrony czasowej Twój powrót do kraju pochodzenia lub na obszar, z którego przybyłeś, jest niemożliwy ze względu na Twój stan zdrowia, **w szczególności, gdy powodowałby konieczność przerwania leczenia szpitalnego, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców udzieli Ci zezwolenia na pobyt czasowy do czasu ustania okoliczności uniemożliwiających Ci powrót do kraju pochodzenia lub na obszar, z którego przybyłeś.**

MÓJ MAŁŻONEK/ DZIECKO KORZYSTA Z OCHRONY CZASOWEJ NA TERYTORIUM INNEGO PAŃSTWA. CZY TO COŚ ZMIENIA Z PERSPEKTYWY PROCEDURY PROWADZONEJ W MOJE SPRAWIE?

TAK.

Jeżeli Twój małżonek lub małoletnie dziecko korzystając z ochrony czasowej przebywa poza terytorium Polski, **Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców podejmuje działania mające na celu połączenie Waszej rodziny.**

CZY JEST MOŻLIWOŚĆ, ABYM ZOSTAŁ POŁĄCZONY Z INNYMI BLISKIMI MI OSOBAMI KORZYSTAJĄCYMI Z OCHRONY W INNYM PAŃSTWIE?

TAK.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców **może** podjąć działania mające na celu połączenie Cię z innymi Twoimi bliskimi krewnymi, którzy **bezpośrednio** przed Twoim przybyciem na terytorium Polski prowadzili z Tobą **wspólne** gospodarstwo domowe i pozostawali na Twoim całkowitym lub częściowym utrzymaniu.

CZY BĘDĘ MUSIAŁ ZOSTAĆ W POLSCE, A MOI BLISCY PRZYJADĄ DO MNIE, CZY ISTNIEJ MOŻLIWOŚĆ, ŻEBYM TO JA DO NICH POJECHAŁ?

Istnieje możliwość, żebyś to Ty do nich pojechał.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może wystąpić do właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej z wnioskiem o przeniesienie Cię **za Twoją zgodą** na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

JAKI JEST SKUTEK OPUSZCZENIA PRZEZE MNIE POLSKI?

Z dniem, w którym opuścisz Polskę, **traci ważność wydana Ci wiza i wygasa udzielone zezwolenie na pobyt czasowy.**

Otrzymasz jednak od Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców **przepustkę** umożliwiającą Ci wjazd do innego kraju członkowskiego Unii Europejskiej.

DZIAŁ VII - PRAWA I OBOWIĄZKI CUDZOZIEMCA, KTÓRY POSIADA STATUS UCHODźCY LUB KORZYSTA Z OCHRONY UZUPEŁNIAJĄCEJ
ROZDZIAŁ I – WIADOMOŚCI WSTĘPNE

CZY ZOSTANĘ POINFORMOWANY O PRZYSŁUGUJĄCYCH MI PRAWACH I OBOWIĄZKACH, DO KTÓRYCH JESTEM ZOBOWIĄZANY?

TAK.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców poinformuje Cię **na piśmie niezwłocznie po nadaniu Ci statusu uchodźcy lub udzieleniu ochrony** uzupełniającej, o Twoich prawach i obowiązkach.

JAKIE PRAWA MI PRZYSŁUGUJĄ?

Przysługują Ci **prawa do:**

- **udzielenia Ci pomocy w celu wspierania procesu Twojej integracji ze społeczeństwem** w trybie i na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej,
- **otrzymania świadczeń pieniężnych na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego,**
- **pobytu w mieszkaniu chronionym.**

ROZDZIAŁ II- INDYWIDUALNY PROGRAM INTEGRACYJNY DLA CUDZOZIEMCÓW, KTÓRYM UDZIELONO OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

KTO MOŻE SIĘ UBIEGAĆ O POMOC MAJĄCĄ NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI?

Każdy cudzoziemiec, który uzyskał w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą może się ubiegać o pomoc mającą na celu wspieranie procesu integracji.

KTO UDZIELA POMOCY MAJĄCEJ NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI ?

Pomocy, mającej na celu wspieranie procesu integracji cudzoziemca, udziela **starosta właściwy ze względu na Twoje miejsce zamieszkania**.

W JAKIM TRYBIE JEST UDZIELANA POMOC MAJĄCĄ NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI?

Pomoc mającą na celu wspieranie procesu integracji jest udzielana **na Twój wniosek**.

GDZIE I KOMU POWINIENEM ZŁOŻYĆ WNIOSEK W CELU UZYSKANIA POMOCY MAJĄCEJ NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI ?

Wniosek w celu uzyskania pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji składa się **do starosty, za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie**.

ILE MAM CZASU NA ZŁOŻENIE WNIOSKU W CELU UZYSKANIA POMOCY MAJĄCEJ NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI ?

Na złożenie wniosku w celu uzyskania pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji masz **TYLKO 60 DNI** od dnia uzyskania przez Ciebie w Polsce **statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej**.

Indywidualny Program
Integracyjny

TYLKO 60 dni od uzyskania pozytywnej
decyzji o nadaniu statusu uchodźcy lub
ochrony uzupełniającej

Wniosek do starosty
za pośrednictwem powiatowego
centrum pomocy rodzinie

CZY MUSZĘ ZŁOŻYĆ OSOBNY WNIOSEK W CELU UZYSKANIA POMOCY MAJĄCEJ NA
CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI DLA MAŁŻONKA I DZIECI?

NIE.

Twój **wniosek obejmuje Twoje małe dzieci oraz Twojego małżonka**, jeżeli oni również uzyskali w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

CO ZAWIERA WNIOSEK W CELU UZYSKANIA POMOCY MAJĄCEJ NA CELU
WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI?

Wniosek **powinien zawierać:**

- **pisemną deklarację o zamiarze zamieszkania na terenie określonego województwa,**
- **pisemne oświadczenie, że nie zwróciłeś się z podobnym wnioskiem na terenie innego województwa,**

- **pisemne oświadczenie** o gotowości przystąpienia przez Ciebie do uzgodnionego programu integracji.

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, żeby do wniosku **KONIECZNIE** dołączyć kopie:

- decyzji o nadaniu statusu uchodźcy,
- dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej,
- karty pobytu wydanej w związku z nadaniem statusu uchodźcy/ ochrony uzupełniającej,
- inne dokumenty będące w jego posiadaniu, które mogą pomóc w opracowaniu programu integracji.

OD KIEDY BĘDĘ OTRZYMYWAŁ POMOC MAJĄCĄ NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI ?

Pomoc przysługuje Ci **od miesiąca kalendarzowego, w którym złożyłeś wniosek.**

UWAGA !!!

Jeżeli **przebywasz w ośrodku dla cudzoziemców** ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, **pomoc przysługuje Ci od miesiąca kalendarzowego, w którym ten ośrodek opuścisz.**

CZY JAKIEŚ OSOBY NIE MOGĄ OTRZYMAĆ TAKIEJ POMOCY?

TAK.

Pomoc dla cudzoziemca **nie przysługuje cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego.**

JAK DŁUGO BĘDĘ OTRZYMYWAŁ POMOC?

Pomocy dla cudzoziemca udziela się w okresie **nie dłuższym niż 12 miesięcy**.

CO OBEJMUJE POMOC MAJĄCĄ NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI ?

Pomoc obejmuje:

- świadczenia pieniężne przeznaczone na:
  - utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność,
  - odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,
  - pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego,
- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- pomoc socjalną,
- poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo:
  - prawne,
  - psychologiczne,
  - rodzinne,
- udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami,
- inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

CZY POMOC MOŻE ZOSTAĆ WSTRZYMANA?

TAK.

Pomoc dla cudzoziemca może zostać wstrzymana w przypadku:

- **uporczywego, zawinionego niewykonywania przez cudzoziemca zobowiązań przyjętych w programie**, w tym nieusprawiedliwionej nieobecności na kursach nauki języka polskiego – **przez okres do 30 dni**;

- **wykorzystywania pomocy w sposób niezgodny z celem**, na jaki została przyznana – **przez okres do 30 dni**;
- **udzielania przez cudzoziemca nieprawdziwych informacji o swojej sytuacji życiowej** – **do czasu wyjaśnienia okoliczności udzielenia takich informacji**;
- **upływu 30 dni pobytu cudzoziemca w zakładzie opieki zdrowotnej** – **do czasu opuszczenia przez niego zakładu**;
- **wszczęcia przeciwko cudzoziemcowi postępowania karnego** – **do czasu prawomocnego zakończenia postępowania**.

CZY MOŻLIWE JEST PONOWNE PRZYWRÓCENIE WSTRZYMANEJ POMOCY?

TAK.

Realizator programu występuje do kierownika centrum pomocy o przywrócenie wstrzymanej pomocy **niezwłocznie** po powzięciu informacji o ustaniu przesłanek wstrzymujących pomoc.

KIEDY ODMAWIA SIĘ UDZIELENIA POMOCY?

Odmawia się udzielenia pomocy **w przypadku, gdy**:

- po upływie okresu wstrzymania pomocy **nie ustały przyczyny** wymienione w pytaniu 245;
- cudzoziemiec, wobec którego jest kontynuowana uprzednio wstrzymana pomoc, **ponownie dopuszcza się działań** wymienionych w pytaniu 245;
- cudzoziemiec **został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popelnione umyślnie**;
- cudzoziemiec został **pozbawiony statusu uchodźcy lub cofnięto mu ochronę uzupełniającą**.

ROZDZIAŁ III – DOKUMENTY TOŻSAMOŚCI I PODRÓŻY

DO OTRZYMANIA JAKICH DOKUMENTÓW MAM PRAWO JEŚLI NADANO MI STATUS UCHODźCY?

Masz prawo do wydania Ci następujących dokumentów po otrzymaniu **statusu uchodźcy** :

- **dokumentu podróży** przewidzianego w Konwencji Genewskiej - **ważny przez 2 lata od dnia wydania**
- **karty pobytu - ważna przez okres 3 lat od dnia wydania.**

DO OTRZYMANIA JAKICH DOKUMENTÓW MAM PRAWO JEŚLI UDZIELONO MI OCHRONY MIĘDZYKARODOWEJ?

Jeśli udzielono Ci **ochrony uzupełniającej** masz prawo do otrzymania **karty pobytu, która jest ważna przez okres 2 lat od dnia wydania.**

Równocześnie zachowujesz paszport (dokument podróży) kraju pochodzenia. Jeśli nie masz możliwości, aby go uzyskać możesz wystąpić do wojewody właściwego ze względu na miejsce Twojego zamieszkania o polski dokument podróży dla cudzoziemca.

KIEDY POWINIENEM WYMIENIĆ DOKUMENT PODRÓŻY PRZEWIDZIANY W KONWENCJI GENEWSKIEJ?

Powinieneś wymienić dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej w przypadku:

- zmiany danych w nim zamieszczonych;
- uszkodzenia w stopniu utrudniającym posługiwanie się nim lub zaistnienia innej okoliczności utrudniającej ustalenie tożsamości osoby;
- upływu terminu ważności.

KTO I W JAKIM TRYBIE DOKONUJE WYMIANY DOKUMENTÓW?

Dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej oraz kartę pobytu wydaje i wymienia **na Twój wniosek Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.**

ZGUBIŁEM MÓJ DOKUMENT PODRÓŻY / KARTĘ POBYTU. CO TERAZ?

Jeżeli utracisz dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej lub kartę pobytu, jesteś obowiązany **zawiadomić o tym Szefa Urzędu** do Spraw Cudzoziemców **w terminie 3 dni**.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców **wyda Ci nowy dokument** podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej / kartę pobytu.

Jeżeli **znajdziesz swój stary dokumentu podróży** przewidziany w Konwencji Genewskiej / kartę pobytu, a w jego miejsce wydano już nowy dokument, **musisz niezwłocznie zwrócić znaleziony dokument Szefowi Urzędu**.

CO TO JEST KARTA POBYTU?

Karta pobytu, jest to dokument, który **tak długo jak jest ważny potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Polski** oraz uprawnia go, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy.

CZY MUSZĘ ODEBRAĆ KARTĘ POBYTU OSOBIŚCIE?

TAK.

KIEDY MUSZĘ WYMIENIĆ KARTĘ POBYTU?

Musisz wymienić kartę pobytu w przypadku:

- zmiany danych w niej zamieszczonych;
- zaistnienia zmiany wyglądu utrudniającej ustalenie Twojej tożsamości;
- uszkodzenia karty w stopniu utrudniającym posługiwanie się nią;
- upływu terminu ważności karty pobytu;
- utraty lub zniszczenia karty.

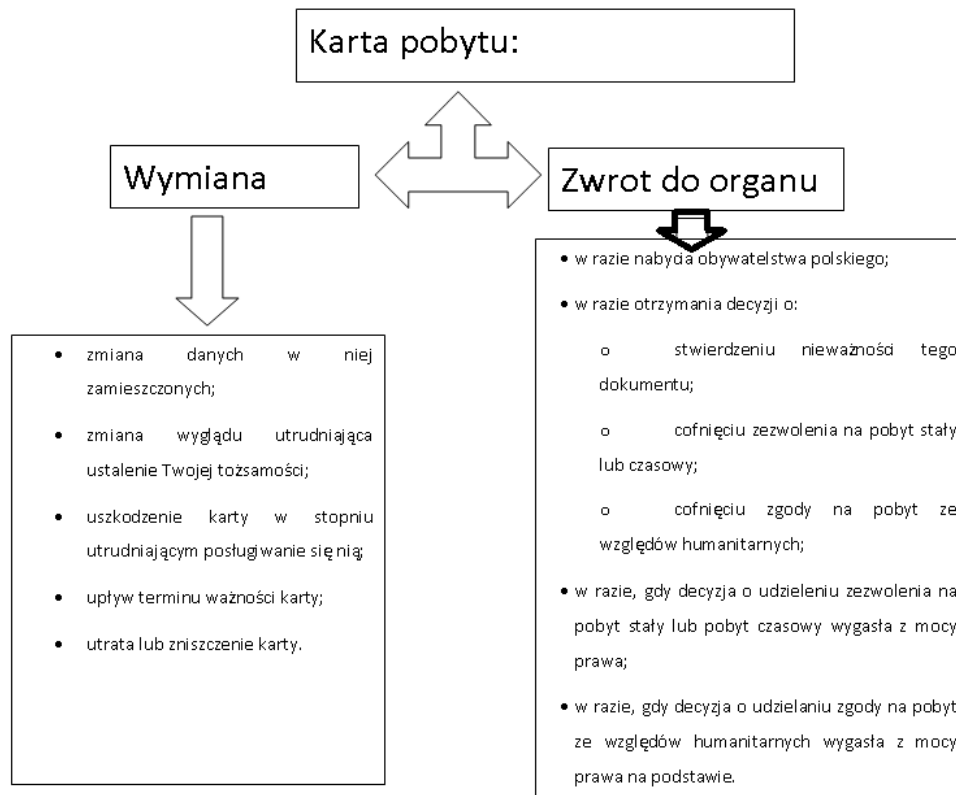

KIEDY MUSZĘ ZWRÓCIĆ KARTĘ POBYTU?

Cudzoziemiec zwraca kartę pobytu **organowi, który ją wydał, gdy:**

- nabył obywatelstwo polskie;
- wydano mu decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu;
- wydano mu decyzję o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały lub czasowy;
- wydano mu decyzję o cofnięciu zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- wydana mu decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt stały lub pobyt czasowy wygasła z mocy prawa;
- wydana mu decyzja o udzielaniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych wygasła z mocy prawa na podstawie.

ILE MAM CZASU NA ZWRÓCENIE KARTY POBYTU?

Powinieneś zwrócić kartę pobytu **niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:**

- doręczono Ci dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego,
- decyzje wymienione w pytaniu 255 stały ostateczne albo wygasły.

ROZDZIAŁ IV – STAŁY POBYT

PO JAKIM CZASIE MOGĘ UBIEGAĆ SIĘ O STAŁY POBYT?

Możesz złożyć wniosek o pobyt stały po upływie 5 lat nieprzerwanego od złożenia wniosku o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej. **PAMIĘTAJ**, że dotyczy to wniosku na podstawie, którego nadano Ci w Polsce status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej. Jeśli otrzymałeś ochronę międzynarodową dopiero w kolejnym postępowaniu w sprawie o udzielenie Ci ochrony międzynarodowej nie możesz wliczyć do pięcioletniego pobytu okresu z przed złożenia wniosku na podstawie, którego otrzymałeś ochronę międzynarodową.

CO OZNACZA „NIEPRZERWANY POBYT”?

Pobyt cudzoziemca na terytorium Polski uznaje się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy w okresach stanowiących podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały, chyba że przerwa była spowodowana:

- wykonywaniem przez cudzoziemca obowiązków zawodowych lub świadczeniem przez niego pracy poza terytorium Polski na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Polski, lub towarzyszeniem takiemu cudzoziemcowi, przez jego małżonka lub małoletnie dziecko, lub
- szczególną sytuacją osobistą wymagającą obecności cudzoziemca poza terytorium Polski i trwającą nie dłużej niż 6 miesięcy, lub
- wyjazdem poza terytorium Polski w celu odbycia praktyk lub uczestnictwa w zajęciach, przewidzianych w toku studiów w polskiej uczelni.

GDZIE MOGĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK O POBYT STAŁY?

Wniosek o pobyt stały możesz złożyć u wojewody właściwego ze względu na Twoje miejsce zamieszkania.

KIEDY ZOSTANĘ POZBAWIONY STATUSU UCHODźCY?

Odpowiedni organ **musi pozbawić** cudzoziemca statusu uchodźcy, jeżeli **po nadaniu statusu uchodźcy stwierdził, że cudzoziemiec:**

- **dobrowolnie** ponownie **przyjął ochronę państwa**, którego jest obywatelem;

np. wyjechałeś do kraju pochodzenia.

- **dobrowolnie** ponownie **przyjął obywatelstwo kraju pochodzenia**;
- **przyjął nowe obywatelstwo** i korzysta z ochrony państwa, którego obywatelstwo przyjął;
- ponownie **dobrowolnie osiedlił się w państwie, które opuścił** lub poza którego granicami przebywał z powodu obawy przed prześladowaniem;
- **nie może dłużej odmawiać korzystania z ochrony państwa, którego jest obywatelem**, z powodu ustania okoliczności, w związku, z którymi uzyskał status uchodźcy, i nie przedstawił przekonujących powodów związanych z poprzednimi prześladowaniami, uzasadniających jego odmowę korzystania z ochrony państwa, którego obywatelstwo posiada

UWAGA 1 !!!

Zmiana okoliczności musi mieć charakter na tyle znaczący i długotrwały, że dalsza obawa cudzoziemca przed prześladowaniem nie jest uzasadniona

- będąc bezpaństwowcem, **może powrócić do państwa, w którym miał poprzednio stałe miejsce zamieszkania**, z powodu ustania okoliczności, w związku, z którymi uzyskał status uchodźcy i nie przedstawił przekonujących powodów związanych z poprzednimi prześladowaniami, uzasadniających jego odmowę powrotu do tego państwa.

UWAGA 2 !!!

Zmiana okoliczności musi mieć charakter na tyle znaczący i długotrwały, że dalsza obawa cudzoziemca przed prześladowaniem nie jest uzasadniona

- **popelnił:**
  - **zbrodnię** przeciwko pokojowi,
  - zbrodnię wojenną,
  - zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego;
- **jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych**, określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych;
- **zataił informacje lub dokumenty albo przedstawił fałszywe informacje lub dokumenty** o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy.

UWAGA 3!!!

W tym przypadku **cudzoziemca nie pozbawia się statusu uchodźcy, jeżeli nadal spełnia warunki uprawniającego go do posiadania tego statusu.**

W JAKIM TRYBIE JEST WSZCZYNANE POSTĘPOWANIE W SPRAWIE POZBAWIENIA STATUSU UCHODŹCY?

Postępowanie w sprawie pozbawienia statusu uchodźcy jest **wszczynane z urzędu lub na wniosek** komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Ministra Sprawiedliwości..

UWAGA!!!

Załatwienie sprawy dotyczącej pozbawienia statusu uchodźcy lub **OCHRONY** uzupełniającej następuje w terminie 6 miesięcy.

CZY W POSTĘPOWANIU W SPRAWIE POZBAWIENIA STATUSU UCHODŹCY TEŻ JEST PRZESŁUCHANIE?

TAK.

Organ prowadzący postępowanie zawsze przesłuchuje cudzoziemca w celu **wyjaśnienia faktów istotnych** dla rozstrzygnięcia sprawy, zapewniając, **w razie potrzeby, bezpłatną pomoc tłumacza władającego językiem zrozumiałym dla cudzoziemca**, i doręcza mu protokół przesłuchania lub umożliwia złożenie wyjaśnień na piśmie. Można również umożliwić złożenie wyjaśnień na piśmie.

WYJĄTEK: nie przesłuchuje się cudzoziemca, gdy pozbawienie statusu uchodźcy następuje w związku z nabyciem obywatelstwa polskiego

UWAGA 2 !!!

Nieodpłatna pomoc prawna **nie przysługuje cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy uzyskuje dochód większy niż 100% kryteriów dochodowych** określonych w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Ponieważ kryterium to jest zmienne, **adwokat albo radca prawny**, którzy udzielają cudzoziemcom nieodpłatnej pomocy prawnej, **albo organizacja pozarządowa** uprawniona do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej **informują cudzoziemca o wysokości dochodu, powyżej którego nie przysługuje nieodpłatna pomoc prawna.**

PAMIĘTAJ, że **cudzoziemiec**, wobec którego została wydana decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, **przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej składa pisemne oświadczenie, że:**

- **nie uzyskuje dochodu**, o którym mowa powyżej;
- **w przypadku gdy nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osoba zatrudniona w organizacji pozarządowej** - jest świadomy uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem ani radcą prawnym.

CZY MOGĘ ZOSTAĆ POZBAWIONY OCHRONY UZUPEŁNIAJĄCEJ?

TAK.

Cudzoziemca **pozbawia się ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy po udzieleniu ochrony uzupełniającej:**

- **okoliczności, z powodu których była udzielona, przestały istnieć lub zmieniły się** w taki sposób, że ochrona nie jest już wymagana;

UWAGA !!!

Pozbawienie ochrony uzupełniającej w omawianym przypadku może nastąpić **wyłącznie wtedy, gdy zmiana okoliczności ma charakter na tyle znaczący i długotrwały, że dalsza obawa cudzoziemca przed doznaniem poważnej krzywdy nie jest uzasadniona**

- **wystąpiły okoliczności, o których mowa w pytaniu poprzednim;**

WYJĄTEK: stanowanie zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa lub społeczeństwa.

- **wyjdzie na jaw, że zataił informacje lub dokumenty albo przedstawił fałszywe informacje lub dokumenty o istotnym znaczeniu dla udzielenia ochrony uzupełniającej;**

UWAGA !!!

Cudzoziemca **nie pozbawia się** ochrony uzupełniającej z omawianej przyczyny, jeżeli **nadal spełnia warunki jej posiadania.**

PAMIĘTAJ, że postępowanie w sprawie pozbawienia ochrony uzupełniającej wygląda tak samo, jak w przypadku pozbawienia statusu uchodźcy.

ZOSTAŁEM POZBAWIONY STATUSU UCHODźCY. CO POWINIENEM ZROBIĆ Z OTRZYMANYMI DOKUMENTAMI?

Jeśli zostałeś pozbawiony statusu uchodźcy, jesteś **obowiązany zwrócić Szefowi Urzędu do spraw Cudzoziemców kartę pobytu i dokument podróży** przewidziany w Konwencji Genewskiej **niezwłocznie po doręczeniu decyzji ostatecznej w tej sprawie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w tej sprawie stała się ostateczna.**

Jeśli zostałeś zobowiązany do powrotu, jesteś obowiązany zwrócić kartę pobytu komendantowi placówki Straży Granicznej przy przekraczaniu granicy.

ZOSTAŁEM POZBAWIONY OCHRONY UZUPEŁNIAJĄCEJ. CO POWINIENEM ZROBIĆ Z OTRZYMANYMI DOKUMENTAMI?

Jeśli zostałeś pozbawiony ochrony uzupełniającej, jesteś **obowiązany zwrócić Szefowi Urzędu** do Spraw Cudzoziemców **kartę pobytu niezwłocznie po doręczeniu Ci decyzji ostatecznej w tej sprawie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w tej sprawie stała się ostateczna.**

CZY JEST MOŻLIWE, ŻE MOJA DECYZJA O NADANIU STATUSU UCHODźCY ALBO UDZIELENIU OCHRONY UZUPEŁNIAJĄCEJ WYGAŚNIE Z MOCY PRAWA?

TAK.

Decyzja o nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy albo udzieleniu ochrony uzupełniającej wygasa z mocy prawa z dniem nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego. Oznacza to, że mimo iż nie dostaniesz żadnej decyzji w sprawie wygaśnięcia tych decyzji z chwilą otrzymania przez Ciebie polskiego obywatelstwa decyzje te przestaną obowiązywać.

JAKA KARA GROZI ZA KRADZIEŻ ZAŚWIADCZENIA TOŻSAMOŚCI ALBO DOKUMENTU PODRÓŻY PRZEWIDZIANEGO W KONWENCJI GENEWSKIEJ LUB UŻYWANIE CZYJEGOŚ DOKUMENTU?

Za kradzież zaświadczenia tożsamości albo dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej lub używanie czyjegoś dokumentu grozi:

- kara grzywny;
- ograniczenia wolności;
- pozbawienia wolności

do lat 2.

KIEDY JESZCZE GROZI MI ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA ZWIĄZANA Z TOCZĄCĄ SIĘ PROCEDURĄ?

Odpowiedzialność karna związana z toczącą się procedurą grozi Ci, kiedy:

- **opuścisz bez zezwolenia miejsce pobytu lub miejscowość** wyznaczoną Ci do przebywania;
- **nie zawiadomisz o utracie zaświadczenia tożsamości lub o utracie dokumentu podróży** przewidzianego w Konwencji Genewskiej w terminie, o którym mowa była wcześniej;
- **nie zwrócisz znalezione go zaświadczenia tożsamości lub dokumentu podróży** przewidzianego w Konwencji Genewskiej w przypadku, gdy wydano Ci nowe zaświadczenie tożsamości lub nowy dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej;
- **uchylasz się od obowiązku wymiany zaświadczenia tożsamości lub dokumentu podróży** przewidzianego w Konwencji Genewskiej.

JAKA KARA GROZI ZA NIEWYPEŁNIANIE NAŁOŻONYCH NA MNIE OBOWIĄZKÓW WYMNIENIONYCH W POPRZEDNIM PYTANIU?

Za powyższe czyny grozi **kara grzywny**.

Wyrok jest natychmiast wykonalny.

UWAGA !!!

To, że jesteś uchodźcą nie powoduje, że nie odpowiadasz karnie za inne przestępstwa, zbrodnie i występki zawarte w polskich przepisach.

Ponosisz za nie TAKĄ SAMĄ ODPOWIEDZIALNOŚĆ jak obywatel polski!

JAKA KARA GROZI ZA NIELEGALNE PRZEKRACZANIE GRANICY?

To zależy od tego ile osób brało wraz z Tobą udział w procederze przekraczania granicy.

Jeżeli samodzielnie przekraczasz wbrew przepisom granicę Polski podlegasz karze grzywny. **PAMIĘTAJ**, że karany jest również sam fakt, że usiłowałeś przekroczyć nielegalnie granicę

np. Straż Graniczna zatrzymała Cię w pasie przygranicznym

lub pomagałeś w tym komuś innemu.

Jeśli przekroczyłeś granicę Polski nielegalnie wspólnie z innymi osobami (w tym członkami Twojej rodziny) czyn taki podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

UWAGA !!!

PAMIĘTAJ, że kto organizuje innym osobom przekraczanie wbrew przepisom granicy Rzeczypospolitej Polskiej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 **miesięcy do lat**

LISTA OŚRODKÓW DLA UCHODźCÓW
A) TZW. „OTWARTE” OŚRODKI DLA CUDZOZIEMCÓW

WOJEWÓDZTWO	MIASTO	ADRES
Kujawsko-Pomorskie	Grupa koło Grudziądz	Ośrodek dla Cudzoziemców Grupa koło Grudziądz ul. Libeckiego 1 86-134 Dragacz tel./fax 052 332-50-54 mail: osrodek.grupa@udsc.gov.pl
Lubelskie	Bezwola	Ośrodek dla Cudzoziemców Bezwola Bezwola 107 21-310 Wohyń tel./fax 083 342-26-99 mail: bezwola@udsc.gov.pl
Lubelskie	Biała Podlaska	Ośrodek dla Cudzoziemców Biała Podlaska – Ośrodek Recepcyjny ul. Dokudowska 19 21-500 Biała Podlaska tel. 083 344-96-85, 083 344-96-84, 083 342-17-26 fax 083 344-96-08, mail: biala.podlaska@udsc.gov.pl
Lubelskie	Łuków	Ośrodek dla Cudzoziemców Hotel Polonia al. Kościuszki 29 21-400 Łuków tel./fax 025 798-25-43, mail: lukow@udsc.gov.pl
Lubelskie	Zalesie	Ośrodek dla Cudzoziemców Kolonia Horbów Horbów 26A 21-512 Zalesie tel./fax 083 375-73-84 mail: horbow@udsc.gov.pl
Łódzkie	Grotniki	Ośrodek dla Cudzoziemców Grotniki ul. Ustronie 29

		95-073 Grotniki tel./fax 042 717-90-71 mail: grotniki@udsc.gov.pl
Mazowieckie	Dębak	Ośrodek dla Cudzoziemców Dębak – Ośrodek Recepcyjny Podkowa Leśna-Dębak 05-805 Otrębusy tel. 022 729- 80-71 fax 022 729-80-87 mail: recepcja@udsc.gov.pl
Mazowieckie	Linin	Ośrodek dla Cudzoziemców Linin 05-530 Góra Kalwaria tel. 022 736-16-14, 736-27-98 fax 022 736-16-14 mail: linin@udsc.gov.pl
Mazowieckie	Warszawa	Ośrodek dla Cudzoziemców Warszawa – Targówek ul. Księżnej Anny 24 03-866 Warszawa tel./fax 022 675-51-52 mail: targowek@udsc.gov.pl
Podlaskie	Białystok	Ośrodek dla Cudzoziemców Zajazd „Budowlani” ul. Bitwy Białostockiej 7 15-102 Białystok tel./fax 085 675-00-91 mail: osrodek.bialystokbud@udsc.gov.pl
Podlaskie	Czerwony Bór	Ośrodek dla Cudzoziemców Czerwony Bór Czerwony Bór 24/1 18-400 Łomża tel./fax 086 215-00-28 086 215-35-34 mail: osrodek.czerwonybor@udsc.gov.pl

B) STRZEŻONE OŚRODKI DLA CUDZOZIEMCÓW

WOJEWÓDZTWO	MIASTO	KONTAKT
Lubelskie	Biała Podlaska	Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców ul. Dokudowska 19 21-500 Biała Podlaska Tel 83 344 96 15 fax 83 344 96 06
Podlaskie	Białystok	Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców ul. Bema 100 15-370 Białystok Tel. sekretariat: 85 714 52 74; fax: +48 85 714 57 09; mail: sodc.bialystok@strazgraniczna.pl
Warmińsko-Mazurskie	Kętrzyn	Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców ul. gen. Władysława Sikorskiego 78 11-400 Kętrzyn Tel. sekretariat: 089-750-3302 – fax 089-750-3762 Tel. kierownik zmiany (całodobowo) 089-750-3201 mail: sodc.ketrzyn@strazgraniczna.pl
Lubuskie	Krosno Odrzańskie	Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców ul. Poprzeczna 1 66-600 Krosno Odrzańskie Tel. 68 358 21 41 mail: sodc.no@strazgraniczna.pl
Mazowieckie	Lesznowola	Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców Lisówek 21 05-600 Grójec Tel. sekretariat: 48 332 39 30 fax: +48 48 332 39 55

		telefon kierownik zmiany: 48 332 39 50 (fax: +48 48 332 39 56) mail: sekretariat.lesznowola@strazgraniczna.pl
podkarpackie	Przemyśl	Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców ul. Mickiewicza 34 37 - 700 Przemyśl tel. 16 673 2191 fax. 16 673 2729 Mail: osrodek.bieszczadzki@strazgraniczna.pl

ORGANIZACJE I INSTYTUCJE ZAJMUJĄCE SIĘ M.IN. POMOĄĄ I WSPARCIEM
OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O OCHRONĘ MIĘDZYNARODOWĄ

Organizacja:	Adres:
<p>Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (Agencja ONZ ds. Uchodźców)</p>	<p>Ul. Przemysłowa 30, 00-450 Warszawa tel. +48 22 628 6930 e-mail: polwa@unhcr.org https://www.unhcr.org/pl/</p>
<p>Centrum Wielokulturowe</p>	<p>Jagiellońska 54, 03-463 Warszawa Tel. 22 648 11 11 Mail: centrum@cww.waw.pl centrumwielokulturowe.waw.pl</p>
<p>Caritas Polska</p>	<p>Ul. Okopowa 55, 01-043 Warszawa tel. +48 22 334 85 00, +48 22 334 85 85 e-mail: caritaspolska@caritas.pl https://www.caritas.pl</p>
<p>Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć</p>	<p>Ul. Krowoderska 11 lok. 7, 31-141 Kraków tel. +48 12 633 72 23 e-mail: biuro@pomocprawna.org https://www.pomocprawna.org/kontakt</p>
<p>Fundacja Białoruski Dom</p>	<p>Ul. Wiejska 13 lok. 3, 00-480 Warszawa tel. +48 226 227 701, +48 605 140 861, +48 883 200 856 e-mail: dombelaruski@gmail.com http://belaruskidom.eu/pl/kontakt/</p>

<p>Centrum Badań nad Migracjami na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu – Migrant Point</p>	<p>Ul. Św. Marcin 78 lok. 421, 61-809 Poznań tel. +48 503 979 758 e-mail: office@migrant.poznan.pl http://migrant.poznan.pl/pl/o-nas/</p>
<p>Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę</p>	<p>Centrum Pomocy Dzieciom Warszawa ul. Przybyszewskiego 20/24, 01-849 Warszawa tel.: + 48 22 826 88 62 e-mail: cpd@fdds.pl https://fdds.pl/kontakt/centrum-pomocy-dzieciom-warszawa/</p>
<p>Fundacja dla Somali</p>	<p>Ul. Bracka 18 lok. 63, 00-028 Warszawa tel. +48 22 658 04 87, +48 22 658 13 88 e-mail: biuro@fds.org.pl https://fds.org.pl</p>
<p>Fundacja La Strada - Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu</p>	<p>Skrzynka poczta nr 5, 00 – 956 Warszawa 10 tel.: +48 22 628 99 99 e-mail: strada@strada.org.pl https://www.strada.org.pl/</p>
<p>Fundacja Ocalenie</p>	<p>Warszawa Krucza 6 lok. 14a, 00-537 Warszawa tel.: +48 22 828 04 50 e-mail: biuro@ocalenie.org.pl</p> <p>Łomża ul. Sadowa 8 18-400 Łomża</p>

	<p>Tel.: +48 86 214 16 57 mail: lomza@ocalenie.org.</p> <p>https://ocalenie.org.pl/kontakt</p>
Fundacja Nasz Wybór	<p>ul. Zamenhofa 1, 00-153 Warszawa</p> <p>tel. +48 22 258 40 18</p> <p>e-mail: biuro@naszwybor.org.pl</p> <p>http://naszwybor.org.pl/</p>
Helsińska Fundacja Praw Człowieka	<p>ul. Zgoda 11, 00-018 Warszawa</p> <p>tel. +48 22 556 44 40</p> <p>e-mail: hfhr@hfhrpol.waw.pl</p> <p>http://www.hfhr.pl/kontakt/</p>
Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa	<p>ul. Chopin 14 lok. 70, 20-023 Lublin</p> <p>tel.: +48 81 743 68 00</p> <p>https://panstwoprawa.org/</p>
Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM)	<p>ul. Wiejska 12, 00-490 Warszawa</p> <p>tel.: +48 22 62 38 154</p> <p>e-mail: iomwarsaw@iom.int</p> <p>Migrant Info: 22 490 20 44</p> <p>https://poland.iom.int/</p>
Multiocalenie	<p>Wilcza 35/41 lok. 29</p> <p>00-678 Warszawa</p> <p>tel. 226350898</p> <p>mail: info@multiocalenie.org.pl</p> <p>http://www.multiocalenie.org.pl</p>
Fundacja Polskie Forum Migracyjne (PFM)	<p>ul. Szpitalna 5 lok. 14, 00-031 Warszawa</p> <p>tel. + 48 22 110 00 85</p>

	<p>e-mail: info@forummigracyjne.org</p> <p>http://www.forummigracyjne.org/</p>
Polski Czerwony Krzyż	<p>Mazowiecki Oddział Okręgowy</p> <p>ul. Mokołowska 14 00-561 Warszawa tel: 22 628 25 68 faks: 22 628 25 68 mail: www.pck.org.pl/warszawa</p> <p>Podlaski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża</p> <p>ul. Warszawska 29 15-062 Białystok tel/fax: 85 741 60 91 Mail: bialystok@pck.org.pl</p>
Rzecznik Praw Dziecka	<p>ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa</p> <p>tel.: +48 22 583 66 00</p> <p>e-mail: rpd@brpd.gov.pl</p> <p>https://brpd.gov.pl/</p>
Rzecznik Praw Obywatelskich	<p>ul. Aleja Solidarności 77, 00-090 Warszawa</p> <p>tel. +48 22 55 17 700</p> <p>e-mail: biurorzecznika@brpo.gov.pl</p> <p>https://www.rpo.gov.pl/</p>
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>ul. Siedmiogrodzka 5 lok. 51, 01-204 Warszawa</p> <p>tel.: +48 22 621 51 65</p> <p>e-miał: biuro@interwencjaprawna.pl</p> <p>http://www.interwencjaprawna.pl</p>

Straż Graniczna	Aleja Niepodległości 100, 02-514 Warszawa tel. +48 22 500 40 00 e-mail: gabinet.kg@strazgraniczna.pl https://www.strazgraniczna.pl/
Urząd do Spraw Cudzoziemców	ul. Taborowa 33, 02-699 Warszawa https://udsc.gov.pl/ Departament Postępowania Uchodźczych tel. +48 22 60 174 07 e-mail: dpu.udsc@udsc.gov.pl

A) ZAKAZ DYSKRYMINACJI

1. Nikt nie może być w Polsce dyskryminowany ze względu na płeć, wiek, narodowość, pochodzenie etniczne, orientację seksualną lub z innego powodu!

Dotyczy to także sytuacji, gdy osobą, która Cię dyskryminuje jest Twój krewny, pracodawca, urzędnik państwowy lub sprzedawca w sąsiednim sklepie.

2. Żona i mąż mają w Polsce takie same prawa i obowiązki małżeńskie.

Obydwoje mogą podejmować decyzje dotyczące ich wspólnego majątku oraz dzieci. Jako żona masz takie samo prawo do wniesienia do sądu pozwu o rozwód jak Twój mąż!

PAMIĘTAJ, że małżeństwo w Polsce jest dozwolone dopiero po ukończeniu osiemnastego roku życia przez obie strony.

Wyjątkowo, sąd może wydać zgodę na zawarcia małżeństwa przez kobietę, która ukończyła 16 lat, a nie ukończyła 18. Od momentu zawarcia małżeństwa, jest ona traktowana jak osoba dorosła!

3. Matka i ojciec mają takie samo prawa w zakresie wychowywania dzieci – dot. to zarówno synów jak i córek.

Nikt (z wyjątkiem sądu w określonym prawem sytuacjach) nie może Ci zabronić sprawowania opieki nad dziećmi, utrzymywania z nimi kontaktu lub podejmowania decyzji w ich sprawie.

PAMIĘTAJ, że w przypadku rozwodu to sąd, a nie rodzina Twoja lub męża/ żony decyduje z kim zamieszkają dzieci.

4. Kobiety mają takie samo prawo do edukacji jak mężczyźni.

Szkoły w Polsce są koedukacyjne. Nauka jest obowiązkowa do 18 roku życia. Nauczycielami mogą być zarówno kobiety, jak i mężczyźni.

5. Kobiety mają takie samo prawo do podjęcia pracy jak mężczyźni. Muszą być im zapewnione takie same warunki pracy i płacy jak mężczyznom.

Czasami kodeks pracy i inne akty prawne zabraniają kobietom wykonywać niektóre prace (szczególnie, jeśli są w ciąży). Są to jednak bardzo rzadkie przypadki, mające zapewnić kobietom i ich dzieciom bezpieczeństwo.

6. Kobieta może samodzielnie załatwiać swoje sprawy w urzędzie/ sądzie.

Kobiecie nie musi towarzyszyć żaden mężczyzna.

7. W trakcie wizyty u lekarza pacjentowi może, ale nie musi towarzyszyć inna osoba bliska dowolnej płci.

PAMIĘTAJ, że w Polsce lekarzem może być zarówno kobieta, jak i mężczyzna. **Jeśli nie chcesz, żeby badał Cię lekarz płci męskiej/ kobieta, PAMIĘTAJ, aby przy rejestracji zwrócić na to uwagę recepcjonistce.**

B) PRZEMOC W RODZINIE

1. Każda forma przemocy w rodzinie (zarówno fizyczna, jak i psychiczna) jest zakazana przez Polskie prawo.

Nikt (również Twój mąż/żona) nie może Cię bić, zastraszać, izolować od społeczeństwa ani w żaden inny sposób poniżać.

2. PAMIĘTAJ, że **za gwałt uznany jest każdy stosunek seksualny, który odbył się wbrew Twojej woli i do którego zostałaś doprowadzona siłą, groźbą lub podstępem**, nawet, jeśli sprawca był Twój mąż.

3. PAMIĘTAJ, że **Twój mąż/ żona, ani inny członek rodziny nie ma prawa na Ciebie krzyknąć i narzucać Ci swojego zdania** – masz prawo samodzielnie podejmować decyzje, które bezpośrednio dotyczą tylko Twojej osoby.

Decyzje dotyczące Waszych dzieci i Wspólnego majątku powinniście podejmować razem – nie tylko Twój mąż.

4. Nikt, szczególnie nikt z Twoich bliskich, nie może znęcać się fizycznie i psychicznie nad Twoimi dziećmi.

PAMIĘTAJ, że w Polsce każda forma przemocy względem dzieci jest prawnie zabroniona w tym. Klaps, czy szarpanie.

Jeśli jesteś ofiarą przemocy powinna/powinieneś zgłosić ten fakt na policji. Policja nie może odmówić przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

PAMIĘTAJ, że kobieta ma takie same prawo jak mężczyzna do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa także, jeżeli sprawa dotyczy przemocy domowej ze strony męża!

C) PRZEMOC SEKSUALNA

1. Nikt nie może zmusić Cię siłą, groźbą lub podstępem do obcowania płciowego.

Każde takie zachowanie dokonane wbrew Twojej woli jest prawnie zakazane.

2. Nikt nie może w żaden sposób Cię molestować, to znaczy zmuszać Cię do nieakceptowanych przez Ciebie zachowań o podtekście seksualnym.

PAMIĘTAJ, że w Polsce nie jest przyjęte, aby obejmować/ całować w policzek obce osoby. Może to zostać uznane za molestowanie.

PAMIĘTAJ, że w Polsce powszechnie przyjęte jest podawanie na powitanie prawej dłoni i to zarówno kobiecie, jak i mężczyźnie. Jeśli ze względów kulturowych lub religijnych nie chcesz tego robić jako kobieta możesz zasygnalizować ten fakt trzymaniem obu dłoni blisko ciała.

3. Nikt nie może zmusić Cię do uprawiania prostytucji.

PAMIĘTAJ, że co prawda prostytucja sama w sobie nie jest w Polsce zakazana, nikt jednak nie może czerpać korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inną

osobę. Karze podlega również osoba, która podstępem, jak i z Twojej woli oferuje Ci wyjazd za granicę w celu uprawiania prostytucji.

4. Obcowanie płciowe z osobą poniżej 15 lat jest karalne nawet, jeżeli małoletni zgadza się na to.

Dotyczy to również osób pozostających w religijnym związku wyznaniowym.

5. Zakazane jest prezentowanie osobom do 15 roku życia wykonywania czynności seksualnych w celu zaspokojenia seksualnego.

6. PAMIĘTAJ, że oferowanie pomocy w zamian za obcowanie płciowe jest w Polsce karalne.

Jeżeli spotkałeś się z taką sytuacją – zgłoś to na policję.

D) HANDEL LUDŹMI

1. Wszelkie formy handlu ludźmi (nawet, jako umowy przedmatrzeńskie) są w Polsce zakazane przez prawo.

GDZIE ZGŁOSIĆ SIĘ Z PROŚBĄ O POMOC?

1. Jeżeli Twoje prawa zostały naruszone przez pracownika instytucji państwowej:

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Aleja Solidarności 77

00 - 090 Warszawa

tel. (+ 48 22) 55 17 700

fax. (+ 48 22) 827 64 53

e-mail biurorzecznika@brpo.gov.pl

2. Jeżeli ktoś naruszył prawa Twoich dzieci:

Rzecznik Praw Dziecka

ul. Przemysłowa 30/32
00-450 Warszawa
tel.: (+ 48 22) 583 66 00
fax: (+48 22) 583 66 96
e-mail: rpd@brpd.gov.pl

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Centrum Pomocy Dzieciom Warszawa
ul. Przybyszewskiego 20/24, 01-849 Warszawa

tel.: + 48 22 826 88 62

e-mail: cpd@fdds.pl

3. Jeżeli jesteś ofiarą handlu ludźmi:

Fundacja 'La Strada'

Warszawa
tel. (+48 22) 628 99 99
fax. (+48 22) 622 19 85
e-mail : <http://www.strada.org.pl/>

4. Jeżeli jesteś ofiarą przemocy w rodzinie :

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia"

Warszawska "Niebieska Linia"

tel. (+48 22) 668-70-00

5. Jeśli Twoje prawa naruszył pracodawca:

Państwowa Inspekcja Pracy

ul. Barska 28/30
02-315 Warszawa
tel. 22 391 82 15

5. W każdej sytuacji, kiedy Ty lub Twoje dziecko jesteście ofiarami przemocy:

Policja

Najbliższy komisariat policji

tel. 999 lub 112